

HALKBANK a.d. Beograd

**Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2023.**

i

**Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2023. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 3
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Izveštaj o tokovima gotovine	8
Napomene uz finansijske izveštaje	9 - 115
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	1 - 68

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU HALKBANK AD BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja HALKBANK AD BEOGRAD (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje sadrže materijalne računovodstvene politike i ostala obelodanjivanja.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2023. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("MSFI računovodstveni standardi").

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima detaljnije su opisane u odeljku našeg izveštaja *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe ("IESBA Kodeks") i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima) za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, sprovedi smo postupke u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju proveru da li Godišnji izveštaj o poslovanju, koji uključuje i nefinansijski izveštaj, sastavljen u skladu sa važećim odredbama Zakona o računovodstvu.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU HALKBANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Ostale informacije (Nastavak)

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije finansijskih izveštaja, po našem mišljenju:

- informacije obelodanjene u Godišnjem izveštaju o poslovanju za 2023. godinu, su po svim materijalno značajnim aspektima, usklađene sa finansijskim izveštajima Banke za 2023. godinu;
- Godišnji izveštaj o poslovanju za 2023. godinu je sastavljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu; i
- nefinansijski izveštaj Banke, koji je sastavni deo Godišnjeg izveštaja o poslovanju, sastavljen je u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadzor nad procesom finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno značajan pogrešan iskaz ako takav iskaz postoji. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
HALKBANK AD BEOGRAD (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim standardima revizije mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške, osmišljavamo i obavljammo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike, i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i da li, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na odgovarajuća obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo ocenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne poslovne promene i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali tokom naše revizije.

Beograd, 21. mart 2024. godine

Danijela Krtinić
(Danijela Krtinić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine

(U hiljadama dinara)

	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od kamata	3.1, 4a	6,388,000	3,846,270
Rashodi kamata	3.1, 4b	(1,732,441)	(887,485)
Neto prihod po osnovu kamata		4,655,559	2,958,785
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 5a	2,622,764	2,147,386
Rashodi naknada i provizija	3.2, 5b	(742,780)	(571,923)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1,879,984	1,575,463
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	(4,361)	9,642
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	-	(80)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.3, 8	22,935	2,237
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9a	(521,767)	(154,391)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10	-	1,159
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	11	1,375	-
Ostali poslovni prihodi	12	16,525	11,704
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		6,050,250	4,404,519
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(1,849,014)	(1,478,613)
Troškovi amortizacije	3.4, 3.5, 3.6, 21	(631,000)	(522,341)
Ostali prihodi	14	84,061	63,154
Ostali rashodi	14	(1,276,923)	(1,053,804)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2,377,374	1,412,915
Porez na dobitak	3.10, 15	(251,109)	(131,142)
Dobitak/ po osnovu odloženih poreza	3.10, 15	2,326	2,748
DOBITAK PERIODA	27	2,128,591	1,284,521

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 21. marta 2024. godine.

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Aziz Arslan

Član Izvršnog odbora Banke

Predsednik Izvršnog odbora Banke

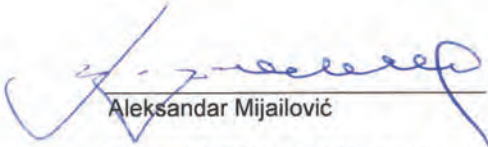
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	2023.	2022.
DOBITAK PERIODA	2,128,591	1,284,521
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Povećanje/(smanjenje) revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (napomena 21b)	-	-
Aktuarski dobici/(gubici) (napomena 25b)	(2,727)	1,027
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 18)	773,523	313,295
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (napomena 18)	(2,066)	(1,961,651)
Ukupan (negativan)/pozitivan ostali rezultat perioda	768,730	(1,647,329)
UKUPAN POZITIVAN/(NEGATIVAN) REZULTAT PERIODA	2,897,321	(362,808)

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 21. marta 2024. godine.

Aleksandar Mijailović
Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić
Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan
Predsednik Izvršnog odbora Banke

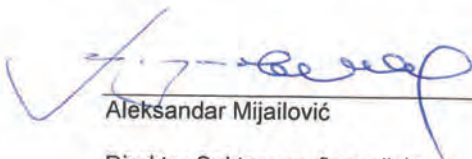

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.8, 16	16,729,593	21,728,051
Potraživanja po osnovu derivata	17	5,195	11,752
Hartije od vrednosti	3.7, 18	13,713,114	12,084,609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.7, 19	13,924,349	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	3.7, 20	78,324,435	71,193,873
Nematerijalna imovina	3.6, 21a	1,619,806	1,016,170
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.4, 21b, 21c, 21e	2,066,194	1,596,832
Investicione nekretnine	3.5, 21d	121,201	132,687
Tekuća poreska sredstva	3.10	-	64,997
Odložena poreska sredstva	3.10, 15c	53,076	51,106
Ostala sredstva	22	1,173,418	713,727
UKUPNO AKTIVA		127,730,381	112,660,659
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu derivata	17	-	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.7, 23	8,259,225	8,212,864
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.7, 24	92,066,727	81,057,821
Rezervisanja	2.6, 25	110,478	85,176
Tekuće poreske obaveze		130,711	131,142
Ostale obaveze	26	2,637,588	1,543,751
UKUPNO OBAVEZE		103,204,729	91,032,327
KAPITAL			
Akcijski kapital	3.11, 27	18,362,669	18,362,669
Dobitak	27	2,128,591	1,285,063
Rezerve	3.11, 27	4,034,392	1,980,600
UKUPNO KAPITAL	27	24,525,652	21,628,332
UKUPNO PASIVA		127,730,381	112,660,659

Napomene na narednim stranama čine
sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 21. marta 2024. godine.

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

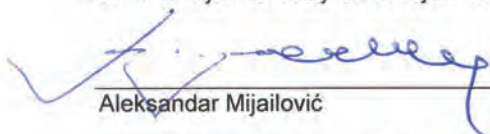
Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
 (U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupan kapital
Početno stanje na dan 1. januara 2022.godine	7,939,540	4,559,509	2,938,563	(200,031)	889,936	16,127,517
Povećanje kapitala	2,549,400	-	-	-	-	2,549,400
Povećanje emisione premije	-	3,314,220	-	-	-	3,314,220
Aktuarski dobiti, neto	-	-	-	1,027	-	1,027
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1,284,521	1,284,521
Dobici po osnovu povećanja fer vrednosti osnovnih sredstava – povećanje	-	-	-	-	-	-
Raspodela dobiti iz prethodnog perioda	-	-	889,394	-	(889,394)	-
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi	-	-	-	-	-	-
<i>Ostali rezultat:</i>						
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1,648,356)	-	(1,648,356)
Ostalo	-	-	1	2	-	3
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	10,488,940	7,873,729	3,827,958	(1,847,358)	1,285,063	21,628,332
Početno stanje na dan 1. januara 2023. godine	10,488,940	7,873,729	3,827,958	(1,847,358)	1,285,063	21,628,332
Povećanje kapitala	-	-	-	-	-	-
Povećanje emisione premije	-	-	-	-	-	-
Aktuarski dobiti, neto	-	-	-	(2,727)	-	(2,727)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2,128,591	2,128,591
Raspodela dobiti iz prethodnog perioda	-	-	1,285,063	-	(1,285,063)	-
<i>Ostali rezultat:</i>						
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	771,457	-	771,457
Ostalo	-	-	1	(2)	-	(1)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	10,488,940	7,873,729	5,113,022	(1,078,630)	2,128,591	24,525,652

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 21. marta 2024. godine.

 Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

 Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

 Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(U hiljadama dinara)

	2023.	2022.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	9,000,385	6,112,981
Prilivi od kamata	6,351,345	3,947,637
Prilivi od naknada	2,633,664	2,153,924
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	14,207	10,901
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	1,169	519
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5,284,520)	(3,810,345)
Odlivi po osnovu kamata	(1,467,825)	(794,632)
Odlivi po osnovu naknada	(740,451)	(570,108)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1,780,684)	(1,376,237)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(74,008)	(56,204)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(1,221,552)	(1,013,164)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza	3,715,865	2,302,636
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	11,878,705	5,960,314
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	-	4,322
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	11,878,705	5,955,992
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(7,861,506)	(14,254,806)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(7,861,506)	(14,254,806)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	7,733,064	(5,991,856)
Plaćeni porez na dobit	(180,626)	(123,586)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	7,552,438	(6,115,442)
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	1,234,676	557,424
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	1,216,000	400,000
Priliv od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	3,187	-
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	15,489	68,613
Prilivi od prodaje investicionih nekretnina	-	88,811
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(3,279,049)	(804,342)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(2,173,580)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(1,105,469)	(804,342)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(2,044,373)	(246,918)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	260,885	6,693,348
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	-	5,863,620
Prilivi po osnovu uzetih kredita	260,885	829,728
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,970,409)	(1,683,303)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(1,714,345)	(1,479,433)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(256,064)	(203,870)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,709,524)	5,010,045
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	22,374,651	19,324,067
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(18,576,110)	(20,676,382)
NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE	3,798,541	(1,352,315)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA POČETKU GODINE	8,737,872	10,069,676
(NEGATIVNE)/POZITIVNE KURSNE RAZLIKE, NETO	(17,246)	20,511
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA KRAJU PERIODA	12,519,167	8,737,872

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora HALKBANK a.d. Beograd na dan 21. marta 2024. godine

Aleksandar Mijailović

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje

Dušica Erić

Član Izvršnog odbora Banke

Aziz Arslan

Predsednik Izvršnog odbora Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2023. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

1.1. Osnivanje

HALKBANK a.d. Beograd, prethodno poznata kao Čačanska banka, posluje neprekidno od 1. jula 1956. godine, od kada je u toku svog rada i razvoja više puta menjala naziv i organizacioni oblik.

Turkiye Halk Bankasi AS, Istanbul/Turska je u maju 2015. godine postala većinski vlasnik Čačanske banke. Promena vlasništva uslovljava je promenu imena i sedišta Banke. Novo ime banke je **HALKBANK a.d. Beograd** (u daljem tekstu "Banka"). Tokom 2018. godine Turkiye Halkbankasi AS, Istanbul/Turska postala je jedini vlasnik otkupivši i deo akcija koje su bile u vlasništvu preostalih manjinskih akcionara.

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

1.2. Poslovanje

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Centrala Banke je u Beogradu. Sedište Banke je u ulici Milutina Milankovića br. 9e, Beograd, što je registrovano u Agenciji za privredne registre pod brojem BD 82129/2016 dana 19. oktobra 2016. godine.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Banka u svom sastavu ima 38 filijala (2022: 30 filijala), i to u Beogradu (deset filijala), Čačku (tri filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Aranđelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Leskovcu, Novom Sadu, Staroj Pazovi, Pančevu, Novom Pazaru, Subotici, Smederevu, Sremskoj Mitrovici, Vranju, Ivanjici, Požegi, Prijepolju, Zrenjaninu, Pirotu i Paraćinu kao i 5 ekspozitura (2022: 9 ekspozitura) u Vrnjačkoj Banji, Tutinu, Sjenici, Topoli i Preševu, kao i jedan šalter.

Banka je tokom 2023. godine otvorila tri nove filijale, u Prijepolju, u ulici Vojvode Stepe u Beogradu i u Staroj Pazovi, kao i jednu ekspozituru u Sjenici. Pored toga, 5 ekspozitura je tokom 2023. godine promenjen status u filijale.

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je imala 721 zaposlenih, a na dan 31. decembra 2022. godine 657 zaposlenih. Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") za 2023. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i Međunarodnim računovodstvenim standardima, izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i tumačenjima standarda (zajedno „MSFI računovodstveni standardi“), kao i propisima Narodne banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon), u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"). Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene. MSFI čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, izdata od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), odnosno Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. i 93/2020).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke. Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja. Jedini akcionar Banke je Turkiye Halkbankasi AS, Istanbul/Turska.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)****2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (Nastavak)**

Priloženi finansijski izveštaji se odnose na izveštajni period koji se završava 31. decembra 2023. godine. Priloženi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Banke 21. marta 2024. godine.

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- nekretnina iskazanih po tržišnoj, odnosno revalorizovanoj vrednosti,
- finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat,
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, transakcija lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu, izuzev za primenu novih i izmenjenih MSFI računovodstvenih standarda obelodanjenih u Napomeni 2.2. od 1. januara 2023. godine, gde je primenjivo. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni, obelodanjeni su u Napomeni 2.3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.2. Novi i izmenjeni MSFI računovodstveni standardi čije je stupanje na snagu i primena obavezna u tekućoj godini

Sledeće izmene i dopune postojećih standarda izdate od strane IASB-a se obavezno primenjuju prvi put za finansijske periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine i stoga su primenjive na priložene finansijske izveštaje Banke:

- *MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ koji zamenjuje MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i naknadne izmene MSFI 17 koje se bave problemima i izazovima implementacije koji su identifikovani nakon što je MSFI 17 objavljen 2017. godine*

MSFI 17 uvodi sveobuhvatan i konzistentan pristup za računovodstveno obuhvatanje ugovora o osiguranju. Pre MSFI 17, širom sveta je postojala značajna raznolikost u vezi sa računovodstvenim obuhvatanjem i obelodanjivanjem ugovora o osiguranju, a MSFI 4 je dozvoljavao primenu mnogih prethodnih računovodstvenih pristupa. MSFI 17 se primenjuje na sve vrste ugovora o osiguranju i na investicione ugovore sa obeležjem diskrecionog učešća koje entitet izdaje. Dozvoljeno je da ugovori o finansijskim garancijama budu uključeni u delokrug MSFI 17, ako je entitet prethodno naveo da ih smatra ugovorima o osiguranju.

S obzirom da se MSFI 17 primenjuje na sve ugovore o osiguranju koje entitet izdaje (sa ograničenim izuzecima od primene), njegovo usvajanje može imati uticaja i na neosiguravače kao što je Banka. Banka je izvršila analizu svojih ugovora i aktivnosti i zaključila da nema ugovora koji ispunjavaju definiciju ugovora o osiguranju prema MSFI 17, te da usvajanje MSFI 17 nema uticaja na priložene finansijske izveštaje.

- *Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MSFI Izjava o praksi 2 – Obelodanjivanje računovodstvenih politika*

Izmene imaju za cilj da obelodanjivanje računovodstvenih politika učine informativnijim, tako što zamenjuju zahtev za obelodanjivanjem „značajnih računovodstvenih politika“ sa zahtevom za obelodanjivanjem „materijalnih računovodstvenih politika“. Izmene takođe daju smernice u kojim okolnostima se informacije o računovodstvenoj politici mogu smatrati materijalnim i stoga zahtevaju obelodanjivanje. Informacije o računovodstvenoj politici su materijalne ako se, kada se razmatraju zajedno sa drugim informacijama uključenim u finansijske izveštaje entiteta, može razumno očekivati da utiču na odluke koje primarni korisnici finansijskih izveštaja opšte namene donose na osnovu tih finansijskih izveštaja,

MSFI Izjava o praksi 2 „Prosudivanje o materijalnosti u obelodanjivanju računovodstvenih politika“ obuhvata smernice i ilustrativne primere koji imaju za cilj da pomognu entitetu u primeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procena o obelodanjivanju računovodstvenih politika.

Ove izmene nemaju uticaja na vrednovanje ili prezentaciju bilo koje stavke u finansijskim izveštajima Banke, ali mogu uticati na obelodanjivanje računovodstvenih politika Banke. Navedene izmene nisu značajno uticale na obelodanjivanje računovodstvenih politika u priloženim finansijskim izveštajima Banke.

- *Izmene MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ - Definicija računovodstvene procene*

Izmenama se definicija promene u računovodstvenim procenama zamenjuje definicijom računovodstvenih procena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procene su definisane kao „novčani iznosi u finansijskim izveštajima koji su podložni neizvesnosti pri odmeravanju“. Entiteti razvijaju računovodstvene procene ako računovodstvene politike zahtevaju da se stavke u finansijskim izveštajima mere na način koji uključuje neizvesnost odmeravanja.

Izmenama se pojašnjava da promena u računovodstvenoj proceni koja je posledica novih informacija ili novih događaja nije ispravka greške. Ove izmene pojašnjavaju entitetima kako da naprave razliku između promena u računovodstvenim procenama, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijeg perioda.

Navedene izmene nisu imale efekat na priložene finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.2. Novi i izmenjeni MSFI računovodstveni standardi čije je stupanje na snagu i primena obavezna u tekućoj godini

- *Izmene MRS 12 „Odloženi porezi“ - Odloženi porez koji se odnosi na sredstva i obaveze proistekle iz jedne transakcije*

Izmene sužavaju obim i daju dalja pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako entiteti treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmene pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna stavka za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine.

Prema izmenama MRS 12, izuzetak od početnog priznavanja se ne primenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primenjuje se samo ako priznavanje zakupljenog sredstva i obaveze zakupa (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno stanje uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake.

Navedene izmene nisu imale efekat na priložene finansijske izveštaje Banke.

- *Izmene MRS 12 „Odloženi porezi“ - Međunarodna poreska reforma – Pravila modela Stub 2*

Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) je u decembru 2021. godine objavila nacrt zakonodavnog okvira za globalni minimalni porez od 15% koji bi trebalo da koriste pojedinačne jurisdikcije. Cilj okvira je da se smanji prebacivanje profita iz jedne jurisdikcije u drugu kako bi se smanjile globalne poreske obaveze u korporativnim strukturama. U martu 2022. godine, OECD je objavio detaljne tehničke smernice o drugom stubu pravila.

IASB je 23. maja 2023. godine izdao konačne izmene MRS 12 (Međunarodna poreska reforma – pravila modela Stub 2) kao odgovor na zabrinutost zainteresovanih strana u vezi sa potencijalnim implikacijama na računovodstveno obuhvatanje poreza na dobitak, posebno odloženih poreza, koje prozilaže iz pravila modela drugog stuba. Izmene MRS 12 stupile su na snagu odmah.

Izmene predviđaju privremeno izuzeće od zahteva u vezi sa odloženim poreskim sredstvima i obavezama vezanim za poreze na dobitak iz drugog stuba. Izmene takođe predviđaju dodatne zahteve za objavljivanjem u odnosu na izloženost entiteta porezu na dobitak iz drugog stuba.

Ove izmene nisu relevantne za Banku i nemaju uticaj na priložene finansijske izveštaje Banke. Trenutno važeća stopa poreza na dobit u Republici Srbiji iznosi 15% i ne očekuje se da će se u narednom periodu promeniti.

Usvajanje prethodno navedenih novih i izmenjenih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene u računovodstvenim politikama Banke, niti efekat na priložene finansijske izveštaje Banke.

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

IASB je objavio određeni broj novih i izmenjenih standarda, koji se primenjuju na buduće izveštajne periode. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, a Banke namerava da ih primeni kada stupe na snagu.

- *Izmene MSFI 16 „Lizing“ – Obaveze po osnovu lizinga u prodaji i povraćaju lizinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahteve koje prodavac-zakupac koristi u odmeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne menja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga.*
- *Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Cilj izmena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne.*

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (Nastavak)

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmenama se pojašnjava kako uslovi koje entitet mora da ispuni u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštajnog perioda utiču na klasifikaciju obaveza. Dodatna obelodanjivanja su takođe potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštajnog perioda.
- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: obelodanjivanja“ – Finansijski aranžmani dobavljača (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmenama se dodaju zahtevi za obelodanjivanjem, kao i “reperne tačke” u okviru postojećih zahteva za obelodanjivanjem koji od entiteta traže da obezbede kvalitativne i kvantitativne informacije o finansijskim aranžmanima dobavljača.
- MSFI S1 „Opšti zahtevi za obelodanjivanje finansijskih informacija u vezi sa održivošću“ i MSFI S2 „Obelodanjivanja u vezi sa klimom“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). MSFI S1 i MSFI S2 predstavljaju nove MSFI standarde koji se bave obelodanjivanjima u vezi sa održivošću, pri čemu MSFI S1 daje osnovni okvir za obelodanjivanje materijalnih informacija o rizicima i mogućnostima u vezi sa održivošću u celom lancu vrednosti entiteta, dok MSFI S2 utvrđuje zahteve za entite da obelodane informacije o rizicima i mogućnostima vezanim za klimu. Primena ovih standarda u našoj zemlji zavisi od regulatornog procesa, odnosno donošenja propisa kojima se uvodi obaveza njihove primene.
- Izmene MRS 21 „Efekti promene deviznih kurseva“ - Nedostatak razmenjivosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine). Izmenama se precizira kako se vrši procena da li je valuta razmenjiva i kako se utvrđuje trenutni devizni kurs ukoliko nije.

U toku je procena uticaja navedenih novih standarda i izmena od strane rukovodstva Banke. Banka smatra da izmene MRS 1 neće imati značajan uticaj na klasifikaciju njenih obaveza. Rukovodstvo Banke takođe ne očekuje da će primena drugih standarda koji tek treba da stupe na snagu imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu njihove početne primene.

2.4. Upporedni podaci

Upporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz revidiranih finansijskih izveštaja Banke za 2022. godinu.

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI računovodstveni standardi) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanje za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za kreditne obaveze i izdate garancije.

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika obelodanjene su u Napomeni 30.1.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)****2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)***a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (Nastavak)*

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u pogledu mogućnosti i sposobnosti dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjuju vrednosti sličnom onom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (Napomene 9b, 19 i 20).

b) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja (Napomena 21).

c) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na godišnjem nivou analiziraju se vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja (imovina) i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti (Napomena 21).

d) Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu kao rezultat prošlih događaja, kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida kroz bilans uspeha. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 25).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

e) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, pitanja koja se tiču radnih odnosa a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje predstavlja obavezu sa neizvesnim rokom dospeća ili iznosom. Rezervacija predstavlja određeni iznos novčanih sredstava koji Banka izdvaja tj. rezerviše, sa ciljem da se pokriju izdaci za očekivane i moguće, ali u trenutku formiranja rezervisanja neizvesne obaveze, a koji u budućnosti mogu nastati po osnovu unapred definisanih prošlih događaja. Procena rezervisanja vrši se na kvartalnom nivou. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.6. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (Nastavak)

f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na neiskorišćene poreske gubitke do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti. Procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitka. Dodatne informacije su obelodanjene u Napomeni 3.10.

g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije su obelodanjene u Napomeni 3.12.

h) Fer vrednost finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem određenih tehnika procene koji podrazumevaju određeni stepen rasuđivanja u proceni fer vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Ovo podrazumeva metode sadašnje vrednosti i ostale modele koji se baziraju na parametrima koji se mogu posmatrati kao i, u manjem obimu, na parametrima koji se ne mogu posmatrati.

Modeli vrednovanja se primarno koriste za vrednovanje derivata na slobodnom berzanskom tržištu i državnih obveznica i dugovnih hartija od vrednosti kojima se ne trguje na aktivnom tržištu. Ovi modeli uzimaju u obzir i uticaj na kreditni rizik, ako je materijalan. Svi modeli vrednovanja su potvrđeni pre nego što su korišćeni kao osnova za finansijsko izveštavanje i periodično pregledani nakon toga od strane kvalifikovanog kadra, nezavisno od oblasti koja je dovela do kreiranja modela.

Gde god je moguće, Banka upoređuje vrednovanje koje proizilazi iz modela sa kotiranim cenama sličnih finansijskih instrumenata i sa stvarnim vrednostima u slučaju realizacije, da bi potvrdila i kalibrirala njene modele. Raznovrsni faktori su ugrađeni u modele Banke, uključujući stvarne i procenjene tržišne vrednosti i stope, kao i vreme i promene, dubinu tržišta i likvidnost i promene u kreditnom riziku finansijskih obaveza.

Banka primenjuje modele dosledno iz perioda u period, obezbeđujući uporedivost i kontinuitet vrednovanja kroz vreme, ali procena fer vrednosti nerazdvojno uključuje i značajan nivo prosuđivanja. Stoga, rukovodstvo ustanovljava prilagođavanje vrednovanja da pokrije rizike povezane sa procenom parametara koji se ne mogu primetiti i pretpostavki u okviru samih modela.

Iako je u nekim slučajevima potreban značajan nivo prosuđivanja za određivanje fer vrednosti, rukovodstvo veruje da su fer vrednosti koje prikazuju finansijsku poziciju i promene fer vrednosti prikazane u bilansu uspeha obazrive i odražavaju stvarne uslove privrede, bazirane na izvršenim kontrolama i procedurama za zaštitu.

Metode, pretpostavke i tehnike procene koje se koriste za utvrđivanje fer vrednosti detaljno su obrazložene u Napomeni 30.

i) Povezana lica sa Bankom

U skladu sa Zakonom o bankama i u skladu sa internom Procedurom Upravljanje rizikom izloženosti, lica povezana sa Bankom su:

- 1) članovi bankarske grupe u kojoj je Banka, HALKBANK
- 2) članovi Upravnog i Izvršnog odbora Banke, članovi odbora Banke utvrđenih Zakonom o bankama, članovi organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske grupe u kojoj je Banka, kao i članovi porodice ovih lica,
- 3) lica sa učešćem u banci i u licima koja su članovi bankarske grupe u kojoj je Banka, kao i članovi porodice ovih lica,
- 4) pravna lica u kojima lica iz tač. 2) i 3) ovog stava imaju kontrolno učešće.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata**

Banka prikazuje bilans uspeha u kojem su prihodi i rashodi grupisani prema svojoj prirodi i obelodanjuje iznose glavnih vrsta prihoda i rashoda.

Obelodanjivanje u bilansu uspeha i u napomenama uključuje sve pozicije prihoda i rashoda u skladu sa važećim propisanim obrascima za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope.

Banka će prestati sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u sledećim slučajevima:

- donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja nad dužnikom,
- donošenja Odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

U slučaju kada Banka prestane sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate vrši se evidentni obračun kamate radi usaglašavanja potraživanja i obaveza sa dužnikom i tako obračunatu kamatu Banka evidentira u okviru druge vanbilansne aktive. Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na plasmane u nivou 3 obračunava se i priznaje u bilansu uspeha primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu (Unwinding).

Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih je unapred poznat plan otplate se priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od kamata i vremenski se amortizuju primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihodi od naknada za odobravanje kredita kod kojih nije unapred poznat plan otplate (okvirni krediti, dozvoljena prekoračenja po tekućem računu, kreditne kartice i slični plasmani), garancija i drugih oblika jemstava se vremenski amortizuju primenom linearnog metoda i iskazuju u okviru prihoda od naknada i provizija.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Sve naknade i provizije koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta obračunavaju se u skladu sa MSFI 15.

Prihod se priznaje tokom vremena kada ili dok Banka ne ispuni svoje obaveze, odnosno kada pruži ugovorene usluge svojim klijentima.

Banka priznaje naknadu za ugovorne obaveze i to za neispunjene obaveze prema ugovoru i prikazuje ih kao ostale obaveze u Bilansu stanja. Slično tome, ako Banka ispuni ugovornu obavezu pre nego što primi naknadu, takođe je priznaju u Bilansu stanja, ili kao Ostala sredstva ili kao Potraživanje, u zavisnosti od toga da li je potrebno ispunjenje još neke obaveze pored protoka određenog vremena za dobijanje naknade.

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od Naknada od platnog prometa, Naknada od poslova izdavanja garancija, Naknada od menjačkih poslova, Naknade od platnih kartica i ovi prihodi se odnose na klijente iz segmenta privrede i stanovništva, kao što je prikazano u Napomeni 5.

U svim slučajevima ukupna cena naknade iz određenog ugovora raspoređuje se između različitih obaveza izvršavanja na osnovu relativno odvojenih cena zasebnih proizvoda i usluga. Cene naknada koje Banka ugovara, utvrđene su različitim tarifama Banke i ne uključuju promenljivu komponentu. Prihod od naknada i provizija prema ugovoru isključuje sve iznose naplaćene u ime i za račun trećih lica. Prihod od naknada i provizija se vremenom priznaje. Značajan deo prihoda od naknada i provizija priznaje se nakon pružanja usluge i naplate naknade od kupca.

Provizije proistekle iz deviznih transakcija prikazuju se u Bilansu uspeha prilikom njihove naplate. Naknade i provizije za odobravanje i upravljanje plasmanima za koje se smatra da su deo efektivnog prihoda amortizuju se tokom trajanja plasmana i priznaju kao tekući finansijski prihodi tokom perioda primenom metode efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.3. Preračunavanje iznosa u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na dan bilansa stanja.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika u skladu sa MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva”. Dobici i gubici koji nastaju, u slučajevima vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na neku stranu valutu, obračunavaju se na dan bilansa i iskazuju se kao prihodi ili rashodi od efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

3.4. Nekretnine, postrojenja i oprema

Početno merenje građevinskih objekata vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Vrednovanje građevinskih objekata nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela revalorizacije predviđenog MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema po revalorizovanom iznosu umanjenom za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti i preostalog veka trajanja građevinskog objekta vrši najmanje jednom u tri godine ovlašćeni procenjivač (sudski veštak građevinske struke).

Procena tržišne vrednosti od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršena je na dan 30. novembra 2023. godine za sredstva stečena naplatom i interna procena relevantnih službi za objekte banke.

Postrojenja i oprema se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, investicionih nekretnina, postrojenja i opreme sa ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja u skladu sa Pravilnikom o amortizaciji nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i investicionih nekretnina.

Na kraju godine Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih građevinskih objekata da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

Tokom 2023. godine primenjivane su sledeće godišnje stope amortizacije koje nisu bile predmet izmena u odnosu na 2022. godinu:

Građevinski objekti	2.50%
Investicione nekretnine	2.50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	16.67% - 20.00%
Kompjuterska oprema	14.29% - 20.00%
Nameštaj i ostala oprema	16.67% - 20.00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.5. Investicione nekretnine**

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi izdavanja u zakup i računovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 40 Investicione nekretnine. Početno merenje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Nakon početnog priznavanja Banka meri svoju investicionu nekretninu po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja u procenjenom veku trajanja u skladu sa internim aktima Banke.

Za amortizaciju investicionih nekretnina korišćen je rok od 40 godina, odnosno stopa amortizacije od 2.5%.

Na kraju godine, Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih investicionih nekretnina da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Nematerijalno ulaganje je ulaganje u licence, patente i softvere.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnog ulaganja u ugovorenom periodu korišćenja ili procenjenom korisnom veku trajanja ukoliko nije ugovoren period korišćenja. Najčešće je u pitanju period od 3 do 5 godina, osim ulaganja u CORE sistem banke čiji se period upotrebe procenjuje na 10 godina.

Nematerijalna imovina uključuje i ulaganja u pripremi koja se ne amortizuju, budući da nisu još uvek u upotrebi. Banka. U okviru ovih ulaganja se evidentiraju i ulaganja u CORE sistem banke.

Nematerijalna imovina koja se kreira kroz razvoj (projekat razvoja) može se priznati, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- Tehnička izvodljivost projekta
- Namera da se projekat završi i da se nematerijalna imovina koristi ili proda
- Nematerijalna imovina će stvoriti verovatne buduće ekonomske koristi
- Dostupnost svih resursa za završetak projekta
- Mogućnost procene i merenja Nematerijalne imovine.

Tokom trajanja projekta razvoja Nematerijalne imovine, Banka vrši kapitalizaciju, odnosno uvećanje vrednosti Nematerijalne imovine za vrednost troškova koji se dešavaju zbog razvojnih aktivnosti (planiranje projekta i poslovna analiza, testiranje rešenja, kontrola projekta).

Neki od tipičnih primera troškova i aktivnosti tokom razvoja projekta koji se kapitalizuju su:

- Kreiranje detaljnih funkcionalnih specifikacija
- Kodiranje softvera
- Testiranje sistema
- Troškovi konverzije podataka
- Naknade plaćene trećim licima za usluge pružene za razvoj softvera
- Troškovi zarada i troškovi vezani za zarade tokom razvojne faze

Kapitalizacija će prestati u trenutku kada je projekat razvoja suštinski završen i spreman za predviđenu upotrebu (obično datum pokretanja).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor po osnovu kojeg nastaje finansijsko sredstvo jednog preduzeća ili finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog preduzeća.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze Banka priznaje u svom bilansu stanja u skladu sa MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja i MSFI 9 Finansijski instrumenti.

Priznavanje i odmeravanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza vrši se kada, i samo kada, Banka postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijski instrumenti dele se na:

- a) Finansijska sredstva
 - Vlasnička finansijska sredstva
 - Dužnička finansijska sredstva
 - Derivate

- b) Finansijske obaveze

3.7.1 Finansijska sredstva

3.7.1.1 Vlasnička finansijska sredstva

Vlasnička finansijska sredstva odnose se na investicije, odnosno učešća u kapitalu koja predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica (banaka, osiguravajućih društava, akcionarskih društva i društva sa ograničenom odgovornošću), koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti, kao i hartije od vrednosti, odnosno akcije drugih pravnih lica koje su pribavljene sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

Računovodstveni tretman učešća u kapitalu zavisi od uticaja koji ulagač učešća (investitor) ima na pravno lice u koje je izvršeno ulaganje (korisnik ulaganja). Prema tom uticaju moguća su tri slučaja:

- Investitor ima kontrolu nad korisnikom ulaganja (investicije u pridružena društva) - stvara se odnos matičnog i zavisnog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 50% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 27.
- Investitor ima značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (investicije u kapital zavisnih društava) - stvara se odnos investitora i pridruženog preduzeća ako učešće u kapitalu iznosi preko 20% ili su ispunjeni drugi uslovi definisani u MRS 28.
- Investitor nema značajan uticaj nad korisnikom ulaganja (ostale investicije) - ako učešće u kapitalu iznosi ispod 20%.

Banka nije matično pravno lice, odnosno nema zavisna i pridružena pravna lica, tako da se ne vrši sastavljanje konsolidovanih izveštaja.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica, kao i akcije iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) u skladu sa MSFI 9.

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva

Banka klasifikuje dužnička finansijska sredstva kao naknadno merena po amortizovanoj vrednosti (skraćeno AC), fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (skraćeno FVOCI) ili fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL) na osnovu:

- Testa poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima;
- Karakteristika novčanih tokova finansijskih sredstava.

Klasifikacija dužničkih finansijskih sredstava se vrši u trenutku kada se ona prvobitno priznaju, odnosno kada banka postane strana ugovornih odredaba instrumenta.

Dužnička finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji se direktno mogu pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva, osim finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Cena transakcije ili fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.7.1 Finansijska sredstva (Nastavak)

3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (Nastavak)

Dužnička finansijska sredstva merena po amortizovanoj vrednosti (AC)

Dužnička finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova (tzv. HTC);
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavicu (tzv. SPPI).

Poslovni model vrednovanja plasmana Banke, kredita i potraživanja i dokumentarnih poslova izuzev dužničkih hartija od vrednosti, je model amortizovanih troškova ("držanje radi naplate ugovorenih novčanih tokova" i "naplata isključivo glavnice i kamate", tzv. model HTC i SPPI). Samo ukoliko SPPI test pokaže da postoje takve klauzule u ugovorima da SPPI test nije zadovoljen i da plasmani ne mogu biti vrednovani po amortizovanom trošku, Banka prelazi na model fer vrednovanja kroz bilans uspeha. Poslovni model vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti može biti model amortizovanih troškova, model vrednovanja kroz ostali ukupni rezultat ili model vrednovanja kroz bilans uspeha u zavisnosti od svakog konkretnog slučaja i namere rukovodstva.

Kreditni i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja uz uvećanje ili umanjenje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamatne stope za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću, umanjen za sve isplate i korekcije po osnovu obračunatih očekivanih kreditnih gubitaka. Kreditni i potraživanja koja su potekla od Banke se iskazuju na dan bilansa u visini bruto amortizovanih troškova umanjenih za ispravku vrednosti. Bruto amortizovani troškovi predstavljaju ukupna potraživanja Banke od klijenta (uključujući neotplaćenu glavicu, nominalno obračunatu kamatu, kaznenu kamatu, potraživanja za naknade i ostala potraživanja) korigovana iznosom neamortizovanih naknada.

Inicijalna efektivna kamatna stopa za potrebe MSFI 9, predstavlja stopu koja tačno diskontuje procenjene buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva. Za potrebe MSFI 9, efektivna kamatna stopa se obračunava kako bi se koristila u procesu utvrđivanja amortizovane vrednosti i prihoda od kamata tokom trajanja finansijskog instrumenta. U primeni metoda efektivne kamate, Banka identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9.

Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC), kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI).

MSFI 9 uvodi koncept očekivanog kreditnog gubitka koji podrazumeva verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tokom životnog veka finansijskog sredstva, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Banka je internim aktima identifikovala parametre čija identifikacija odražava povećanje kreditnog rizika radi identifikacije klijenata u nivou 2, kao i status neizmirivanja obaveza radi identifikacije klijenata u nivou 3.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI)

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat ukoliko su ispunjena sledeća dva uslova:

- Cilj poslovnog modela Banke je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijskih sredstava;
- Ugovorenim uslovima finansijskog sredstva nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na glavicu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine**3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.7.1 Finansijska sredstva (Nastavak)***3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (Nastavak)*

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat jesu sredstva za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću, ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Prilikom inicijalnog priznavanja ovih finansijskih sredstava, Banka sredstvo vrednuje po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije.

Nakon inicijalnog priznavanja, banka vrednuje finansijska sredstva po njihovoj fer vrednosti, uz priznavanje dobitaka i gubitaka od promene fer vrednosti, kao i obezvređenja vrednosti finansijskih sredstava (ispravke vrednosti) u revalorizacionim rezervama u okviru kapitala. Ispravka vrednosti se za finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat obračunava kao i za finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrednosti, ali se akumulirana ispravka vrednosti ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se evidentira u okviru ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom ukupnom rezultatu. U okviru kapitala ne priznaju se dobici i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili sadrži valutnu klauzulu).

Založena finansijska sredstva vrednuju se po istom principu. U pitanju su finansijska sredstva koja se posebno knjigovodstveno izdvajaju, jer su založena kod NBS po osnovu REPO transakcija sa Narodnom bankom Srbije (iskazuju se posebno po nominalnoj vrednosti).

Na dan prodaje, iznosom koji je dobijen prodajom sredstva, zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i revalorizacione rezerve po tom sredstvu, a razlika se priznaje kao dobitak ili gubitak od prodaje.

Dužnička finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Dužnička finansijska sredstva Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko nisu vrednovani po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, predstavlja sredstvo koje je stečeno prvenstveno u svrhu prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, radi ostvarivanja profita u kratkom roku iz kratkoročnog fluktuiranja cena ili posredničke marže, ili derivat.

Derivat predstavlja finansijski instrument ili drugi ugovor koga čija se vrednost menja (kao posledica promene definisane/ugovorene kamatne stope ili cene finansijskog instrumenta ili berzanske cene ili kursa valute ili indeksa rasta cena ili druge promenljive vrednosti), koji ne zahteva početno neto ulaganje ili zahteva početno neto ulaganje koje je manje nego kod drugih tipova ugovora za koje se očekuje da će imati slične reakcije na promene u tržišnim uslovima, i koji će biti izmiren u budućnosti.

Bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna razlika fer vrednosti derivata. Naknadno vrednovanje fer vrednosti derivata se evidentira tako što se efekat promene fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha kao pozitivan ili negativan efekat promene vrednosti derivata, a pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao sredstvo, dok se negativna fer vrednost derivata iskazuje kao obaveza.

Prestanak priznavanja derivata se vrši u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja.

Datumom izvršenja zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i storniraju svi prihodi i rashodi od promene vrednosti po tom sredstvu i evidentiraju se konačni efekti gubitka ili zarade na derivatu preko realizovanih kursnih razlika i naknada. U slučaju da u zemlji postoji aktivno tržište derivata krajnji efekat prodaje se evidentira u bilansu uspeha kao dobitak ili gubitak od prodaje derivata. U pogledu transakcija sa derivatima Banka obavlja jedino transakcije valutnog swap-a.

Opcija fer vrednosti

Čak i ako finansijsko sredstvo ispunjava dva zahteva neophodna za vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, finansijsko sredstvo se može vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko takvo vrednovanje eliminiše ili značajno smanjuje nedoslednost vrednovanja ili priznavanja koja bi inače nastala. Banka nije koristila opciju fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.7. Finansijski instrumenti (Nastavak)****3.7.1 Finansijska sredstva (Nastavak)***3.7.1.2 Dužnička finansijska sredstva (Nastavak)**Finansijska sredstva - Prestanak priznavanja i reklasifikacija finansijskih sredstava*

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava nastaje kada banka prenese sredstvo na drugo lice, a zatim utvrđuje da li je suštinski prenela sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom. Ukoliko su suštinski svi rizici i koristi prenete, sredstvo prestaje da se priznaje u knjigama banke. Ukoliko su suštinski zadržani svi rizici i koristi, prestanak priznavanja sredstva nije moguć.

3.7.2 Finansijske obaveze*Finansijske obaveze - Vrednovanje i prestanak priznavanja*

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu Banke da preda gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom licu. Prilikom početnog priznavanja Banka meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost nadoknade koja je primljena za nju.

Finansijske obaveze koje se drže za trgovanje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (skraćeno FVTPL), a sve ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti osim ako se ne primenjuje opcija fer vrednosti. Banka ne primenjuje opciju fer vrednosti.

Finansijsku obavezu treba ukloniti iz bilansa stanja kada, i samo kada je ugašena, odnosno kada je obaveza navedena u ugovoru ispuštena ili poništena ili istekla.

Dobitak ili gubitak od gašenja prvobitne finansijske obaveze se priznaje u bilansu uspeha.

Ukoliko banka nije značajno zadržala ili prenela sve rizike i koristi od sredstva, onda banka mora proceniti da li se odrekla kontrole nad sredstvom ili ne. Ako banka ne kontroliše sredstvo, onda može da prestane sa priznavanjem tog sredstva, međutim, ako banka zadrži kontrolu nad sredstvom, onda banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj ona ima kontinuirano učešće u sredstvu.

Primljeni krediti

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

3.8. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod pozicijom gotovina i sredstva kod centralne banke u okviru bilansa stanja, iskazuje se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije.

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom se smatraju gotovina u domaćoj i stranoj valuti u blagajnama, sredstva na računu kod drugih banaka, kao i slobodna sredstva kod Narodne banke Srbije.

3.9. Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica

Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, nisu uključeni u bilans stanja Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Porezi i doprinosi***Porez iz dobitka*

Za računovodstveno obuhvatanje i utvrđivanje poreza iz dobitka Banka koristi MRS 12 „Porezi na dobitak” i Zakon o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na iznos dobitka pre oporezivanja, a po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza, prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja “goodwill-a” ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Porezi i doprinosi (Nastavak)

Transferne cene

Poreski bilans za 2023. godinu nije predat do dana pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke, s obzirom na to da je rok za predaju 180 dana od dana za koji se porez utvrđuje, odnosno do 29. juna naredne godine. Banka je obračunala poreske efekte na bazi Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka još uvek nije pripremila konačnu studiju transfernih cena, ali rukovodstvo smatra da po ovom osnovu neće imati materijalno značajne efekte na 2023. godinu jer do sada nije imala korekcije po osnovu transakcija sa povezanim licima, a u 2023. godini nije bilo značajnijih izmena u vrstama usluga u odnosu na prethodnu godinu.

3.11. Kapital i rezerve

Kapital Banke je ostatak imovine Banke nakon odbitka svih njenih obaveza. Kapital se ne procenjuje i ne meri posebno. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Banka je dužna da regulatorni kapital u svakom trenutku održava na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika koji mogu nastati u poslovanju Banke (kapitalni zahtevi), što je detaljnije objašnjeno u Napomeni 30.2.

3.12. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penziona fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2023. godine.

Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i neiskorišćenih dana godišnjeg odmora, a na osnovu procene rezervisanja od strane ovlašćenog aktuaara.

Rezervisanja su formirana na osnovu sledećih pretpostavki:

Prosečna bruto zarada u RS (septembar 2023. godine)	117,472.00 RSD
Diskontna stopa	6.50%
Stopa rasta zarada	11.00%
Fluktuacija broja zaposlenih	7.00%

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, a za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.13. Načelo stalnosti poslovanja

Banka je u poslovnoj 2023. godini ostvarila Dobitak u iznosu od 2,128,591 hiljada dinara (2022. godine ostvaren je dobitak u iznosu od 1,284,521 hiljada dinara). Banka je u prethodnom periodu ostvarila znajajne poslovne rezultate, a u narednom periodu rukovodstvo Banke očekuje stabilne prihode, kao i da će povećanje troškova biti manje od povećanja prihoda. Shodno napred navedenom, finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.13. Načelo stalnosti poslovanja (Nastavak)****3.13.1. Uticaj Ukrajinsko-ruskog konflikta na poslovanje HALKBANK a.d. Beograd**

Od samog početka ratnih sukoba, odnosno od početka vojnih operacija 24. februara 2022. godine, tokom cele 2022. i 2023 godine do danas, cela evropska i svetska ekonomija i društvo globalno, i daje su pod uticajem ovih okolnosti. Radi očuvanja stabilnosti, Banka pojačano prati i vrši procene mogućih uticaja u svim segmentima poslovanja. I dalje se potvrđuje naša pretpostavka da sukob neće teritorijalno izaći iz okvira zemalja u kojima se trenutno odvija kao i to da je izostao bilo kakav uticaj na poslovanje Banke.

Banka pojačano prati situaciju u vezi sa sankcijama i restrikcijama uvedenih od strane zemalja EU, SAD i Velike Britanije, a posebno ograničenja koja se tiču banaka iz Rusije, njihovih filijala i povezanih lica, kako bi se mogući rizik sveo na minimum, a sve u saradnji i uz pojačanu komunikaciju sa Udruženjem banaka Srbije i NBS.

Rizik pojedinačnih platnih transakcija ka Rusiji i Belorusiji sveden je na minimum, odnosno klijenti pre realizacije transakcije potpisuju izjavu, kojom Banku oslobađaju bilo kakve odgovornosti u vezi sa zaustavljanjem transakcije ili zamrzavanjem sredstava. Takođe pre početka realizacije transakcije sa korespondentskim bankama proverava se da li postoje bilo kakva ograničenja vezano za učesnike u transakciji.

Što se tiče direktnog uticaja na likvidnost Banke i pokazatelje likvidnosti, nisu zabeleženi bilo kakvi negativni efekti i ne očekujemo ih u budućnosti.

Kako je diversifikovanost portfolija Banke dobra i kako nisu identifikovani klijenti u čijoj strukturi obaveza i potraživanja postoji visoka zavisnost od Ukrajine i/ili Rusije, odnosno klijenti koji u svom poslovanju imaju visoku zavisnost od roba ili usluga sa tržišta zemalja zahvaćenih sukobom, nisu se desili materijalno značajni negativni efekti koji proizilaze iz kreditnog rizika, procena Banke je da se ne očekuju ni u budućnosti. Vezano za uticaj negativnih trendova kod određenih delatnosti i cena dobara, moguće je očekivati negativne uticaje kod klijenata koji se bave trgovinom energentima, međunarodnim transportom i izvozom poljoprivrednih proizvoda. Banka pojačano prati poslovanje klijenata iz napred navedenih grupa, kao i mere i odluke koje donosi Vlada Republike Srbije, Ministarstvo ekonomije, Privredna komora i NBS, radi očuvanja stabilnosti sistema i poslovanja kompanija, za koje smo sigurni da neće izostati.

Kada govorimo o Srbiji, očekivana stopa rasta društvenog bruto proizvoda u 2023. godini iznosi 2.5% , prognoza Ministarstva Finansija predviđa da će naredne godine realna stopa rasta BDP biti 3.5% dok se 2025. godine očekuje dalji rast i oporavak.

U odnosu na stopu rasta potrošačkih cena u 2022. godini koja je iznosila 15.1% u 2023. godini došlo je do značajnog sniženja stope rasta cena, i u 2023. godini stopa inflacije je 7.6% Stope inflacije su značajno snižene i u SAD i EU, što dokazuje da su restriktivne mere centralnih banaka dale značajne rezultate.

Može se reći da je nastupio period stabilnosti i u budućnosti se očekuju dalja sniženja stopa inflacije i kamatnih stopa.

Zbog svega navedenog može se reći da je rizik negativnog uticaja na poslovanje Banke i klijenata značajno umanjen.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.14. Lizing**

Od 1. januara 2019. godine Banka primenjuje Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 16 (MSFI 16) za obuhvat ugovora o lizingu.

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neophodna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka ne primenjuje uslove MSFI 16:

- za ugovore o zakupu kraće od 12 meseci i koji ne sadrže opciju otkupa i/ili
- kada je osnovno sredstvo male vrednosti (dinarska protivvrednost sredstva USD 5.000,00 ili manja).

3.15. Stečena imovina

Pod sredstvima stečenim naplatom potraživanja, Banka iskazuje materijalne vrednosti koje je primila po osnovu naplate potraživanja sve do momenta njihove prodaje ili upotrebe za sopstvene potrebe.

Nepokretnosti stečene naplatom potraživanja priznaju se nakon sticanja po nižoj vrednosti između procenjene tržišne vrednosti ili plaćene vrednosti po kojoj su preuzete. Banka do momenta prodaje ili promene namene stečene nepokretnosti jednom godišnje obezbeđuje reprocentu svake pojedinačne nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i ukoliko je reprocentena vrednost niža od neto knjigovodstvene vrednosti vrši obezvređenje u skladu sa MRS 2.

3.16. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditive, akcepte menica i druge poslove jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza u vanbilansnoj evidenciji (Napomena 28).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) PRIHODI OD KAMATA

Prihodi od kamata obuhvataju:

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2023.	31. decembra 2022.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	258,873	1,598
Javnim preduzećima	32,521	8,813
Preduzećima	2,682,787	1,388,505
Preduzetnicima	294,137	192,507
Javnom sektoru	40,496	31,188
Stanovništvu	1,678,283	1,144,454
Drugim komitentima	183,324	139,030
	5,170,421	2,906,095
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Preduzećima	60,608	26,372
Preduzetnicima	3	1
Javnom sektoru	-	1,469
Stanovništvu	103	71
Drugim komitentima	472,626	326,296
	533,340	354,209
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	143,611	87,984
	143,611	87,984
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
Bankama	4,666	1,478
Drugim komitentima	12,368	286
	17,034	1,764
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat:		
U dinarima	523,594	495,877
	523,594	495,877
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	-	-
U stranoj valuti	-	341
	-	341
UKUPNO:	6,388,000	3,846,270

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine iznose 23,389 hiljada dinara (2022. godine: 34,372 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (Nastavak)
b) RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Na kredite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	656	609
Od ostalih komitenata	12	-
	668	609
Na kredite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od javnog sektora	173,781	37,396
Od banaka	26,576	24,681
Od ostalih komitenata	18,730	14,122
	219,087	76,199
Na depozite u dinarima koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	125,191	89,462
Od javnih preduzeća	90,090	52,742
Od preduzeća	384,548	148,106
Od preduzetnika	7,085	1,469
Od javnog sektora	41,946	19,930
Od stanovništva	169,645	116,808
Od ostalih komitenata	41,180	28,926
	859,685	457,443
Na depozite u stranoj valuti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Od banaka	96,963	96,109
Od javnih preduzeća	11,046	-
Od preduzeća	105,375	60,532
Od preduzetnika	430	154
Od javnog sektora	-	4,297
Od stanovništva	404,289	165,324
Od ostalih komitenata	15,195	7,357
	633,298	333,773
Rashodi od kamata po osnovu ostalih obaveza koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:		
U dinarima	1,309	6,555
U stranoj valuti	18,394	12,906
	19,703	19,461
UKUPNO:	1,732,441	887,485

Rashodi kamate po osnovu lizinga nepokretnosti u 2023. godini su 18,648 hiljada dinara (2022: 13,185 hiljada dinara), dok su rashodi kamate po osnovu lizinga vozila u 2023. godini 1,056 hiljada dinara (2022: 1,215 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA
a) PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi od naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	200,316	97,307
Od javnih preduzeća	13,172	10,080
Od preduzeća	1,452,047	1,224,921
Od preduzetnika	358,687	300,937
Od javnog sektora	1,901	2,632
Od stanovništva	367,944	344,831
Od stranih pravnih i fizičkih lica	15,965	12,472
Od ostalih komitenata	57,700	32,272
UKUPNO	2,467,732	2,025,452
Prihodi od naknada i provizija		
U stranoj valuti		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	81,075	68,270
Od Western Uniona	216	238
Od MasterCard I VISA	66,972	46,615
Od fizičkih lica	5,827	5,469
Od preduzeća	7	10
Od stranih pravnih i fizičkih lica	935	1,332
	155,032	121,934
UKUPNO:	2,622,764	2,147,386

b) RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Rashodi naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	131,989	97,476
Od preduzeća	85,475	74,092
Od preduzetnika	217	31
Od javnog sektora	750	596
Od ostalih komitenata	29,588	22,756
	248,019	194,951
Rashodi naknada i provizija		
U stranoj valuti:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	99,998	98,636
Od javnog sektora	-	17
Od preduzetnika	-	-
Od stranih pravnih i fizičkih lica	394,763	278,319
	494,761	376,972
UKUPNO:	742,780	571,923

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
6. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1,215	(792)
Prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(592)	1,156
Prihodi/(rashodi) od promene vrednosti ostalih derivata	(4,984)	9,278
UKUPNO:	(4,361)	9,642

7. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	(80)
UKUPNO:	-	(80)

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	1,801,624	2,610,715
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	152,548	169,717
UKUPNO:	1,954,172	2,780,432
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(1,730,483)	(2,536,859)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(200,754)	(241,336)
UKUPNO:	(1,931,237)	(2,778,195)
Neto prihodi od kursnih razlika:	22,935	2,237

Učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj aktivni iznosi 15,05% (2022: 50,24%), dok učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj pasivi iznosi 52,77% (2022: 56,91%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
9. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI
a) Knjiženja u korist/(na teret) rezultata

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	2023.	31. decembra 2022.
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(706,258)	(566,281)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 9b)	271,416	293,810
Neto rashod	(434,842)	(272,471)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 25a)	(8,963)	(2,138)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 25a)	2,080	40,822
Neto prihod/(rashod)	(6,883)	38,684
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(4,897)	(7,031)
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	2,066	4,686
Neto rashod	(2,831)	(2,345)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(3,141)	(1,447)
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	66,443	71,319
Neto prihod	63,302	69,872
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	8,979	13,255
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(149,492)	(1,386)
Neto prihod/(rashod)	(140,513)	11,869
UKUPNO:	(521,767)	(154,391)

Banka je za period koji se završava 31. decembra 2023. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana odnosno njegovu neto vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu, uz evidentiranje rashoda indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u okviru pozicije neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu.

Po ovom osnovu, u okviru rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana evidentiran je iznos od 23,389 hiljada dinara (2022. godine: 34,372 hiljade dinara). Usled navedenog rashodi indirektnih otpisa plasmana u bilansu uspeha (Napomena 9a) su veći za isti iznos u odnosu na iznos rashoda prikazan u tabeli kretanja na računima ispravke vrednosti (Napomena 9b).

Takođe, rashodi indirektnih otpisa plasmana u bilansu uspeha (Napomena 9a) su veći za iznos od 19,531 hiljada dinara u odnosu na iznos rashoda prikazan u tabeli kretanja na računima ispravke vrednosti (Napomena 9b) po osnovu otpisa nefinansijskih ostalih sredstava koja nisu prikazana u Napomeni 9b.

Ukupna ispravka na ostala sredstva prikazana u napomeni 22 u ukupnom iznosu od 91,850 hiljada dinara (2022: 60,680 hiljada dinara) uključuje ispravku vrednosti finansijskih i nefinansijskih ostalih sredstava, dok je u Napomeni 9b prikazana samo ispravka finansijskih ostalih sredstava za koja ispravka vrednosti iznosi 67,087 hiljada dinara (2022: 56,952 hiljade dinara).

Banka je sprovela Odluku o privremenim merama koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima i u skladu sa tim modifikovala 1,806 kredita. Na dan 31. decembra 2023 godine gubici po osnovu modifikacije stambenih kredita iznose 146,158 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

9. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (Nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja

U hiljadama dinara 2023.

	Gotovina i sredstva kod entralne banke (Napomena 16)	Kreditni i potraživanja od banaka (Napomena 19)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 18)	Ostala finansijska sredstva (Napomena 22)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	2,498	2,072	763,634	-	56,952	825,156
Indirektni otpisi plasmana	3,147	4,367	639,028	-	16,796	663,338
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (Napomena 9a)	(2,852)	(4,080)	(260,186)	-	(4,298)	(271,416)
Kursne razlike	-	-	(75)	-	-	(75)
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(519)	-	-	(519)
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-	-	-
Otpis	-	-	(33,981)	-	(2,363)	(36,344)
Otpust	-	-	(1,210)	-	-	(1,210)
Ostalo	-	-	(354)	-	-	(354)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	2,793	2,359	1,106,337	-	67,087	1,178,576

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

9. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (Nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja (Nastavak)

U hiljadama dinara 2022.

	Gotovina i sredstva kod entralne banke (Napomena 16)	Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 20)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (Napomena 18)	Ostala finansijska sredstva (Napomena 22)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	840	2,430	1,029,832	-	30,727	1,063,829
Indirektni otpisi plasmana	1,686	6,855	489,135	-	34,233	531,909
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (Napomena 9a)	(28)	(7,213)	(284,272)	-	(2,297)	(293,810)
Kursne razlike	-	-	(30)	-	6	(24)
Indeksiranje ispravke vrednosti (valutna klauzula)	-	-	(1,706)	-	-	(1,706)
Ustupanje potraživanja	-	-	(60,332)	-	(3,044)	(63,376)
Otpis	-	-	(408,767)	-	(2,157)	(410,924)
Otpust	-	-	(261)	-	(516)	(777)
Ostalo	-	-	35	-	-	35
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	2,498	2,072	763,634	-	56,952	825,156

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
10. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	1,159
UKUPNO:	-	1,159

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVA TE

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	1,375	-
UKUPNO:	1,375	-

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Iz operativnog poslovanja	15,051	11,185
Od dividendi i učešća	1,474	519
UKUPNO:	16,525	11,704

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi zarada i naknada zarada	1,002,239	807,112
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	121,086	98,276
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	460,800	376,436
Ostali lični rashodi	15,177	13,959
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (Napomena 25b)	247,826	182,144
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	1,886	686
UKUPNO:	1,849,014	1,478,613

U okviru pozicije Troškovi zarada i naknada zarada iznos od 50,033 hiljade dinara (2022. godine: 49,416 hiljada dinara) odnosi se na primanja članova Izvršnog odbora, a naknade članovima Upravnog odbora u okviru pozicije ostali lični rashodi iznose 11,777 hiljada dinara (2022. godine: 11,655 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
14. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	7,836	9,161
Viškovi	613	1,100
Ostali prihodi	53,027	43,849
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	22,585	9,044
UKUPNO:	84,061	63,154
Operativni rashodi		
Troškovi materijala	110,456	100,903
Troškovi proizvodnih usluga	390,311	327,023
Nematerijalni troškovi	680,379	589,175
Troškovi poreza	15,560	14,122
Troškovi doprinosa	1,009	1,066
Ostali troškovi	1,909	1,572
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	55,394	6,965
	1,255,018	1,040,826
Ostali poslovni rashodi		
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	344	102
Ostali rashodi	21,467	7,954
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava, investicionih nekretnina i nematerijalne imovine	-	4,802
Manjkovi i štete	94	120
	21,905	12,978
UKUPNO:	1,276,923	1,053,804

U okviru pozicije nematerijalni troškovi najznačajniji iznos predstavljaju plaćene premije osiguranja u iznosu od 298,417 hiljada dinara (2022. godine: 262,269 hiljada dinara), od čega najveći iznos predstavlja plaćena premija osiguranja depozita građana od 220,652 hiljada dinara (2022. godine: 196,112 hiljada dinara) i premija osiguranja u iznosu 47,729 hiljada dinara (2022. godine: 42,048 hiljada dinara) po osnovu gotovinskih kredita za penzionere. Takođe, nematerijalni troškovi odnose se na troškove obezbeđenja objekata i transporta novca u iznosu od 70,989 hiljada dinara (2022. godine: 56,313 hiljada dinara), troškove iznajmljivanja softvera u iznosu od 47,402 hiljade dinara (2022. godine: 48,903 hiljade dinara).

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga najveći iznos se odnosi na troškove zakupnina 101,579 hiljada dinara (2022. godine: 85,820 hiljada dinara).

Troškovi zakupa nepokretnosti koji su obuhvaćeni standardom MSFI 16 iznose 81,549 hiljada dinara od čega je najveći deo porez na dodatu vrednost za sve nepokretnosti uzete u zakup od pravnih lica, porez na dohodak građana za fizička lica, kao i servisni troškovi zakupa Centrale banke.

Troškovi zakupa vozila koji su obuhvaćeni standardom MSFI 16 odnose se na porez na dodatu vrednost koji pada na teret zakupca (banke) i iznosi 9,374 hiljade dinara.

Troškovi zakupa nepokretnosti koji zbog male vrednosti nisu obuhvaćeni standardom MSFI 16, u 2023. godini iznose 11,198 hiljada dinara (nepokretnosti 543 hiljade dinara i bankomati 10,655 hiljada dinara). Ugovori za zakup prostora za bankomate ne ispunjavaju uslove za knjiženje po MSFI 16, usled male vrednosti ugovora i neodređenog roka važnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

15. POREZ NA DOBIT

a) Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Tekući poreski rashod perioda	(251,109)	(131,142)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	<u>2,326</u>	<u>2,748</u>
Ukupno	<u>(248,783)</u>	<u>(128,394)</u>

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dobitak pre oporezivanja	<u>2,377,374</u>	<u>1,412,915</u>
Porez po stopi od 15%	<u>356,607</u>	<u>211,937</u>
Poreski efekti po osnovu usklađivanja rashoda	22,160	329
Poreski efekti prihoda od dužničkih hartija i ostala usklađivanja prihoda	(127,658)	(80,678)
Ostalo	-	(446)
Iskorišćeni preneti poreski gubici	-	-
Porez iskazan u poreskom bilansu	<u>251,109</u>	<u>131,142</u>
Efektivna poreska stopa	<u>10,56%</u>	<u>9.28%</u>
Dobitak po osnovu odloženih poreza	<u>(2,326)</u>	<u>(2,748)</u>
Ukupno poreski rashod perioda	<u>248,783</u>	<u>128,394</u>
Efektivna poreska stopa	<u>10,46%</u>	<u>9.09%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
15. POREZ NA DOBIT (Nastavak)
c) Komponente odloženih poreskih sredstava i obaveza

Banka je formirala odložena poreska sredstva u skladu sa planiranim rezultatima shodno usvojenoj petogodišnjoj poslovnoj Strategiji Banke. Obzirom da je na dan 31. decembar 2023. godine došlo do promena u iznosu odloženih poreskih sredstava u odnosu na prethodnu 2022. godinu, Banka je evidentirala povećanje Odloženih poreskih sredstava u odnosu na prethodnu godinu, i to u iznosu od 2,326 hiljada dinara.

Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2023.			2022.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	45,688	-	45,688	46,173	-	46,173
Odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu hartija od vrednosti	7,664	-	7,664	7,616	-	7,616
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za sudske sporove	11,851	-	11,851	9,553	-	9,553
Odložena poreska sredstva po osnovu otpremnina	3,064	-	3,064	2,599	-	2,599
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(14,858)	(14,858)	-	(14,858)	(14,858)
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskih gubitaka	-	(1,053)	(1,053)	-	(697)	(697)
Odložene poreska sredstva po osnovu obezvređenja imovine	720	-	720	720	-	720
Ukupno	68,987	(15,911)	53,076	66,661	(15,555)	51,106

Kretanja privremenih razlika tokom 2023. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
	Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	46,173	(485)	-
Odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu hartija od vrednosti	7,616	48	-	7,664
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za sudske sporove	9,553	2,298	-	11,851
Odložena poreska sredstva po osnovu otpremnina	2,599	465	-	3,064
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(14,858)	-	-	(14,858)
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskih gubitaka	(697)	-	(356)	(1,053)
Odložene poreska sredstva po osnovu obezvređenja imovine	720	-	-	720
Ukupno	51,106	2,326	(356)	53,076

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Žiro račun	7,747,321	4,050,776
Gotovina u blagajni u dinarima	1,075,190	1,190,581
Viškovi likvidnih sredstava	1,200,000	10,000,000
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1,097,755	1,359,795
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	5,611,468	5,128,687
Ostala novčana sredstva	652	710
<i>Minus: Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke</i>	<i>(2,793)</i>	<i>(2,498)</i>
Stanje na dan	<u>16,729,593</u>	<u>21,728,051</u>

Obavezna rezerva u dinarima predstavlja minimalno prosečno stanje dinarskih sredstava koje Banka mora da izdvoji na svom žiro računu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 76/2018 i 77/2023).

U skladu sa tačkom 6. ove Odluke, Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 7% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih obaveza sa ročnošću do dve godine u toku jednog kalendarskog meseca, dok je za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine stopa izdvajanja 2%. Obračun obavezne rezerve vrši se jedanput mesečno. Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, NBS je u toku 2023. godine obračunavala i isplaćivala kamatu po kamatnoj stopi koja se od 1. januara 2023. godine do kraja 2023. godina zadržala na nivou od 0.75% na godišnjem nivou. Izuzetno, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih posle pandemije bolesti COVID-19, NBS na deo ovih sredstava, ukoliko su ispunjeni propisani uslovi, plaća i obračunava dodatnu kamatu po kamatnoj stopi u visini 0.50% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2023. godine dinarska obavezna rezerva je obračunata u iznosu od 7,365,492 hiljade dinara (2022. godine: 4,819,138 hiljada dinara). Navedeni iznos iskazan je u okviru pozicije Žiro račun.

Procenat obračunate devizne obavezne rezerve koji se izdvaja u dinarima iznosi 46% i odnosi se na depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću do dve godine i 38% za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine, tako da ukupnu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir obračunate dinarske rezerve u dinarima i navedeni deo obračunate devizne rezerve.

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalno prosečno stanje deviznih sredstava koje je Banka obavezna da izdvoji na svom računu kod NBS, a u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 76/2018 i 77/2023). Banka je dužna da obračunava i izdvaja deviznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopi od 23% za ročnost do dve godine, 16% za ročnost preko dve godine i 100% za prosečno stanje dinarskih obaveza indeksiranih u stranoj valuti. Narodna banka ne obračunava kamatu na izdvojena sredstva na računu devizne obavezne rezerve.

Pozicija „Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti“ predstavlja trenutno stanje na deviznom računu kod NBS gde se izdvaja obavezna rezerva. Obaveza banke je da prosečno mesečno stanje izdvojenih sredstava bude na nivou obračunate obavezne rezerve u stranoj valuti. Kako se taj račun koristi i za druge potrebe pojedinačni dani imaju različito stanje. U tabeli je prikazano stanje na tom računu na dan 31. decembra 2023.

Na dan 31. decembra 2023. godine obračunata obavezna rezerva u stranoj valuti iznosila je 5,523,781 hiljadu dinara (2022. godine: 5,283,431 hiljada dinara).

Deviznu obaveznu rezervu čini zbir 54% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću do dve godine i 62% obračunate devizne rezerve koja se odnosi na obaveze sa ročnošću preko dve godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Za potrebe izrade izveštaja o tokovima gotovine Banka u gotovinu i gotovinske ekvivalente uključuje sredstva na žiro računu, gotovinu u blagajni u dinarima i stranoj valuti i sredstva na deviznim računima kod stranih banaka. Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju izveštajnog perioda usaglašena je sa pozicijama izveštaja o tokovima gotovine na sledeći način:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,729,593	21,728,051
Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	(5,611,468)	(5,128,687)
Devizni računi kod stranih banaka	2,598,249	2,136,010
Viškovi likvidnih sredstava	(1,200,000)	(10,000,000)
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknade i provizije koje se odnose na gotovinu i sredstva kod centralne banke	-	-
Ispravka vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke	2,793	2,498
Stanje na dan	12,519,167	8,737,872

17. POTRAŽIVANJA/(OBAVEZE) PO OSNOVU DERIVATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja po osnovu derivata	5,195	11,752
Obaveze po osnovu derivata	-	(1,573)
Stanje na dan	5,195	10,179

Navedeno potraživanje u iznosu od 5,195 hiljada dinara odnosi se na pozitivne efekte svođenja vrednosti SWAP-a u RSD sa Narodnom bankom Srbije na fer vrednost (RSD 2,935,488,000).

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
a) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Akcije preduzeća	14,737	13,522
	14,737	13,522
b) Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Obveznice Republike Srbije u dinarima	13,698,377	12,071,087
	13,698,377	12,071,087
Stanje na dan	13,713,114	12,084,609

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
18. HARTIJE OD VREDNOSTI (Nastavak)

U 2023. godini ostvaren je neto pozitivan efekat u iznosu od 771,457 hiljada dinara po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u Izveštaju o ostalom rezultatu prikazan je pozitivan efekat promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 773,523 hiljade dinara, dok je negativan efekat 2,066 hiljada dinara). U Izveštaju o promenama na kapitalu prikazani su takođe negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru revalorizacionih rezervi u iznosu od 771,457 hiljada dinara.

U 2022. godini ostvaren je neto negativan efekat u iznosu od 1,648,356 hiljada dinara po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u Izveštaju o ostalom rezultatu prikazan je negativan efekat promene vrednosti dužničkih instrumenata u iznosu od 1,961,651 hiljade dinara, dok je pozitivan efekat 313,295 hiljada dinara). U Izveštaju o promenama na kapitalu prikazani su takođe negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u okviru revalorizacionih rezervi u iznosu od 1,648,356 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2023. godine hartije od vrednosti i plasmani kojima se trguje na Beogradskoj berzi sastoje se od akcija preduzeća.

Raspon stopa prinosa na državne dinarske hartije u portfoliju Banke tokom 2023. godine kretao se od 2.50% do 6.35%.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kreditni po repo transakcijama u dinarima	8,006,154	-
Devizni računi	2,598,249	2,136,010
Kreditni dati u dinarima	334,185	32,612
Plasmani koji se odobravaju i dospevaju u roku od jednog dana	1,054,563	-
Ostali plasmani:		
- u dinarima	585,900	1,056,060
- u stranoj valuti	370,501	747,970
Depoziti:		
- u dinarima	-	-
- u stranoj valuti	975,934	96,198
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	1,479	122
- u stranoj valuti	-	-
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(257)	(45)
Bruto krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,926,708	4,068,927
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 9b)</i>	(2,359)	(2,072)
Stanje na dan	13,924,349	4,066,855

Devizna sredstva kod Centralnog registra za HoV i devizna sredstva na transakcionim računima u inostranstvu na dan 31. decembra 2023. godine u dinarskoj protivvrednosti iznose 2,598,249 hiljada dinara (2022. godine: 2,136,010 hiljada dinara) što se vidi na poziciji devizni računi.

Banka je Commerzbank AG, Frankfurt odobrila plasman koji dospeva u roku od jednog dana u ukupnom iznosu od 1,054,563 hiljade dinara.

Najveći iznos u okviru pozicije Depoziti u stranoj valuti se odnosi na depozit plasiran Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu od 878,740 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

Pozicija Ostali plasmani u dinarima i stranoj valuti odnosi se u najvećem delu na potraživanja za ugovorenu kupoprodaju deviza:

- od domaćih banaka: Narodna Banka Srbije u iznosu od 585,900 hiljada dinara, Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd u iznosu od 117,174 hiljade dinara, Banka Intesa a.d. Beograd u iznosu od 117,174 hiljade dinara, OTP banka 117,174 hiljade dinara, NLB Komercijalna banka u iznosu od 11 hiljada dinara (2022. godine: Narodna Banka Srbije u iznosu od 1,056,060 hiljada dinara, Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd u iznosu od 586,612 hiljada dinara, Banka Intesa a.d. Beograd u iznosu od 117,322 hiljade dinara),
- od stranih banaka Commerzbank AG u iznosu od 18,968 hiljada dinara (2022. godine: Turkiye Halkbankasi AS u iznosu od 44,023 hiljade dinara).

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kreditni dati u dinarima i indeksirani u EUR-ima	72,024,352	64,417,629
Kreditni i plasmani dati u stranoj valuti	6,868,996	7,225,730
Ostali plasmani u dinarima	96,410	11,729
Ostali namenski depoziti	500	-
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	351,526	227,472
- u stranoj valuti	1,375	595
Razgraničena potraživanja za kamatu i naknadu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana		
- u dinarima	188,838	191,807
- u stranoj valuti	70,707	56,721
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	265	354
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a		
- u dinarima	(153,303)	(152,831)
- u stranoj valuti	(18,894)	(21,699)
Bruto krediti i potraživanja od komitenata	79,430,772	71,957,507
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 9b)</i>	<u>(1,106,337)</u>	<u>(763,634)</u>
Stanje na dan	<u>78,324,435</u>	<u>71,193,873</u>

Kratkoročni krediti su plasirani privrednim društvima, preduzetnicima i agro klijentima za unapređenje proizvodnje, prometa robe, pružanje usluga, uvoza, izvoza, održavanje tekuće likvidnosti i ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokom otplate do 12 meseci i to u dinarima, dinarskoj protivvrednosti valutnog iznosa i u stranoj valuti.

Kreditni iz potencijala Banke u dinarima odobravani su u toku 2023. godine uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m BELIBOR + od 0.75% godišnje do 9.00% godišnje sa varijabilnom kamatnom stopom i od 3.35% do 15.9% sa fiksnom kamatnom stopom. Kratkoročni krediti u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu odobravani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.15% do 9.00%, a dugoročni krediti u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu odobravani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.45% do 9.00%. Devizni krediti su odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.75% do 9.00%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Najveći deo plasiranih kredita pravnim licima u toku 2023. godine:

- Banka je plasirala EUR 338 miliona velikim klijentima, malim i srednjim preduzećima i klijentima poljoprivrede, kroz kredite iz potencijala Banke, kao i određene programe i akcije. Fokus je bio na kreditima iz potencijala Banke, a aktuelne su bile kreditne linije u saradnji sa fondacijom SEF, plasmani iz FRK kreditne linije u saradnji sa Narodnom bankom Srbije, kao i plasiranje u segmentu Agro klijenata.
- Banka je i u 2023. godini izabrana na javnom pozivu Ministarstva Privrede Republike Srbije za učešće poslovnih banaka i lizing kompanija u realizaciji Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme. Ove godine u Programu učestvuje 8 banaka i 3 lizing kuće. Uredbom je predviđen iznos bespovratnih sredstava od EUR 11,9 miliona. Imajući u vidu navedeno, ukupan potencijal za finansiranje investicija iznosi najmanje EUR 47,6 miliona od čega je kreditni potencijal 70% tog iznosa, odnosno EUR 33,3 miliona.
- Banka je potpisala ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede vezano za subvencionisane kredite za obrtna sredstva i poljoprivrednu opremu. Ovo je šesta godina učešća Banke u programu kroz koji su ostvareni značajni rezultati kroz plasiranje segmentu Agro klijenata. Dodatno je Banka u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pristupila realizaciji Projekta za konkurentnu poljoprivredu koju finansira Svetska Banka, za dodelu bespovratnih sredstava u poljoprivredi. Ciljna grupa su komercijalna i tržišno orjentisana poljoprivredna gazdinstva koja ne ispunjavaju uslove za korišćenje sredstava iz fondova Evropske Unije.
- Banka je dobila odobrenje NBS i priprema se da u svoju ponudu uvede kreditni proizvod „Projektno finansiranje“, za segment klijenata privrede. Pod projektnim finansiranjem smatra se finansiranje pravnih subjekata za posebne namene (tzv. SPV) za namenu razvoja, izgradnje ili refinansiranje dosadašnjih ulaganja u razvoj i izgradnju, a gde je izvor otplate kredita priliv po osnovu prodaje, zakupa i/ili eksploatacije finansiranog projekta.

Očekivani pozitivni efekti na poslovanje Banke u slučaju uvođenja novog proizvoda u ponudu banke su sledeći:

- o ponuda u segmentu klijenata privrede će postati konkurentnija na tržištu,
 - o diversifikacija postojećeg kreditnog portfolija,
 - o povećanje volumena i broja stambenih kredita,
 - o povećanje kreditnog portfolija banke pokrivenog čvrstim kolateralom,
 - o transformacija sa kratkoročnih na dugoročne izloženosti,
 - o bolja kontrola rizika.
- Banka je potpisala ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede vezano za subvencionisane kredite za obrtna sredstva i poljoprivrednu opremu. Ovo je šesta godina učešća banke u programu kroz koji su ostvareni značajni rezultati kroz plasiranje segmentu agro klijenata. Dodatno je banka u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pristupila realizaciji projekta za konkurentnu poljoprivredu koju finansira Svetska Banka, za dodelu bespovratnih sredstava u poljoprivredi. Ciljna grupa su komercijalna i tržišno orjentisana poljoprivredna gazdinstva koja ne ispunjavaju uslove za korišćenje sredstava iz fondova Evropske unije.

Bruto plasmani klijentima privrede (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2023. godine) bez kamata, naknada i razgraničenih naknada iznose 56,738,390 hiljada dinara (2022. godine: 51,700,244 hiljade dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	% promene
Kreditni iz potencijala Banke	53,414,839	47,402,693	12.68%
Kreditni iz kreditnih linija od Međunarodnih finansijskih institucija	3,323,551	4,297,551	-22.66%
Stanje na dan	56,738,390	51,700,244	9.74%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2023. godine bez kamata) iznose 22,250,727 hiljada dinara (2022. godine: 19,954,264 hiljade dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	% promene
Gotovinski krediti	12,020,091	9,598,973	25.22%
Stambeni krediti	9,209,163	9,285,051	-0.82%
Potrošački krediti – ostale namene	141,639	208,005	-31.91%
Potrošački krediti – energetska efikasnost	126,447	179,828	-29.68%
Dospela potraživanja po kreditima	319,059	268,771	18.71%
Potrošački krediti – kupovina automobila	97,878	129,889	-24.65%
Dozvoljen minus po tekućim računima	168,463	149,856	12.42%
Nedozvoljen minus po tekućim računima	20,116	23,580	-14.69%
Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	147,871	110,311	34.05%
Stanje na dan	22,250,727	19,954,264	11.51%

21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE
a) Nematerijalna ulaganja

	U hiljadama dinara		
	Nematerijalna imovina u pripremi	Patenti, licence i softver	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	352,145	710,172	1,062,317
Povećanja	411,386	-	411,386
Prenos (sa)/na	(137,677)	137,677	-
Rashodovanje	-	(66,105)	(66,105)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	625,854	781,744	1,407,598
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	-	345,423	345,423
Amortizacija	-	112,110	112,110
Rashodovanje	-	(66,105)	(66,105)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	-	391,428	391,428
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2022. godine	625,854	390,316	1,016,170
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	625,854	781,744	1,407,598
Povećanja	750,327	-	750,327
Prenos (sa)/na	(62,494)	61,392	(1,102)
Rashodovanje	-	(29,288)	(29,288)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	1,313,687	813,848	2,127,535
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	-	391,428	391,428
Amortizacija	-	145,589	145,589
Rashodovanje	-	(29,288)	(29,288)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	-	507,729	507,729
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	1,313,687	306,119	1,619,806

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
a) Nematerijalna ulaganja (Nastavak)

Banka je u procesu uvođenja novog CORE sistema. Izbor vendora realizovan je u 2020. godini. Tokom 2021. godine završene su faze Priprema projekta i Analiza. Faze koje su počele u 2021. godini i još uvek traju su Tehnička priprema i razvoj okruženja, Migracija i Testiranje. Tokom 2023. godine otpočele su faze finansijske, manuelne i tehničke rekonsilijacije. Puna primena novog CORE sistema očekuje se u prvoj polovini 2024. godine.

Najveći iznos povećanja nematerijalnih ulaganja u 2023. godini odnosi se na kapitalizaciju nematerijalnih ulaganja u novi Core sistem Banke:

- 351,045 hiljada dinara za zarade zaposlenih koji su angažovani na novom Core sistemu
- 305,269 hiljada dinara za plaćanje vendoru po osnovu Ugovora o implementaciji i licenciranju novog Core sistema Banke;

U 2023. godini Banka je ulagala u razvoj Banksoft softverske infrastrukture za upravljanje platnim karticama, tj. razvoj i implementacija funkcionalnosti na kartičarskom sistemu banke i na POS aplikaciji i sistemu koju omogućava kontrolu ručnog unosa na POS terminalu kada je POS terminal integrisan sa fiskalnom kasom u iznosu od 24,569 hiljada dinara, unapređenje i razvoj softvera za prijem i slanje elektronskih faktura i slanje pojedinačne i zbirne evidencije PDV-a putem sistema elektronskih faktura (ePismoša) u iznosu od 2,700 hiljada dinara, obnovu Microsoft Enrollment Enterprise softverskih licenci u iznosu od 3,670 hiljada dinara, implementaciju Mastercard Apple Pay rešenja i Visa „in-app provisioning“ funkcionalnosti u iznosu od 4,184 hiljade dinara, implementaciju DWH rešenja u iznosu od 4,241 hiljadu dinara, razvoj DAF (Digital Authentication Framework) prilikom autorizacije ecommerce transakcija u iznosu od 2,405 hiljada dinara, nadogradnja IP telefonskog VoIP sistema Banke u iznosu od 4,922 hiljade dinara, implementaciju beskontaktnog prihvata kartica i sertifikacije na Diebold Nixdorf bankomatima u iznosu od 3,358 hiljada dinara, kupovinu i implementaciju VMware serverskih licenci u iznosu od 2,664 hiljade dinara, unapređenje funkcionalnosti softvera za pružanje m-banking usluga, radi razvoja i implementacije „in-app provisioning“ funkcionalnosti u iznosu od 2,456 hiljada dinara, implementaciju softverskog rešenja i pružanje usluga sigurne dostave PIN koda za platne kartice putem SMS poruke u iznosu od 1,408 hiljada dinara, razvoj TAVV (Token Authentication Verificaton Value) funkcionalnosti za e-commerce tokenizovane transakcije u iznosu od 1,545 hiljada dinara, implementaciju DeepLink funkcionalnosti na sistemu Instant plaćanja banke u iznosu od 1,457 hiljada dinara, kao i ostale aplikativne softvere potrebne za rad u sistemu Banke u iznosu od 1,814 hiljada dinara.

Odlukom o usvajanju izveštaja o izvršenom godišnjem popisu sredstava i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine izvršeno je rashodovanje softvera i licenci u ukupnom iznosu od 29,288 hiljada dinara koje je u potpunosti amortizovano.

b) Nekretnine

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	357,266	356,921
Povećanja	-	345
Revalorizacija	-	-
Rashodovanje	-	-
Prodaja/otuđenje	-	-
Stanje 31. decembar	357,266	357,266
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	160,664	151,151
Amortizacija	9,518	9,512
Revalorizacija	-	-
Rashodovanje	-	-
Prodaja/otuđenje	-	-
Stanje 31. decembar	170,182	160,663
Stanje na dan	187,084	196,603

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)

b) Nekretnine (Nastavak)

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad tri nepokretnosti na građevinskim objektima ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 607 hiljada dinara (2022. godine 637 hiljada dinara). Banka nema tereta upisanih na imovini.

U skladu sa Računovodstvenom Politikom Banke, Banka je koristila interno uporedive podatke za preispitivanje tržišne vrednosti posedovanih nekretnina na dan 30. novembra 2023. godine.

U slučaju da Banka primenjuje model nabavne vrednosti umanjene za amortizaciju kod obračuna vrednosti građevinskih objekata koje su u vlasništvu Banke knjigovodstvena vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2023. godine iznosila bi 177,566 hiljada dinara (2022. godine: 187,090 hiljada dinara).

Procena vrednosti građevinskih objekata se, u skladu sa računovodstvenim politikama Banke, vrši svake tri godine. Banka je angažovala ovlašćenog procenitelja koji je izvršio procenu svih građevinskih objekata koji su u vlasništvu banke sa stanjem na dan 30. novembar 2021. godine. Prilikom procene vrednosti objekata korišćena je komparativna metoda i prinosna metoda. Prema izveštajima procenitelja knjigovodstvena vrednost objekata koji su u vlasništvu Banke nije odstupala značajno od tržišne vrednosti, tako da je ukupno povećanje vrednosti iznosilo 3,304 hiljade dinara po ovom osnovu. Banka je izvršila revalorizaciju građevinskih objekata, a efekti izvršene revalorizacije su priznati preko kapitala evidentiranjem procena ovlašćenog procenitelja.

Sledeća tabela predstavlja tehnike vrednovanja, kao i značajne neutvrđive parametre koji su korišćeni prilikom procene fer vrednosti građevinskih objekata.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrđivi parametri	Veza između ključnih neutvrđivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2023. godine kretale su se od 1,600 do 4,600 EUR/m ² , a u Čačku, Gornjem Milanovcu i Jagodini od 720 do 1,600 EUR/m ² , u Kraljevu od 650 do 1,200 EUR/m ² , u Kruševcu od 1,200 do 1,900 EUR/m ² .	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji, dok se interno svake godine preispituju tržišne vrednosti posedovanih nekretnina. Poslednja procena od strane nezavisnih procenitelja je izvršena na dan 30. novembar 2021. godine.

Navedeni izveštaji pripremaju se na osnovu:

- Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančinih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.
- Pretpostavka i modela za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
c) Oprema i ostala osnovna sredstva

	U hiljadama dinara		
	Oprema i ostala osnovna sredstva u pripremi	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	109,157	1,366,806	1,475,963
Povećanja	394,072	-	394,072
Prenos (sa)/na	(410,590)	329,815	(80,775)
Prodaja	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(74,728)	(74,728)
Stanje na dan			
31. decembra 2022. godine	92,639	1,621,893	1,714,532
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	-	841,862	841,862
Amortizacija	-	178,750	178,750
Prodaja	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(74,639)	(74,639)
Stanje na dan			
31. decembra 2022. godine	-	945,973	945,973
Sadašnja vrednost na dan			
31. decembra 2022. godine	92,639	675,920	768,559
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	92,639	1,621,893	1,714,532
Povećanja	294,809	-	294,809
Prenos (sa)/na	(261,392)	261,343	(49)
Prodaja	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(112,164)	(112,164)
Stanje na dan			
31. decembra 2023. godine	126,056	1,771,072	1,897,128
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	-	945,973	945,973
Amortizacija	-	216,248	216,248
Prodaja	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(111,784)	(111,784)
Stanje na dan			
31. decembra 2023. godine	-	1,050,437	1,050,437
Sadašnja vrednost na dan			
31. decembra 2023. godine	126,056	720,635	846,691

Najveći iznos ulaganja u 2023. godini odnosi se na adaptaciju i realokaciju filijala/ekspozitura u iznosu od 61,951 hiljadu dinara, računarske opreme i prateće IT opreme u iznosu od 60,854 hiljade dinara, nabavku opreme za brojanje i vezivanje novca i pultnih blagajni u ukupnom iznosu od 60,226 hiljada dinara, računarske opreme za potrebe novog Core sistema u iznosu od 23,427 hiljada dinara, nabavku nameštaja za potrebe opremanja filijala/ekspozitura u iznosu od 16,486 hiljada dinara, instaliranje sistema video nadzora i dojave požara u iznosu od 12,101 hiljadu dinara.

Razlika između opreme i ostalih osnovnih sredstava u pripremi i stavljenih u upotrebu u iznosu od 49 hiljada dinara odnosi se na korekciju fakture kojom je identifikovano da se radi o trošku, a ne o osnovnom sredstvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)

d) Investicione nekretnine

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januara	151,546	168,213
Povećanja	-	84,069
Smanjenja	(9,666)	(100,736)
Stanje 31. decembra	141,880	151,546
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januara	18,859	41,525
Amortizacija	3,834	2,692
Prodaja/otuđenje	(2,014)	(25,358)
Stanje 31. decembra	20,679	18,859
Stanje na dan	121,201	132,687

Prihodi po osnovu izdavanja objekata u zakup u 2023. godini iznose 2,708 hiljada dinara (2022: 2,696 hiljada dinara). Potraživanja po osnovu prefakturisanih troškova zakupa u 2023. godini iznose 4,878 hiljada dinara (2022: 1,623 hiljade dinara).

Nakon početnog priznavanja Banka vrednuje investicione nekretnine po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije. Da Banka nije izabrala metod nabavne vrednosti u skladu sa MRS 40, već metod fer vrednosti, fer vrednost bi na dan 31. decembra 2023. godine iznosila 141,877 hiljada dinara (31. decembar 2022. godine: 131,051 hiljade dinara).

Banka je tokom 2023. godine prodala poslovni prostor – dve prostorije za koje nije utvrđena delatnost ukupne površine 716 m² u Bulevaru oslobođenja br. 76 u Čačku.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrđivi parametri	Veza između ključnih neutvrđivih parametara i fer vrednosti
Tržišni pristup – zasniiva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2023. godine kretale su se od 1,600 do 4,600 EUR/m ² , a u Čačku i Užicu od 400 do 1,400 EUR/m ²	Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu.

e) Lizing

Saglasno standardu MSFI 16 - Lizing koji je stupio na snagu 1. januara 2019. godine Banka je nakon datuma bilansa stanja izmenila računovodstvene politike za regulisanje pitanja računovodstvenog tretmana lizinga (zakupa).

Lizing je ugovor ili deo ugovora kojim se prenosi pravo korišćenja identifikovanog sredstva (predmeta lizinga) na određeni vremenski period uz nadoknadu.

Za svaki Ugovor o zakupu, Banka procenjuje da li ugovor sadrži elemente lizinga. Banka procenjuje da li je u ugovoru identifikovano sredstvo i da li Banka ima pravo da kontroliše korišćenje identifikovane imovine za određeni vremenski period.

Banka u okviru ovog standarda obuhvata:

- nepokretnosti i
- vozila.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)
e) Lizing (Nastavak)

Stopa po kojoj Banka obračunava pravo korišćenja je inkrementalna stopa. To je kamatna stopa koju bi Banka (zakupac) morala da plati da u sličnom roku i pod sličnim uslovima pozajmi sredstva neopodhna za nabavku imovine slične vrednosti sa pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Banka za obračun inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretnosti koristi prosečnu cenu izvora sredstava (oročene depozite i kreditne linije).

Kako bi obezbedila učešće faktora tržišta, dobijenu cenu projektuje uzimajući u obzir stope prinosa na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti Republike Srbije. Na ovaj način je kalkulacijom obuhvaćen i rizik zemlje i rizik banke.

Banka uzima u zakup vozila sa ročnošću do četiri godine. U skladu s tim, a uzimajući u obzir i činjenicu da se radi o trajnim obrtnim sredstvima, ukupne visine prava korišćenja za sva vozila koja je značajno manjeg iznosa od prava korišćenja za nekretnine, finansiranje ovih sredstava se ne bi radilo iz kreditnih linija.

Dodatno, pošto se radi o izuzetno lako utrživoj imovini, Banka vrednuje ove ugovore obračunom prosečne cene koštanja na ukupne depozite po viđenju i oročene depozite uvećane za premiju osiguranja, odnosno Banka koristi prosečnu stopu na depozite (oročene depozite i depozite po viđenju) koju koriguje (uvećava) za trošak osiguranja depozita.

Na dan 31. decembra 2023. godine, lizing ugovorima koji su rezultirali kapitalizacijom sredstava je bilo obuhvaćeno:

- 39 nepokretnosti
- 72 vozila.

Imovina (sredstvo) sa pravom korišćenja	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Nepokretnosti		
Stanje 1. januar	547,807	552,461
Povećanje u toku godine	638,168	176,168
Smanjenje u toku godine	(2,524)	-
Amortizacija	(213,491)	(180,822)
Stanje na dan	969,960	547,807
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Vozila		
Stanje 1. januar	83,863	89,059
Povećanje u toku godine	21,789	33,259
Smanjenje u toku godine	(873)	-
Amortizacija	(42,320)	(38,455)
Stanje na dan	62,459	83,863

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
22. OSTALA SREDSTVA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	30,940	30,387
Potraživanja po osnovu prodaje	1,419	1,465
Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	26,330	26,377
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	3	2
Ostala potraživanja u dinarima	1,010,555	524,522
Ostala potraživanja u stranoj valuti	96,946	84,875
Ostale investicije	1,537	3,349
Razgraničeni ostali troškovi	31,273	19,504
Razgraničeni rashodi kamata u stranoj valuti	665	18,326
Ostala AVR u stranoj valuti	-	-
Zalihe materijala, alata, rezervnih delova i ostale zalihe	-	-
Materijalna sredstva stečena naplatom potraživanja (Napomena 30.3)	65,600	65,600
	1,265,268	774,407
<i>Minus: Ispravka vrednosti ostalih sredstava</i>		
<i>Ispravka vrednosti potraživanja od zaposlenih</i>	(24,763)	(3,728)
<i>Ispravka ostalih potraživanja</i>	(67,087)	(56,952)
Stanje na dan	1,173,418	713,727

Pozicija Ostala potraživanja u dinarima odnosi se najvećim delom na potraživanja u obračunu po osnovu kartica (Visa, Dina, Mastercard) u iznosu od 609,010 hiljada dinara (2022: Visa, Dina, MasterCard u iznosu 325,118 hiljada dinara) i na saldo na prolaznom računu po osnovu kartica u iznosu od 214,181 hiljadu dinara.

Pozicija Ostala potraživanja u stranoj valuti najvećim delom se odnosi na potraživanja u obračunu po osnovu kartica (Visa, MasterCard) u iznosu od 28,798 hiljada dinara, kao i avanse date zakupodavcima kao zaloga po osnovu ugovora u iznosu od 52,070 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti od banaka		
Transakcioni depoziti	204,509	163,875
Namenski depoziti	92,009	18,022
Ostali depoziti	6,169,526	4,765,812
Ostale finansijske obaveze	1,093,326	1,909,557
Obaveze po osnovu kamate i naknade	2,303	516
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema bankama	97,479	75,244
	7,659,152	6,933,026
Primljeni krediti od banaka i finansijskih organizacija		
Primljeni krediti od banaka i drugih finansijskih organizacija	587,816	1,266,323
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od banaka	14,418	16,255
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(2,161)	(2,740)
	600,073	1,279,838
Stanje na dan	8,259,225	8,212,864

Pozicija Ostali depoziti odnosi se najvećim delom na kratkoročne depozite osiguravajućih i ostalih finansijskih organizacija u dinarima u iznosu od 2,617,952 hiljade dinara (2022. godina 1,082,252 hiljade dinara) i na depozite od ostalih finansijskih organizacija u stranoj valuti u iznosu od 2,214,814 hiljada dinara (2022. godina 2,803,642 hiljade dinara), depozite domaćih banaka u stranoj valuti u iznosu od 1,308,670 hiljada dinara (2022. godina 645,273 hiljade dinara).

Kratkoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima oročavani su u toku 2023. godine po stopama od 5.25% godišnje za ročnosti do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine oročavani u toku 2023. godine po stopama u rasponu od 5.50% do 6.70% godišnje.

Dugoročni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija oročavani su u toku 2023. godine po stopi od 6.15% godišnje.

Depoziti domaćih banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti oročavani su u toku 2023. godine po stopama u rasponu od 1.80% godišnje do 3.90% godišnje za ročnosti do 7 dana, dok su depoziti ročnosti do 1 godine u stranoj valuti oročavani u toku 2023. godine po stopama u rasponu od 3.50% do 4.60% godišnje, dok tokom 2023. godine nije bilo novih dugoročnih depozita banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti. Depoziti matične banke uglavnom su bili oročeni do 7 dana, sa godišnjom kamatnom stopom u rasponu od 3.25% godišnje do 4.25% godišnje.

Pozicija Ostale finansijske obaveze prema bankama najvećim delom odnose se na:

- Dinarske finansijske obaveze odnose se na obaveze prema domaćim bankama Unicredit Bank Srbija a.d. Beograd u iznosu od 117,174 hiljada dinara, banka Intesa a.d. Beograd u iznosu od 117,174 hiljada dinara i OTP banka a.d. u iznosu od 117,174 hiljada dinara za ugovorenu kupoprodaju deviza;
- Devizne finansijske obaveze odnose se na obaveze za ugovorenu kupoprodaju deviza prema Narodnoj banci Srbije u iznosu od 585,869 hiljada dinara i Commerzbank AG u iznosu od 18,830 hiljada dinara.

Pozicija Primljeni krediti od banaka u iznosu od 587,816 hiljada dinara (2022. godine: 1,166,323 hiljade dinara) odnosi se na kreditne linije: Demir-Halk Bank (Nederland) NV u iznosu od 292,934 hiljada dinara, kreditnu liniju Green for Growth Fund (GGF) u iznosu od 275,704 hiljada dinara i kredit od Erste bank AG Vienna u iznosu od 19,178 hiljada dinara po osnovu negativnog stanja na nostro računu kod te inostrane banke. Primljeni krediti od GGF i Demir-Halk Bank (Nederland) NV su odobreni po kamatnoj stopi u rasponu od 2.65% do 2.70% + 6M EURIBOR.

U skladu sa definisanim limitima u ugovoru zaključenim sa Međunarodnim finansijskim institucijama, Green for Growth Fund-om (GGF), Banka je u obavezi da do konačne otplate obaveza po primljenim kreditima ispunjava određene finansijske pokazatelje.

Na dan 31. decembra 2023. godine, Banka je bila usklađena sa svim ugovorenim finansijskim pokazateljima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (Nastavak)

Promene na primljenim kreditima od banaka tokom 2023. godine prikazane su u narednoj tabeli:

Kreditori	Stanje 01.	Stanje 01.	Otplate	Otplate	Kursne	Novi	Novi	Stanje 31.	Stanje 31.	Dospeva	Dospeva	Datum
	januar	januar	tokom	tokom	razlike u	kreditu	kreditu	decembar	decembar	u 2024	nakon	konačnog
	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2023.	2024	2024.	dospeća
	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	
	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	hiljadama	
	EUR	RSD	EUR	RSD	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	EUR	
Demir-Halk Bank (Nederland)	7,000	821,257	(4,500)	(527,859)	(464)	-	-	2,500	292,934	2,500	-	19.1.2024.
Green for Growth Fund (GGF)	2,941	345,066	(588)	(68,909)	(394)	-	-	2,353	275,704	588	1,765	15.9.2027.
	9,941	1,166,323	(5,088)	(596,768)	(858)	-	-	4,853	568,638	3,088	1,765	
Obaveze po osnovu kredita za dnevnu likvidnost	852	100,000	(852)	(100,000)	-	-	-	-	-	-	-	-
Obaveze po osnovu kredita po osnovu negativnog stanja na nostro računu kod Erste bank AG Vienna	-	-	-	-	-	164	19,178	164	19,178	164	-	01.1.2024
Stanje na dan	10,793	1,266,323	(5,860)	(696,768)	(858)	164	19,178	5,017	587,816	3,252	1,765	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti od komitenata		
Transakcioni depoziti	40,413,662	35,378,567
Štedni depoziti	25,266,186	20,983,174
Depoziti po osnovu datih kredita	3,755,405	4,149,178
Namenski depoziti	1,233,088	1,255,156
Ostali depoziti	11,969,557	10,546,368
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	4,618,043	3,340,684
Ostale finansijske obaveze prema komitentima	169,934	126,231
Obaveze po osnovu kamata i naknada prema komitentima	12,644	10,852
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema komitentima	422,501	190,839
	87,861,020	75,981,049
Primljeni krediti od komitenata		
Primljeni krediti od komitenata	4,177,944	5,059,553
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od komitenata	27,766	17,222
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(3)	(3)
	4,205,707	5,076,772
Stanje na dan	92,066,727	81,057,821

Dinarski i devizni štedni ulozii po viđenju i tekući računi stanovništva su beskamatni odnosno deponuju se uz godišnju kamatnu stopu od 0.00%. Kratkoročni depoziti stanovništva su oročeni uz godišnje kamatne stope u rasponu od 2.00% do 6.00% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 4.50% za sredstva u stranoj valuti. Dugoročni depoziti stanovništva su oročeni u stranoj valuti u rasponu od 0,70% do 4.50% godišnje.

Konstantnim praćenjem tržišnih kretanja, individualnim i proaktivnim pristupom klijentima Banka je povećala nivo depozita pravnih lica za 12.31%. Kroz ponudu nekoliko vrsta depozitnih proizvoda Banka je svojim klijentima omogućila adekvatno upravljanje novčanim sredstvima, što je rezultiralo povećanjem depozita fizičkih lica za 18.91% čime je tržišno učešće ukupnih depozita klijenata dostiglo nivo od 2.55%.

Depoziti pravnih lica oročeni su uz godišnje kamatne stope u rasponu od 1.50% do 7.00% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 4.50% za sredstva u stranoj valuti.

Primljeni krediti se odnose na dugoročne kredite odobrene uz posredstvo NBS od Evropske investicione banke u iznosu od 27.1 miliona evra, kao i Evropske agencije za rekonstrukciju u iznosu od 8.5 miliona evra.

Dospeća primljenih kredita od komitenata u skladu sa ugovorima

Kreditori	Stanje 31. decembar 2023. u 000 EUR	Stanje 31. decembar 2023. u 000 RSD	Dospeva u 2024.	Dospeva u 2025.	Dospeva u 2026.	Dospeva posle 2026.
	EIB	27,119	3,177,590	3,947	4,128	4,128
FRK	8,537	1,000,354	3,703	2,753	1,580	501
Stanje na dan	35,656	4,177,944	7,650	6,881	5,708	15,421

Primljeni krediti od komitenata odobreni su po sledećim stopama:

- od 0.32% do 0.75% godišnje + 3M EURIBOR;
- od 0.36% do 0.72% godišnje + 6M EURIBOR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Promene na primljenim kreditima od komitenata tokom 2023. godine prikazane su u narednoj tabeli:

Kreditori	Stanje 01. januar 2023. u hiljadama EUR	Stanje 01. januar 2023. u hiljadama RSD	Otplate tokom 2023. u hiljadama EUR	Otplate tokom 2023. u hiljadama RSD	Kursne razlike u 2023. u hiljadama RSD	Novi krediti tokom 2023. u hiljadama EUR	Novi krediti tokom 2023. u hiljadama RSD	Stanje 31. decembar 2023. u hiljadama EUR	Stanje 31. decembar 2023. u hiljadama RSD
EIB	32,113	3,767,574	(4,994)	(585,679)	(4,305)	-	-	27,119	3,177,590
FRK	11,012	1,291,979	(4,535)	(531,898)	(1,434)	2,061	241,707	8,537	1,000,354
Stanje na dan	43,125	5,059,553	(9,529)	(1,117,577)	(5,739)	2,061	241,707	35,656	4,177,944

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
25. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
a) Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama		
Stanje na dan 1. januara	4,161	42,845
Nova rezervisanja (Napomena 9a)	8,963	2,138
Ukidanje rezervisanja (Napomena 9a)	(2,080)	(40,822)
Ostalo	(1)	-
Stanje na dan	11,043	4,161
b) Kretanje na rezervisanjima za zaposlene		
Stanje na dan 1. januara	17,327	125,707
Nova rezervisanja	1,551	182,144
Prenos na kratkoročne obaveze prema zaposlenima	-	(209,863)
Ukidanje rezervisanja isplatom	(822)	(79,768)
Aktuarski (dobici)/gubici	2,372	(893)
Stanje na dan	20,428	17,327
c) Kretanje na rezervisanjima za sudske sporove:		
Stanje na dan 1. januara	63,688	80,916
Nova rezervisanja (Napomena 14)	55,394	6,965
Ukidanje rezervisanja (Napomena 14)	(22,585)	(9,044)
Isplata	(17,490)	(15,149)
Stanje na dan	79,007	63,688
Stanje na dan	110,478	85,176

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od 11,043 hiljade dinara (2022. godine: 4,161 hiljada dinara) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija.

Banka je u 2022. godini reklasifikovala kratkoročna rezervisanja za zaposlene koja se odnose na rezervisanja za neiskorišćeni goišnji odmor, rezervisanja za bonuse i ostala kratkoročna rezervisanja za zaposlene u ukupnom iznosu od 209,863 hiljade dinara na obaveze prema zaposlenima.

U vezi sa postupcima koji se vode protiv Banke i prema stanju predmeta na dan 31. decembra 2023. godine rezervisano je 79,007 hiljada dinara (2022: 63,688 hiljada dinara).

Na dan 31. decembra 2023. godine protiv Banke se vodi 2,058 sporova (2022. godine: 2,445 spora) u kojima je Banka tužena u ukupnoj vrednosti od 127,640 hiljada dinara bez eventualnih kamata (2022. godine: 146,077 hiljada dinara). Banka u skladu sa Metodologijom za obračun rezervisanja u sudskim sporovima vrši obračun rezervisanih iznosa na kvartalnom nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
26. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze prema dobavljačima	64,999	48,259
Obaveze po osnovu primljenih avansa	166,481	296,458
Obaveze po osnovu lizinga (Napomena 21e)	1,018,694	609,314
Obaveze po komisionim poslovima	167	167
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	6,760	48,053
Obaveze u obračunu	194,654	165,680
Prolazni i privremeni računi	697,091	12,009
Obaveze za porez na dodatu vrednost	14,832	10,854
Obaveze za druge poreze i doprinose	6,461	2,875
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	45,187	44,717
Razgraničeni ostali prihodi	83,652	71,352
Ostala pasivna vremenska razgraničenja - subvencionisana kamata	59,535	23,185
Obaveze prema zaposlenima	279,075	210,828
Stanje na dan	2,637,588	1,543,751

Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 64,999 hiljada dinara se odnose na redovne poslovne aktivnosti Banke koje su plaćene u prvim mesecima 2024. godine.

Pozicija Obaveze po osnovu primljenih avansa se odnosi na uplate klijenata za nedospele obaveze po kreditima u iznosu od 166,481 hiljada dinara.

Pozicija prolazni i privremeni računi se većim delom odnosi na neraspoređen priliv u iznosu od 679,146 hiljada dinara koji je rasknjižen na početku januara 2024. godine.

Pozicija obaveze po osnovu lizinga se odnosi na obaveze koje banka ima prema zakupodavcima po osnovu diskontovanih lizing plaćanja za zakup nepokretnosti i automobila.

Obaveze po osnovu lizinga

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Period dospeća obaveze		
0-1 godine	16,380	16,040
1-3 godine	109,033	225,518
3-5 godina	290,328	226,763
5-10 godina	602,953	140,993
Stanje na dan	1,018,694	609,314

Obaveze po osnovu lizinga nepokretnosti

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Period dospeća obaveze		
0-1 godine	2,873	16,040
1-3 godine	78,228	168,837
3-5 godina	272,225	199,532
5-10 godina	602,953	140,993
Stanje na dan	956,279	525,402

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

26. OSTALE OBAVEZE (Nastavak)

Obaveze po osnovu lizinga vozila

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Period dospeća obaveze		
0-1 godine	13,507	-
1-3 godine	30,805	56,681
3-5 godina	18,103	27,231
Stanje na dan	62,415	83,912

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga vozila

Vrsta zakupljenog vozila	Dospeće obaveza po osnovu lizinga (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara
Automobili	0-1 godine	1.30%-1.30%	13,507
Automobili	1-3 godine	1.20%-1.26%	30,805
Automobili	3-5 godina	1.52%-2.23%	18,103
Stanje na dan			62,415

Pregled korišćenih inkrementalnih stopa zaduživanja po osnovu lizinga nepokretnosti

Dospeće obaveza po osnovu lizinga (po godinama)	Inkrementalna stopa zaduživanja	U hiljadama dinara:
0-1 godine	1.37%-3.08%	2,873
1-3 godine	1.73%-3.67%	78,228
3-5 godina	2.02%-3.83%	272,225
5-10 godina	3.75%-5.03%	602,953
Ukupno:		956,279

Ukupni odlivi po osnovu lizinga u 2023. godini iznosili su 256,064 hiljade dinara.

Banka uredno izmiruje svoje obaveze po osnovu sredstava uzetih u zakup.

Povećanje na poziciji obaveze u obračunu odnosi se na obaveze po osnovu kartica (obaveze prema trgovcima po osnovu prihvatanja kartica, obaveze za primljena sredstva po osnovu VISA i MasterCard kartica).

Pozicija razgraničene obaveze odnosi na troškove koji su nastali u izveštajnom periodu ali za koje banka nije dobila dokumentaciju za knjiženje do izveštajnog datuma pa je izvršila rezervaciju istih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

27. KAPITAL

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

U skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka ima osnovni kapital koji se sastoji od:

- akcijskog kapitala
- emisione premije
- dobitka i
- rezervi Banke.

Bankom upravljaju osnivači Banke srazmerno uloženim sredstvima u obične akcije, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke.

Pregled kapitala Banke na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine dat je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Akcijski kapital – obične akcije	9,887,600	9,887,600
Akcijski kapital – prioritetne akcije	601,340	601,340
Emisiona premija	7,873,729	7,873,729
Revalorizacione rezerve	(1,078,630)	(1,847,358)
Rezerve iz dobiti	5,113,022	3,827,958
Dobitak ranijih godina	-	542
Dobitak	2,128,591	1,284,521
Stanje na dan	24,525,652	21,628,332

Akcijski kapital Banke se sastoji od 988,760 običnih akcija i 60,134 prioritetnih akcija nominalne vrednosti 10,000 dinara. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala u iznosu od 10,488,940 hiljada dinara (2022. godine: 10,488,940 hiljada dinara), emisione premije u iznosu od 7,873,729 hiljada dinara (2022. godine: 7,873,729 hiljada dinara), rezervi iz dobiti u iznosu od 5,113,022 hiljada dinara (2022. godine: 3,827,958 hiljada dinara), negativnih revalorizacionih rezervi u iznosu od 1,078,630 hiljada dinara (2022. godine: 1,847,358 hiljada dinara). Banka je iskazala dobitak u 2023. godini u iznosu od 2,128,591 hiljada dinara (2022. godine: 1,284,521 hiljada dinara).

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%, ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2023. godine iznosio je 26,98% (2022. godine: 29,99%) što je više od minimuma propisanog od strane Narodne banke Srbije.

Struktura rezervi

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Revalorizacione rezerve:		
Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	84,196	84,196
Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata u RSD	(1,154,754)	(1,926,210)
Aktuarski dobici/(gubici)	(8,072)	(5,344)
Revalorizacione rezerve	(1,078,630)	(1,847,358)
Rezerve iz dobiti	5,113,022	3,827,958
Stanje na dan	4,034,392	1,980,600

Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava se odnose na efekte procene građevinskih objekata iz prethodnih godina. Rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata se odnose na efekte usaglašenja sa fer vrednošću HoV kroz ostali rezultat na dan 31. decembra 2023. godine. Aktuarski gubici se odnose na efekte promene rezervisanja za otpremnine zaposlenih po osnovu obračuna aktuara. Rezerve iz dobiti se odnose na kumulirane efekte raspodele dobitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

27. KAPITAL (Nastavak)

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2023. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S.	9,887,600	1,340	600,000	10,488,940	100,00	100,00	100,00	100,00
	UKUPNO:	9,887,600	1,340	600,000	10,488,940	100,00	100,00	100,00	100,00

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2022. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S.	9,887,600	1,340	600,000	10,488,940	100,00	100,00	100,00	100,00
	UKUPNO:	9,887,600	1,340	600,000	10,488,940	100,00	100,00	100,00	100,00

Turkiye Halk Bankasi AS je vlasnik 100% akcija Banke.

	31. decembar 2023.			31. decembar 2022.		
	Ukupno	Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi	Ukupno	Turkiye Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi
Obične akcije	988,760	988,760	100,00%	988,760	988,760	100,00%
Prioritetne akcije	60,134	60,134	100,00%	60,134	60,134	100,00%
Stanje na dan	1,048,894	1,048,894	100,00%	1,048,894	1,048,894	100,00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
28. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica	225,797	234,678
b) Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze		
Garancije u dinarima	23,615,614	19,306,942
Garancije u stranoj valuti	3,796,321	2,885,878
Ukupno garancije:	27,411,935	22,192,820
c) Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	3,670,831	2,131,883
Ukupno garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze	31,082,766	24,324,703
d) Derivati namenjeni trgovanju po ugovorenoj vrednosti	2,940,683	4,097,585
e) Druge vanbilansne pozicije		
Obračunata evidenciona kamata	5,315,478	5,231,256
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	21,099,135	13,369,033
Druga vanbilansna evidencija i otpisana finansijska sredstva	101,483,155	98,039,626
Ukupno druge vanbilansne pozicije	127,897,768	116,639,915
Stanje na dan	162,147,014	145,296,881

U okviru pozicije Druga vanbilansna evidencija obuhvaćena su sva materijalna i nematerijalna sredstva koja su uzeta kao sredstva obezbeđenja plaćanja i na dan 31. decembra 2023. iznose 95,963,606 hiljada dinara (2022. godine: 91,661,608 hiljada dinara).

Pored navedenog, u okviru druge vanbilansne pozicije na dan 31. decembra 2023. godine iznos od 3,940,026 hiljada dinara (2022. godine: 4,076,496 hiljada dinara) se odnosi na otpise potraživanja po odlukama Upravnog odbora kao i na računovodstveni otpis u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja je na snazi od 30. septembra 2017. godine. Pod računovodstvenim otpisom, u smislu ove Odluke, podrazumeva se otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka ne odustaje od naplate svojih potraživanja za koja vrši računovodstveni otpis, već samo vrši prenos potraživanja u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
29. POVEZANA LICA

Banka ulazi u poslovne odnose sa povezanim licima. Sva stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja kao i prihodi i rashodi nastali u toku godine rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna izloženost prema povezanim licima koja mogu imati uticaj na poslovanje Banke:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
a) Dati krediti, depoziti, ostali plasmani i ostala potraživanja		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	245,078	938,801
Halkleasing	949,339	352,846
Halk Faktoring	352,387	352,608
Halkbank a.d. Skopje	120,891	46,564
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	22,148	32,601
DOO Duomos Novi Pazar	786	-
Animalis d.o.o. Aranđelovac	1,511	1,106
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	4,179	4,437
Agrohemija d.o.o. Čačak	1,008	5,026
Inceptus d.o.o. Čačak	732	4,183
Ostala pravna lica	7,798	10,229
Fizička lica	428,794	401,811
Stanje na dan	2,134,651	2,150,212
b) Primljeni krediti i depoziti i ostale obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	-	44,061
Demir Halkbank Holandija	301,812	833,125
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o	6,167	5
Agrohemija d.o.o. Čačak	4,426	-
Animalis doo Aranđelovac	1,389	217
"Radulović" STR	404	312
Duomos doo Novi Pazar	10	2,957
Nova Yutkl doo Niš	-	14,103
Ostala pravna lica	6,864	6,815
Fizička lica	496,138	356,921
Stanje na dan	817,210	1,258,516
c) Vanbilansna potraživanja i obaveze		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	777,069	1,336,132
Halkbank a.d. Skopje	117,174	117,322
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	252,115	304,904
DOO Duomos Novi Pazar	2,970	-
Animalis d.o.o. Aranđelovac	2,500	1,900
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	600	-
Ninex d.o.o. Čačak - u stečaju	-	65,145
Agrohemija d.o.o. Čačak	-	10,000
Ostala pravna lica	717	1,300
Fizička lica	26,679	24,628
Stanje na dan	1,179,824	1,861,331

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
29. POVEZANA LICA (Nastavak)

Kredit i depoziti dati odnosno primljeni tj. odobreni od strane matičnog lica i lica pod zajedničkom kontrolom i značajnim uticajem matičnog lica odobravani su i pribavljani po uobičajenim tržišnim kamatnim stopama koje su obelodanjene u napomenama 18, 19, 22 i 23.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
d) Prihodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	908	4,732
Halkleasing	26,332	7,104
Halkfaktoring	14,313	7,068
Ostala povezana lica		
RVM d.o.o.	1,446	1,361
Animals d.o.o. Arandelovac	516	285
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	452	85
Agrohemija d.o.o. Čačak	397	510
Inceptus d.o.o. Čačak	339	331
Jelena Mijailović PR	291	219
“Radulović“ STR	157	147
Ivex Drink d.o.o. Ivanjica	116	91
Ena Ugljanin PR	106	144
Bdnn-Glišić doo export-import Brđani	66	65
DOO Duomos Novi Pazar	63	48
“TIVA-TEX“ PR Gornji Milanovac	47	103
TIBO Kompanija doo Beograd Mladenovac	39	40
Vaga szr Marinović	10	21
ST-KR Dekoratex	-	29
Nova Yutkl doo Niš	-	12
Ostala pravna lica	482	236
Fizička lica	31,132	20,944
UKUPNO:	76,304	43,575
e) Rashodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva pod zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	9,430	91,552
Halkbank a.d. Skopje	221	-
Lica pod značajnim uticajem matičnog lica		
Demir Halkbank Holandija	28,102	24,916
Ostala povezana lica	1	6
Fizička lica	4,315	2,102
UKUPNO:	42,069	118,576

Bruto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2023. godini iznose 78,758 hiljada dinara, dok su u 2022. godini iznosila 63,278 hiljada dinara. Neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2023. godini iznose 51,810 hiljada dinara, dok su u 2022. godini iznosila 50,358 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Uvod

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik RS" br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne Banke Srbije o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS" br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020 i 67/2020 – dr. Odluka 89/2022 i 77/2023) i Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke ("Službeni glasnik RS" br. 103/2016 i 100/2023), kao i u skladu sa internim politikama, metodologijama i procedurama Banke identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Rizik likvidnosti;
- Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane, kreditno-kamatni rizik, kreditno–devizni rizik, rizik valutne strukture portfolija i rizik koncentracije;
- Rizik ostvarivanja gubitaka po osnovu uticaja spoljnih faktora;
- Kamatni rizik;
- Tržišni rizici koji uključuju i devizni rizik, cenovni rizik i robni rizik;
- Rizik poveravanja aktivnosti trećim licima;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Rizik uvođenja novih proizvoda / usluga;
- Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;
- Reputacioni rizik;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Rizik po životnu i društvenu sredinu.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira apetita rizika kao i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala. Tokom 2023. godine Banka nije sprovedila izmene ciljeva u upravljanju rizicima definisanim u prethodnom stavu ali je unapređenjem i uvođenjem novih strategija, politika, procedura, metodologija i uputstava znatno unapredila okvir upravljanja rizicima i adekvatno artikulisanje ciljeva u upravljanju svim rizicima.

Tokom 2023. Banka je unapređivala procese upravljanja rizicima na način da je usaglasila i unapredila postojeće strategije i politike, kao i procedure i uputstva koje se odnose na identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima i upravljanje kapitalom.

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu, ublažavanje i upravljanje rizicima;
- Sklonost ka rizicima – namera Banke da preuzima rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika (struktura rizika), kao i određivanje prihvatljivog nivoa preuzetih rizika (tolerancija prema rizicima).
- Optimalni, prihvatljiv nivo rizika koji Banka namerava da preuzme kvantifikovan je kroz Sklonost prema rizicima;
- Rizični profil – procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- Okvir apetita rizika (u daljem tekstu: RAF) –Celokupni pristup, uključujući strategije, politike, procedure, procese, kontrole i sisteme kroz koje se uspostavlja, komunicira i prati apetit za preuzimanje rizika. On uključuje izjavu o riziku apetita, limite rizika i pregled uloga i odgovornosti organizacionih delova Banke koji nadziru primenu i praćenje RAF-a. RAF uzima u obzir materijalno značajne rizike za Banku, kao i za dobru poslovnu reputaciju koji Banka uživa u odnosu na komitente, deponente, kreditore i tržište uopšte. RAF se usklađuje sa poslovnom strategijom Banke.
- Izjava o apetitu za preuzimanje rizika (u daljem tekstu: RAS) – Predstavlja agregirani nivo rizika koje je Banka spremna da prihvati, ili da izbegne, kako bi ostvarila svoje poslovne ciljeve. Uključuje kvalitativne opise, kao i kvantitativne mere izražene u odnosu na prihode, kapital, merenje rizika, likvidnost i druge relevantne pokazatelje;
- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika sa jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Uvod (Nastavak)

- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Nadležni kreditni odbor odlučuje o odobravanju kredita i drugih vrsta plasmana kao i o izmenama uslova plasmana. Donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom, uključujući reprogram i restrukturiranje i svim ostalim pitanjima vezano za potencijalno problematične, problematične plasmane i sporna potraživanja.

30.1 Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja tih obaveza od strane dužnika.

Za upravljanje kreditnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je utvrdio strategiju za upravljanje rizicima i politiku za upravljanje kreditnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu strategiju i politiku i utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje rizicima;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji između ostalog prati izloženost Banke kreditnom riziku i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Kreditni odbor Banke koji odobrava pojedinačne plasmane i donosi odluke o svim pitanjima u vezi sa naplatom potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Sektor za upravljanje kreditiranjem koji vrši procenu kreditnog rizika klijenta i
- Služba za upravljanje rizicima prati kvalitet kreditnog portfolija.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje i Službi za upravljanje rizicima.

U Sektoru za kreditiranje ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata. U Sektoru za kreditiranje identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, kontrolu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

30.1.2 Analiza finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

U narednim pregledima predstavljena su finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine, i to:

- Prema izloženosti kreditnom riziku na neto nivou,
- Prema izloženosti kreditnom riziku na bruto nivou,
- Prema obezvređenju na bruto i neto nivou,
- Po internim kategorijama u skladu sa MSFI 9 na bruto i neto nivou,
- Prema vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja na bruto nivou,
- Prema LTV raciju za finansijska sredstva obezbeđena hipotekom,
- Po intervalima kašnjenja na bruto i neto nivou,
- Po granama delatnosti na bruto i neto nivou,
- Po regionima na neto nivou,
- Po fer vrednosti,
- Sredstva stečena naplatom potraživanja,
- Otpis potraživanja,
- Pregled restrukturiranih finansijskih sredstava.

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

Finansijska sredstva, finansijske obaveze i vanbilansne stavke prikazane su u narednim pregledima u neto iznosu. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i krediti i potraživanja od komitenata umanjeni su za iznose naplaćenih, a neprihodovanih naknada po osnovu troškova servisiranja kredita, koje prilikom odobravanja plasmana ulaze u obračun efektivne kamatne stope i koje se naknadno priznaju u okviru pozicije prihoda od kamata primenom metoda efektivne kamatne stope, kao i za ispravku vrednosti. Kod vanbilansnih stavki Banka nema razgraničenih naknada po osnovu troškova servisiranja (metoda efektivne kamatne stope) već se naknade linearno razgraničavaju, pa su vanbilansne stavke prikazane takođe u neto iznosu, odnosno bruto iznos je umanjen za rezervisanja za gubitke.

Na dan 31. decembra 2023. godine pozicija Gotovina, gotovinski ekvivalenti i sredstva kod centralne banke je manja za 4,998,458 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2022. godine i učestvuje sa 13.53% u ukupnim finansijskim sredstvima. Pozicija Hartije od vrednosti povećanja je za 1,628,505 hiljada dinara. Pozicija Krediti i potraživanja od komitenata povećana je za 7,130,562 hiljade dinara i učestvuje sa 63.35% u ukupnim finansijskim sredstvima.

Na dan 31. decembra 2023. godine pozicija Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima povećana je za 11,008,906 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2022. godine i učestvuje sa 91.77% u ukupnim finansijskim obavezama.

Na dan 31. decembra 2023. godine neto vanbilansne stavke su povećane za 14,481,283 hiljade dinara u odnosu na 31. decembar 2022. godine. Garancije i akreditivi su povećani za 5,217,512 hiljada dinara i učestvuju sa 52.54% u ukupnim vanbilansnim stavkama. Neiskorišćene obaveze su povećane za 9,263,771 hiljadu dinara i učestvuju sa 47.46% u ukupnim neto vanbilansnim stavkama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki (Nastavak)

U narednom pregledu su prikazana finansijska sredstva i obaveze u neto iznosu, prema kategorijama u skladu sa MSFI 9.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska sredstva		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,729,593	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	5,195	11,752
Hartije od vrednosti	13,713,114	12,084,609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,924,349	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	78,324,435	71,193,873
Ostala sredstva	931,807	557,713
Stanje na dan	123,628,493	109,642,853
Finansijske obaveze		
Obaveze po osnovu derivata	-	1,573
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8,259,225	8,212,864
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	92,066,727	81,057,821
Ostale obaveze	1,381,421	891,494
Stanje na dan	101,707,373	90,163,752
	22,921,120	19,479,101
	22,921,120	22,921,120
Garancije i akreditivi		
Javni sektor	570,674	799,588
Velika pravna lica	7,523,467	5,924,262
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	16,237,065	12,537,207
Stanovništvo	-	-
Ostali klijenti	3,078,154	2,931,088
	27,409,360	22,192,145
Neiskorišćene obaveze		
Javni sektor	295,833	315,893
Velika pravna lica	6,119,030	3,078,005
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	17,795,230	11,667,495
Stanovništvo	550,444	435,870
Ostali klijenti	961	167
	24,761,498	15,497,430
Vanbilansne stavke (neto)	52,170,858	37,689,575

Bruto izloženost kreditnom riziku

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembar 2023. godine je povećana za - 7,473,265 hiljada dinara u odnosu na stanje na dan 31. decembar 2022. godine. Povećana je izloženost prema velikim pravnim licima za 115,563 hiljada dinara, prema srednjim, malim, mikro pravnim licima i preduzetnicima za 4,784,259 hiljada dinara, prema stanovništvu za 2,293,327 hiljada dinara i prema javnom sektoru za 294,789 hiljada dinara. Izloženost je smanjena 14,673 hiljada dinara prema ostalim klijentima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Bruto izloženost kreditnom riziku (Nastavak)
Kreditni rizik - bruto izloženost (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska sredstva		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,732,386	21,730,549
Založena finansijska sredstva	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	5,195	11,752
Hartije od vrednosti	13,713,114	12,084,609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,926,708	4,068,927
Kredit i potraživanja od komitenata	79,430,772	71,957,507
<i>Od toga:</i>		
Javni sektor	578,440	283,651
Velika pravna lica	7,438,428	7,322,865
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	49,080,326	44,296,067
Stanovništvo	22,333,520	20,040,193
Ostali klijenti	58	14,731
Ostala sredstva	998,894	614,665
Stanje na dan	124,807,069	110,468,009

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki povećana je 31. decembra 2023. godine u odnosu na 31. decembar 2022. godine za 14,488,165 hiljada dinara odnosno za 38.44%. Bruto izloženost po osnovu garancija i akreditiva prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima povećana je za 3,701,080 hiljada dinara, prema velikim pravnim licima za 1,599,553 hiljada dinara i prema ostalim klijentima za 147,392 hiljada dinara. Bruto izloženost po osnovu garancija i akreditiva prema javnom sektoru smanjena je za 228,910 hiljada dinara.

Neiskorišćene obaveze veće su 31. decembra 2023. godine u odnosu na 31. decembar 2022. godine za 9,269,050 hiljada dinara, odnosno za 59.80%. Bruto izloženost po osnovu neiskorišćenih obaveza prema velikim pravnim licima povećana je za 3,041,186 hiljada dinara, prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima za iznos od 6,132,249 hiljada dinara, prema stanovništvu za iznos od 114,799 hiljada dinara, prema ostalim klijentima za iznos od 1,084 hiljada dinara, dok je prema javnom sektoru smanjena za 20,268 hiljada dinara.

Bruto izloženost po vanbilansnim stavkama (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Vanbilansne stavke		
Garancije i akreditivi		
Javni sektor	570,685	799,595
Velika pravna lica	7,523,859	5,924,306
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	16,238,474	12,537,394
Stanovništvo	-	-
Ostali klijenti	3,078,917	2,931,525
	27,411,935	22,192,820
Neiskorišćene obaveze		
Javni sektor	295,869	316,137
Velika pravna lica	6,119,257	3,078,071
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	17,802,471	11,670,222
Stanovništvo	551,118	436,319
Ostali klijenti	1,251	167
	24,769,966	15,500,916
Stanje na dan	52,181,901	37,693,736

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Obezvrednost finansijskih sredstava

U skladu sa zahtevima MSFI 9, Banka je uspostavila metodologiju za procenu ispravke vrednosti finansijskih sredstava (Metodologija za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9). Metodologija se primenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, osim na:

- Učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 - Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 ili MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnom entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9);
- Prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koja se primenjuje MRS 19 Primanja zaposlenih;
- Prava i obaveze koji su u delokrugu MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima koji su finansijski instrumenti, osim onih koje MSFI 15 propisuje da treba računovodstveno da se obuhvate u skladu sa ovim standardom.

Finansijski instrumenti definisani su u MRS 32, koji ih definiše kao ugovore na osnovu koga nastaje finansijsko sredstvo jednog entiteta i finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog entiteta. Samim tim, finansijska sredstva za potrebe zahteva koji se odnose na obračun ispravke vrednosti, su:

- gotovina i
- ugovorno pravo, koje podrazumeva - primanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva od drugog entiteta ili razmene finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim entitetom pod uslovima koji su potencijalno povoljni.

Priznavanje i modifikacija finansijskih sredstava

Banka priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izveštajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu. Pri početnom priznavanju Banka odmerava finansijsko sredstvo po fer vrednosti uvećanoj ili umanjenoj, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

U nekim okolnostima ponovo ugovaranje ili modifikacija ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva mogu da dovedu do prestanka priznavanja postojećeg finansijskog sredstva u skladu sa ovim standardom. Kada modifikacija finansijskog sredstva rezultira u prestanku priznavanja postojećeg finansijskog sredstva i naknadnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva, modifikovano sredstvo se smatra "novim" finansijskim sredstvom za svrhe ovog standarda.

U ovakvim situacijama, Banka vrši kvantitativnu i kvalitativnu procenu i ocenjuje da li postoji značajna razlika između novčanih tokova originalnog finansijskog sredstva i novčanih tokova modifikovanog ili zamenjenog finansijskog sredstva. Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima.

Finansijsko sredstvo može biti modifikovano ili zamenjeno, kao deo transakcije sa istom ugovornom stranom. Na primer, kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, sa kreditorima se može pregovarati o restrukturiranju nekih ili svih dužnikovih obaveza, kako bi se omogućio adekvatan otplatni kapacitet duga, bilo u potpunosti ili delimično. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu i ukoliko su u isto vreme ispunjeni uslovi:

- da se radi o značajnoj modifikaciji (razlika u novčanim tokovima je veća od 10%) i
- plasman je veći od EUR 200,000,

vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“ (Purchased or Originated Credit-Impaired), tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja. Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji mora biti priznat u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednost novog finansijskog sredstva umanjenoj za iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznatih kao ispravka vrednosti na novom finansijskom sredstvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak

MSFI 9 je uveo koncept očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava regulisanim ovim standardom. Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Ispravka vrednosti se za FVOCI instrumente obračunava kao i za finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti (evidentira se kao rashod u bilansu uspeha) ali se kumulirana ispravka u finansijskim izveštajima ne oduzima od fer vrednosti sredstva, već se oduzima od ukupne promene fer vrednosti koja se evidentira u ostalom rezultatu.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih razlika ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje banka očekuje da primi) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Samim tim, za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru; i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi,

Za nepovučene obaveze po odobrenom okvirnom kreditu, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Za izloženosti po osnovu dokumentarnih poslova kao što su garancije ili akreditivi, kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine ako korisnik garancije ili akreditiva zatraži plaćanje od strane Banke i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi od dužnika nakon što izvrši plaćanje.

Banka klasifikuje sva finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u tri nivoa obezvređenosti u zavisnosti od stepena rizičnosti tj očekivanog gubitka i to:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum odnosno tzv status „default-a“ odnosno statusa neplaćanja od strane klijenta; i
- POCI koji uključuju sva kupljena ili generisana kreditno obezvređena sredstva (POCI), kao sredstva obezvređena pri početnom priznavanju.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika usled čega se finansijska sredstva klasifikuju u Nivo 2 i to:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana na dan obračuna
 - 2) Blokada preko 30 dana bez prekida na dan
 - 3) Status FBE PE
 - 4) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 i u isto vreme promena prodaje tj pad prihoda veći od 30%
 - 5) Zaduženost: Ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 u isto vreme Ročna neusklađenost (obrotna imovina – kratkoročne obaveze) < 1 i u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Za novoosnovana društva i finansijske institucije se ne uzima u obzir kriterijum 4 i 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 30 dana na dan obračuna
 - 2) Status FBE PE
 - 3) Preminuli klijenti – potraživanja u docnji do 30 dana

FBE PE status podrazumeva status restrukturiranog neproblematičnog potraživanja kod kojih je došlo do promene uslova pod kojima je ugovoren kredit ali koji nisu posledica pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Za potrebe klasifikacije finansijskih sredstava u Nivo 3, Banka je identifikovala listu indikatora koji se prate radi identifikacije tzv. statusa default-a a koji su zasnovani bazi na opštih (regulatornih) indikatora default-a (docnja, blokada, stečaj, FBE NPE) kao i na bazi kvantitativnih pokazatelja u bilansima klijenata koji su određeni na bazi istorije kretanja portfolija Banke. Identifikovani indikatori default-a su sledeći:

- Segment pravnih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana na dan obračuna
 - 2) Blokada preko 90 dana bez prekida na dan
 - 3) FBE NPE
 - 4) Stečaj ili likvidacija i tuženi, suspenzija kamate
 - 5) Gubitak iznad visine kapitala, u isto vreme Neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1 i u isto vreme pad prihoda veći od 50% prema zvaničnim godišnjim finansijskim izveštajima za poslednje dve godine
 - 6) POCI

Za novoosnovana društva i finansijske institucije se ne uzima u obzir kriterijum 5.

- Segment fizičkih lica
 - 1) Docnja preko 90 dana na dan obračuna
 - 2) Tuženi
 - 3) Instrumenti kod kojih je izvršena suspenzija kamate
 - 4) FBE NPE
 - 5) POCI
 - 6) Preminuli klijenti - potraživanja u docnji preko 30 dana

FBE NPE status podrazumeva status restrukturiranog problematičnog potraživanja koje je restrukturirano usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika.

Kriterijumi docnje uključuju materijalno značajno kašnjenje koje se definiše kao bar 1% pojedinačnog potraživanja, ali ne manje od RSD 1,000 za fizičko lice, odnosno RSD 10,000 za pravno lice.

Kako Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama, centralnim bankama i finansijskim institucijama, prilikom procene ispravke vrednosti i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa kao i finansijskih institucija sa eksternim rejtingom, oslanja se na istraživanja i podatke renomiranih eksternih rejting agencija (Fitch, Moody's, S&P).

Banka primenjuje eksterni rejting za države, centralne banke i finansijske institucije koje imaju dodeljen rejting od strane rejting agencije Moody's, dok za one koje nemaju dodeljen rejting od strane rejting agencije Banka primenjuje rejting države porekla. U nivo 1 će se rasporediti država, centralna banka, banke i finansijske institucije koje imaju rejting Aaa do B3, u nivo 2 rejting Caa1 do Caa3 i u nivo 3 rejting Ca i C.

Dodatno, u Nivo 2 se raspoređuju i dužnici kod kojih je došlo je do pogoršanja za 2 eksterna rejtinga u odnosu na prethodni obračun.

U skladu sa navedenim, Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 2), ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja (finansijska sredstva u nivou 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Na ovaj način obračunati očekivani kreditni gubici za ceo period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju gubitke koje Banka priznaje za potrebe obračuna ispravke vrednosti u nivou 2 i nivou 3, dok najviše jednogodišnji deo ovako obračunatih kreditnih gubitaka, predstavlja očekivani kreditni gubitak koji se priznaje za finansijske instrumente u nivou 1.

Pristup Banke za obračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta se može prikazati sledećom formulom:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL - Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)

EAD - Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)

MPD - Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)

LGD - Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)

DF - EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

EAD komponenta EAD, odnosno izloženost u slučaju statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti potraživanja Banke u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momentu default-a. Kod finansijskih instrumenata kod kojih ne postoje definisani novčani tokovi, kao ni ugovoreni rokovi dospeća, Banka iste utvrđuje na osnovu empirijskog iskustva.

U skladu sa gore navedenim, Banka primenjuje faktore kreditne konverzije, i to odvojeno za:

- Plative, činidbene garancije i akreditive,
- Neiskorišćene limite po kreditnim linijama (i to posebno za opozive i posebno za neopozive),
- Kreditne kartice,
- Overdrafte po segmentu.

PD parametar

Probability of default (PD), odnosno verovatnoća dužnika da će dospeti u status default-a tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 i kao takav pretrpeo je značajne promene u odnosu na pristup obračunu istog za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MRS 39.

Migracione matrice, kao osnovu za obračun PD, koje Banka obračunava za svaki podsegment pojedinačno posmatrajući mesečna pomeranja godišnjih migracija klijenata odnosno plasmana iz internih rejting kategorija 1, 2, 3 i 4 u internu kategoriju 5 (default kategorija) za period od minimum 5 godina.

U kontekstu višegodišnjih PD-eva, bitno je da se na pravi način napravi razlika između nekoliko tipova PD-eva. Zbog toga, Banka konzistentno primenjuje terminologiju definisanu u okviru Metodologije. Svi dalje opisani tipovi PD-eva su dostupni kako na nivou pojedinačnog finansijskog instrumenta tako i na nivou internog rejtinga u okviru svakog od segmenata pojedinačno:

- Marginalni PD se odnosi na verovatnoću default-a (bezuslovnu) koja će se desiti tačno u trenutku t .
- Forward PD (takođe i kao uslovni PD) se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti u periodu t pretpostavljajući da nije bilo default-a između trenutka t_0 i početka perioda t .
- Kumulativni PD se odnosi na verovatnoću default-a koja će se desiti zaključno sa periodom t . Verovatnoća da će se realizovati default pre ili zaključno sa rokom dospeća T odgovara lifetime PD, odnosno verovatnoći default-a za ceo period života finansijskog instrumenta.

Forward lifetime PD se odnosi na uslovnu verovatnoću da će se desiti default u okviru intervala (t, T) uzimajući u obzir da nije bilo default-a između perioda t_0 početka perioda t .

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Banka u razvoju PD parametara koji se koriste za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom, radi usaglašenosti sa zahtevima MSFI 9 primenjuje sledeća prilagođavanja:

- Prilagođavanje u vremenu („Point-in-time“);
- Uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima (forward-looking) pri čemu Banka ispituje korelacije koje postoje između ostvarenih default rate-a i sledećih makroekonomskih pokazatelja koji su identifikovani kao značajni: stopa godišnje promene BDP-a, indeks promene industrijske proizvodnje, stopa inflacije – aproksimirana stopom rasta cena na malo (CPI indeks), monetarni agregat M3, kretanje kursa RSD/EUR, indeks godišnje promene bruto prihoda pravnih lica, neto prosečna plata u Republici Srbiji preračunata u EUR, stopa nezaposlenosti i referentne kamatne stope.

Buduće informacije o makroekonomskim uslovima (forward-looking)

Uticao kretanja makroekonomskih varijabli na kretanje default rate-ova sprovodi se korišćenjem zasebno za segmente fizičkih i pravnih lica (zbirno za sve podsegmente u okviru ovih segmenata), kako bi utvrdila zakonitost i korelacije koje postoje u posmatranom periodu između ostvarene kvartalne stope default rate-a kao zavisne, i makroekonomskih varijabli kao nezavisnih promenljivih.

Ovom prilikom, Banka ispituje veze koje postoje između ostvarenih stopa default-a (kao zavisne promenljive) i kretanja makroekonomskih faktora koji su identifikovani da imaju materijalno značajni efekat na default stope (kao nezavisno promenljivih).

Banka procenjuje linearnom regresijom vezu između posmatranih parametara na početku kalendarske godine i jednom godišnje vrši ažuriranje komponenti modela i reprocenu same linearne regresije na način da ti parametri važe za naredni posmatrani izveštajni period. U tom smislu, a radi potvrde pouzdanosti, vodi se računa da linearna regresija ispuni uslove statističke značajnosti.

Korekcija PD za rizik zemlje porekla

Za sva lica čija zemlja porekla nije Republika Srbija, Banka vrši prilagođavanje za rizik zemlje porekla dužnika, na način da obračunatu ispravku vrednosti uvećava primenom procenta koji predstavlja PD zemlje po Moody's rejtingu utvrđen na datum obračuna.

LGD Parametar

Loss given default, odnosno LGD predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja default-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. LGD predstavlja jednu od ključnih komponenti za obračun parametara kreditnog rizika u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka.

Naime, u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom i MSFI 9, Banka želi da odrazi mogućnost naplate kako iz redovnih novčanih tokova, tako i iz kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa datim finansijskim instrumentom. U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept razdvajanja LGD komponente na LGD secured i LGD unsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivanog stopa gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti. U tom procesu, Banka se vodi istorijskim iskustvom o realizaciji kolaterala.

Za potrebe obračuna LGD-a unsecured-a, Banka prati naplatu slučajeva u default-u i identifikuje izvore iz kojih je došlo do iste. U te svrhe, odvojeno se posmatra svaki ulazak potraživanja u status neizmirenja obaveza, kao i hronološki identifikuju sve naplate po tom osnovu.

Pristup segmentu izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama

U nedostatku istorije naplate na osnovu koje bi se pouzdano mogao modelirati LGD komponenta, Banka za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom primenjuje LGD u skladu sa Bazelskom regulativom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici

Uvod

Procena obračuna ispravke vrednosti u skladu sa Metodologijom za izloženosti koje se nalaze u nivou 3 se vrši za sve izloženost sa identifikovanim statusom defaulta.

Za ove finansijske instrumente, ispravka vrednosti se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva.

U slučaju POCI sredstava kao prvobitna ili inicijalna, obračunava se efektivna kamatna stopa prilagođena za kreditni rizik. Takva efektivna kamatna stopa je interna stopa prinosa koja svodi sadašnju vrednost očekivanih novčanih tokova tog sredstva na fer vrednost POCI sredstva u momentu inicijalnog priznavanja. Smatra se da na ovaj način ovakva efektivna kamatna stopa već sadrži očekivane kreditne gubitke.

Procena na pojedinačnoj osnovi

Kako u skladu sa standardom, očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine. Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- restrukturiranje i reprogramiranje,
- stečaj,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i
- sve ostalo što smatra relevantnim.

Banka procenjuje izvore naplate iz dužnikovih očekivanih budućih operativnih novčanih tokova (dužnik nastavlja da posluje kao going-concern) ili naplatu očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana (očekivanje da dužnik kao takav prestaje da postoji kao going-concern i postaje "gone") na bazi sledećih kriterijuma:

- 1) Pravna lica – svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa se po definiciji smatraju gone concern dužnicima i procena obezvređenja se vrši uz očekivanje naplate iz aktivacije sredstava obezbeđenja, a definisani period praćenja je 6 meseci ili tri uzastopna plaćanja (koja obuhvataju i glavnice i kamatu, ili kamatu) pri čemu nije identifikovana docijna duža od 90 dana. Nakon isteka definisanog perioda praćenja dužnik može preći u going status i procena obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova;
- 2) Fizička lica - svi dužnici u momentu dobijanja FBE NPE statusa kod kojih postoji dokazana kreditna sposobnost kroz identifikovan potencijal otplate (a. zarade iz radnog odnosa i/ili b. druge redovne prihode koje može dokumentovati - prihodi od zakupnina, po osnovu Ugovora o delu, Ugovora o zaposlenju na određeno vreme, prihodi od poljoprivredne delatnosti, od pružanja usluga, prihodi od privremeno-povremenih poslova i dr.) mogu se smatrati going concern dužnicima i obezvređenja se može vršiti na bazi procene naplate iz očekivanih budućih operativnih novčanih tokova. Ukoliko to nije slučaj, tretiraju se kao gone concern, sve do ispunjena navedenog uslova postojanja kreditne sposobnosti, i procena se vrši iz aktivacije sredstava obezbeđenja.

Prilikom određivanja procenata verovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%. Ukoliko klijent ispunjava uslove da se smatra going concern, Banka može definisati barem jedan scenario u kojem se naplata vrši iz očekivanih budućih novčanih tokova. U suprotnom se scenarija definišu pod gone concern pretpostavkom - naplata se očekuje putem aktiviranja i realizacije sredstava obezbeđenja plasmana. Na ovaj način, konačni obračunati kreditni gubici ispunjavaju definiciju standarda na način da predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Nivo 3 i očekivani kreditni gubici (Nastavak)

Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti i periode realizacije na način na koji je to propisano Procedurom upravljanja, vrednovanja i osiguranjem kolaterala. Na gore opisan način, vrši se procena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u nivou 3, koji prelaze prag materijalnosti od RSD 1,2 miliona za fizička lica na nivou partije i RSD 3 miliona za pravna lica na nivou klijenta. Prilikom definisanja pragova materijalnosti, Banka se vodila pragovima materijalnosti koji postoje u okviru internih procedura kreditnog odobrenja, kao i odnosom istog u odnosu na celokupni portfolio, ali uzimajući u obzir operativnu mogućnost obračuna odgovarajućeg broja partija na osnovu procene od slučaja do slučaja.

Procena na grupnoj osnovi

Za sve ostale izloženosti primenjuje se grupni pristup, koji podrazumeva grupisanje preostalih finansijskih instrumenata u nivou 3 po podsegmentima i to:

- fizičkih lica
- pravnih lica (uključujući banke i druge finansijske institucije koje nemaju eksterni rejting)
- izloženosti prema državama i ostalim državnim institucijama (država I ostale vladine institucije, banke I finansijske institucije).

Dalje, segment fizičkih lica je podeljen prema proizvodima na podsegmente i to na:

- Stambene kredite
- Gotovinske i potrošačke kredite
- Kredite poljoprivrednicima/preduzetnicima
- Kreditne kartice i minusi po tekućim računima (overdraft)
- Potraživanje za naknade po osnovu platnog prometa od Poljoprivrednika / Preduzetnici / Pravna lica

Banka dalje u okviru svakog podsegmenta deli dužnike po grupama dana docnje na sledeće Interne kategorije:

Interna kategorija	Dani docnje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu od 01. januara 2023. godine, zaključno sa 31. decembrom 2023.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	295	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	353	9	(75)	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	32,443	272	-	(16,977)	146	-	326,809	10	-
Ostala sredstva	(1,917)	13	-	18	-	-	12,017	4	-
Ukupno	31,174	294	(75)	(16,959)	146	-	338,826	14	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazani efekti koji su uticali na kretanje ispravke vrednosti u periodu od 01. januara 2022. godine, zaključno sa 31. decembrom 2022.

	Nivo 1			Nivo 2			Nivo 3		
	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene	Promene u parametrima (PD, LGD, EAD)	Promena metodologije	FX i ostale promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,658	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(359)	-	-	-	-	-	1	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	46,961	-	(26)	33,328	(113)	(52)	(347,533)	1,509	(272)
Ostala sredstva	109	-	-	15	-	-	26,116	-	(15)
Ukupno	48,369	-	(26)	33,343	(113)	(52)	(321,416)	1,509	(287)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2023, a zaključno sa 31. decembrom 2023.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku za period			
	01.01.2023. – 31.12.2023. godine			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2023.	21,730,549	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	221,130	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(5,219,293)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	16,732,386	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2023.	11,752	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	5,195	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(11,752)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	5,195	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2023.	12,084,586	23	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	2,889,297	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,260,769)	(23)	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	13,713,114	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2023.	4,068,926	-	1
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	9,886,569	-	1
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(28,788)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	13,926,707	-	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2023.	60,350,816	10,475,243	1,131,448
	u nivo 1	1,815,193	(1,805,505)	(9,688)
	u nivo 2	(4,816,807)	4,828,541	(11,734)
	u nivo 3	(303,956)	(154,246)	458,202
	nova produkcija	33,640,259	3,825,356	227,645
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(26,596,613)	(3,362,040)	(261,342)
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	64,088,892	13,807,349	1,534,531
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2023.	542,087	1,623	70,955
	u nivo 1	179	(95)	(84)
	u nivo 2	(490)	492	(2)
	u nivo 3	(6,773)	(3,145)	9,918
	nova produkcija	386,790	4,950	12,037
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(12,997)	(1,028)	(5,523)
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	908,796	2,797	87,301
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2023.	109,375,090	13,810,146	1,621,833

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja izloženosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2022, a zaključno sa 31. decembrom 2022.

	Promene u izloženosti kreditnom riziku za period 01.01.2022 – 31.12.2022. godine			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2022.	12,690,155	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	9,040,394	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans			
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	21,730,549	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Početno stanje na 1.1.2022.	901	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	11,752	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(901)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	11,752	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2022.	14,279,463	1,224	-
	u nivo 1	1,206	(1,206)	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	490	5	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(2,196,573)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	12,084,586	23	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2022.	3,840,947	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	242,715	-	1
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(14,736)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	4,068,926	-	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2022.	53,869,516	11,443,154	1,857,543
	u nivo 1	3,423,334	(3,399,998)	(23,336)
	u nivo 2	(3,378,805)	3,427,071	(48,266)
	u nivo 3	(233,772)	(132,137)	365,909
	nova produkcija	26,561,793	3,051,134	15,487
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(19,891,250)	(3,913,981)	(1,035,889)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	60,350,816	10,475,243	1,131,448
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2022.	262,667	2185	62,629
	u nivo 1	1,238	(953)	(285)
	u nivo 2	(312)	313	(1)
	u nivo 3	(4,493)	(2,867)	7,360
	nova produkcija	301,155	3,914	10,240
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(18,168)	(969)	(8,988)
Krajnje stanje na 31.12.2022.	542,087	1,623	70,955	
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2022.	98,788,716	10,476,889	1,202,404

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2023. godine a zaključno sa 31. decembrom 2023.

	Promene u ispravkama vrednosti u periodu 01.01. 2023 -31.12.2023.			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2023.	2,498	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	3,147	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(2,852)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	2,793	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2023.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2023.	2,072	-	1
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,005	-	1
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(718)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	2,359	-	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2023.	126,168	128,661	508,805
	u nivo 1	2,248	(2,194)	(54)
	u nivo 2	(39,180)	40,867	(1,687)
	u nivo 3	(178,956)	(56,006)	234,962
	nova produkcija	306,615	39,649	107,859
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(58,012)	(39,147)	(14,261)
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	158,883	111,830	835,624
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2023.	4,310	37	52,605
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	(24)	24	-
	u nivo 3	(4,250)	(2,088)	6,338
	nova produkcija	4,175	2,109	8,475
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(1,805)	(27)	(2,792)
	Krajnje stanje na 31.12.2023.	2,406	55	64,626
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2023.	166,440	111,885	900,251

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)

Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2023. iznosio 32,546 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2022. 29,715 hiljada dinara).

U nastavku su prikazana kretanja ispravke vrednosti po nivoima obezvređenosti u periodu od 01. januara 2022. godine i 31. decembra 2022. godine

	Promene u ispravkama vrednosti u periodu 01.01. 2022 -31.12.2022.			
		nivo 1	nivo 2	nivo 3
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Početno stanje na 1.1.2022.	840	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	nova produkcija	1,686	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(28)	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	2,498	-	-
Hartije od vrednosti	Početno stanje na 1.1.2022.	-	-	-
	u nivo 1	-	-	-
	u nivo 2	-	-	-
	u nivo 3	-	-	-
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	-	-	-
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	-	-	-
	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Početno stanje na 1.1.2022.	2,430	-
u nivo 1		-	-	-
u nivo 2		-	-	-
u nivo 3		-	-	-
nova produkcija		6,854	-	1
otplate, otpis i prenos na vanbilans		(7,212)	-	-
Krajnje stanje na 31.12.2022.		2,072	-	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	Početno stanje na 1.1.2022.	79,233	95,498	855,101
	u nivo 1	8,338	(8,185)	(153)
	u nivo 2	(79,365)	79,577	(212)
	u nivo 3	(99,048)	(55,753)	154,801
	nova produkcija	407,316	69,218	12,601
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(190,306)	(51,694)	(513,333)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	126,168	128,661	508,805
Ostala sredstva	Početno stanje na 1.1.2022.	4,201	22	26,504
	u nivo 1	62	(2)	(60)
	u nivo 2	(8)	8	-
	u nivo 3	(2,905)	(1,811)	4,716
	nova produkcija	6,504	1,835	25,894
	otplate, otpis i prenos na vanbilans	(3,544)	(15)	(4,449)
	Krajnje stanje na 31.12.2022.	4,310	37	52,605
Ukupno	Krajnje stanje na 31.12.2022.	135,047	128,698	561,411

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Očekivani kreditni gubitak (Nastavak)
Procena na grupnoj osnovi (Nastavak)

Očekivani kreditni gubitak obračunava se i za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Međutim, očekivani kreditni gubitak u ovom slučaju se ne obuhvata kroz račune ispravke vrednosti bilansne aktive, već na računima grupe 82 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici/gubici. Zbog toga očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti nisu prikazani u gornjoj tabeli gde su prikazane ispravke vrednosti drugih finansijskih sredstava. Očekivani kreditni gubitak za hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat je na dan 31. decembar 2023. iznosio 32,546 hiljada dinara (na dan 31. decembar 2022. 29,715 hiljada dinara).

Finansijska sredstva prema obezvređenju

Ukupna ispravka vrednosti za finansijska sredstva na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 1,178,576 hiljada dinara (31. decembra 2022. godine: 825,156 hiljada dinara) i veća je za 353,420 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2022. godine, odnosno za 42.83%. Najveći uticaj na kretanje ukupnih ispravki vrednosti je imalo povećanje ispravke vrednosti potraživanja raspoređenih u nivo obezvređenja 3.

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema nivou obezvređenja, u skladu sa MSFI 9:

	31. decembar 2023.	U hiljadama dinara 31. decembar 2022.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,732,386	21,730,549
Nivo 1	16,732,386	21,730,549
Potraživanja po osnovu derivata	5,195	11,752
Nivo 1	5,195	11,752
Hartije od vrednosti	13,713,114	12,084,609
Nivo 1	13,713,114	12,084,586
Nivo 2	-	23
Nivo 3	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,926,708	4,068,927
Nivo 1	13,926,707	4,068,926
Nivo 2	-	-
Nivo 3	1	1
Kreditni i potraživanja od komitenata	79,430,772	71,957,507
Nivo 1	64,088,892	60,350,816
Nivo 2	13,807,349	10,475,243
Nivo 3	1,534,531	1,131,448
Ostala sredstva	998,894	614,665
Nivo 1	908,796	542,087
Nivo 2	2,797	1,623
Nivo 3	87,301	70,955
Ukupno bruto	124,807,069	110,468,009
Ispravka vrednosti nivo 1 (napomena 18)	166,440	135,047
Ispravka vrednosti nivo 2 (napomena 18)	111,885	128,698
Ispravka vrednosti nivo 3 (napomena 18)	900,251	561,411
Ukupna ispravka vrednosti	1,178,576	825,156
Ukupno neto	123,628,493	109,642,853

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (Nastavak)

Finansijska sredstva po kategorijama

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema kategorijama koje služe za obračun ispravki vrednosti i to podeljene na:

- Sredstva koja se ne klasifikuju po MSFI 9 kao finansijska sredstva.
- Sredstva klasifikovana u nivo 1 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 2 prema MSFI 9.
- Sredstva klasifikovana u nivo 3 prema MSFI 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva prema obezvređenju (Nastavak)
Finansijska sredstva po kategorijama (Nastavak)

Pregled finansijskih sredstava prema nivoima i internim kategorijama u skladu sa Metodologijom obračuna ispravki vrednosti prema MSFI 9:

Kategorije	31. decembar 2023. godine		(u hiljadama dinara)	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	31. decembar 2022. godine Bruto izloženost	Neto izloženost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16,732,386	16,729,593	21,730,549	21,728,051
Nivo 1, od toga:	16,732,386	16,729,593	21,730,549	21,728,051
Interna kategorija 1	2,173,597	2,171,855	2,551,086	2,551,086
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	14,558,789	14,557,738	19,179,463	19,176,965
Potraživanja po osnovu derivata	5,195	5,195	11,752	11,752
Nivo 1, od toga:	5,195	5,195	11,752	11,752
Interna kategorija 1	-	-	-	-
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	5,195	5,195	11,752	11,752
Hartije od vrednosti	13,713,114	13,713,114	12,084,609	12,084,609
Nivo 1, od toga:	13,713,114	13,713,114	12,084,586	12,084,586
Interna kategorija 1	14,738	14,738	13,499	13,499
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	13,698,376	13,698,376	12,071,087	12,071,087
Nivo 2, od toga:	-	-	23	23
Interna kategorija 1	-	-	23	23
Nivo 3, od toga:	-	-	-	-
Interna kategorija 1	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13,926,708	13,924,349	4,068,927	4,066,855
Nivo 1, od toga:	13,926,707	13,924,349	4,068,926	4,066,855
Interna kategorija 1	1,088,410	1,086,686	943,452	942,767
Interna kategorija 2	1,069	1,053	861	854
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	12,837,228	12,836,610	3,124,613	3,123,234
Nivo3, od toga:	1	-	1	-
Interna kategorija 5	1	-	1	-
Kredit i potraživanja od komitenata	79,430,772	78,324,435	71,957,507	71,193,873
Nivo 1, od toga:	64,088,892	63,930,009	60,350,816	60,224,648
Interna kategorija 1	58,285,066	58,178,222	56,054,119	55,958,851
Interna kategorija 2	5,803,826	5,751,787	4,296,697	4,265,797
Nivo 2, od toga:	13,807,349	13,695,519	10,475,243	10,346,582
Interna kategorija 1	12,829,914	12,756,399	9,638,212	9,576,320
Interna kategorija 2	706,723	698,859	489,946	486,659
Interna kategorija 3	223,373	201,741	159,511	141,253
Interna kategorija 4	47,339	38,520	187,574	142,350
Nivo 3, od toga:	1,534,531	698,907	1,131,448	622,643
Interna kategorija 1	137,174	123,830	57,524	45,838
Interna kategorija 2	50,799	43,868	18,920	13,792
Interna kategorija 3	42,836	34,361	73,856	66,270
Interna kategorija 4	48,844	41,141	11,558	9,456
Interna kategorija 5	1,254,878	455,707	969,590	487,287

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (Nastavak)

Finansijska sredstva po kategorijama (Nastavak)

Kategorije	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Ostala sredstva	998,894	931,807	614,665	557,713
Nivo 1, od toga:	908,796	906,390	542,087	537,777
Interna kategorija 1	906,705	904,310	536,845	532,545
Interna kategorija 2	1,916	1,905	2,415	2,406
Država, državne i ostale institucije sa eksternim rejtingom	175	175	2,827	2,826
Nivo 2, od toga:	2,797	2,742	1,623	1,586
Interna kategorija 1	1,628	1,615	1,135	1,118
Interna kategorija 2	156	153	78	75
Interna kategorija 3	674	643	126	117
Interna kategorija 4	339	331	284	276
Nivo 3, od toga:	87,301	22,675	70,955	18,350
Interna kategorija 1	29,962	2,473	29,049	1,847
Interna kategorija 2	317	84	58	33
Interna kategorija 3	125	40	119	50
Interna kategorija 4	15	4	24	12
Interna kategorija 5	56,882	20,074	41,705	16,408

Podela finansijskih sredstava prema internim kategorijama izvršena je u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9. Banka je sve dužnike podelila u 5 internih kategorija, po grupama dana donje:

Interna kategorija	Dani docnje
1	0
2	1 do 30
3	31 do 60
4	61 do 90
5	Preko 90

Pri čemu su dužnici u grupi 5, dužnici sa default statusom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**30.1 Kreditni rizik (Nastavak)****Finansijska sredstva prema kategorijama (Nastavak)****Fer vrednost kolaterala**

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja u Banci podrazumeva skup aktivnosti i propisanih mera i pravila koje se primenjuju u cilju kontinuiranog evidentiranja, alokacije i vrednovanja sredstava obezbeđenja (kolaterala).

Kako bi umanjila svoju izloženost kreditnom riziku Banka kao obezbeđenje plaćanja uzima od dužnika kolaterale tj instrumente obezbeđenja. Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi mogu biti u formi:

- Finansijske imovine (garantnih depozita)
- Garancija izdatih od strane drugih banaka kao obezbeđenje plaćanja
- Hipoteke na nepokretnoj imovini (stambenih i poslovnih nepokretnosti)
- Zalogu na pokretnoj imovine (mašina, vozila, oprema) i
- Drugih vidova kolaterala

Banka ne odobrava plasmane klijentima na osnovu vrednosti instrumenata obezbeđenja već na osnovu pozitivne procene njegove finansijske sposobnosti. U tom smislu instrumenti obezbeđenja se koriste isključivo kao tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Tipovi kolaterala i njihova fer vrednost u momentu izdavanja finansijskog instrumenta koji obezbeđuje usaglašen je sa tipom plasmana, njegovom ročnošću i tipom dužnika.

Instrumenti obezbeđenja su kao takvi upisani u relevantne registre koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama.

Banka može realizovati instrumente obezbeđenja samo nakon proglašenja statusa default-a i raskida ugovora sa dužnikom. Način naplate iz instrumenata obezbeđenja zavisi od tipa samog instrumenata. Fer vrednost (naplaćena vrednost) instrumenata obezbeđenja realizovanih tokom 2023. godine iznosi 36,206 hiljada dinara (2022: 369,706 hiljada dinara).

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolaterala nad kojim je uspostavljen ili će biti uspostavljen instrument obezbeđenja umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje dobra za potrebe naplate svog potraživanja koje je tom imovinom obezbeđeno.

Fer vrednost kolaterala prikazana je u narednom pregledu po procenjenoj tržišnoj vrednosti, ali samo do visine potraživanja koja obezbeđuju. To važi za hipoteke, zaloge, depozite i garancije primljene od dužnika.

Pokriće ukupnih finansijskih sredstava ovako vrednovanim kolateralom na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 30.74%. Pokriće bruto finansijskih sredstava u Nivou 1 ukupnim kolateralom je 26.85%, a pokriće samo hipotekama je 14.98%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 2 ukupnim kolateralom je 62.92%. a hipotekama 46.66%. Pokriće finansijskih sredstava u Nivou 3 ukupnim kolateralom je 51.32%, a hipotekama 25.85%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva prema kategorijama (Nastavak)

Fer vrednost kolaterala (Nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2023. godine

(u hiljadama dinara)

Finansijska sredstva	Bruto aktiva	Depoziti	Hartije od vrednosti i garancije Republike Srbije			
			Hipotekama	Zaloga	Ostalo	
	176,988,970	4,215,561	828,133	32,376,699	4,488,664	12,491,519
Nivo 1	157,373,847	3,695,349	732,980	23,567,328	3,984,790	10,269,445
Nivo 2	17,970,823	508,834	89,360	8,384,387	479,404	1,844,797
Nivo 3	1,644,300	11,378	5,793	424,984	24,470	377,277

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2022. godine

(u hiljadama dinara)

Finansijska sredstva	Bruto aktiva	Depoziti	Hartije od vrednosti i garancije Republike Srbije			
			Hipotekama	Zaloga	Ostalo	
	148,161,745	4,411,970	1,860,100	29,368,167	3,499,399	10,328,567
Nivo 1	130,930,584	3,377,870	1,609,923	22,139,127	3,107,183	7,695,900
Nivo 2	16,025,377	1,027,647	237,257	6,805,868	354,075	2,559,668
Nivo 3	1,205,784	6,453	12,920	423,172	38,141	72,999

LTV racio

LTV racio je obračunat kao odnos bruto vrednosti finansijskog sredstva i procenjene tržišne vrednosti nepokretnosti nad kojom je uspostavljena hipoteka u korist Banke.

Kod finansijskih sredstava obezbeđenih hipotekama na dan 31. decembra 2023. godine najveće učešće 42.19% imaju finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV racion ispod 50%, finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV racion od 50% do 70% imaju učešće od 25.12%, zatim sa LTV racion od 70% do 90% imaju učešće od 15.37%, sa LTV racion preko 100% imaju učešće 12.79%, a finansijska sredstva obezbeđena hipotekama sa LTV racion od 90% do 100% učestvuju sa 4.52%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva prema kategorijama (Nastavak)
LTV racio (Nastavak)
LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2023. godine

LTV	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	50%-70%	70%-90%	90%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	13,659,847	8,133,881	4,977,211	1,464,659	4,141,101
Nivo 1	7,073,029	7,172,867	4,489,255	1,069,157	3,763,020
Nivo 2	6,496,252	936,690	317,199	278,820	355,426
Nivo 3	90,566	24,324	170,757	116,682	22,655

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2022. godine

LTV	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	50%-70%	70%-90%	90%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva obezbeđena hipotekom	9,836,239	10,796,925	6,102,239	293,682	2,339,082
Nivo 1	5,616,291	9,417,856	5,230,976	265,848	1,608,156
Nivo 2	3,931,878	1,364,011	762,348	27,834	719,797
Nivo 3	288,070	15,058	108,915	-	11,129

Finansijska sredstva prema kašnjenju

Na dan 31. decembra 2023. godine bez kašnjenja je 96.13% ukupnih bruto finansijskih sredstava, u kašnjenju od 1 do 30 dana 2.58%, u kašnjenju od 31 do 90 dana 0.27%, u kašnjenju od 91 do 180 dana 0.16%, u kašnjenju od 181 do 365 dana 0.20%, a u kašnjenju preko 365 dana 0.65% finansijskih sredstava.

Pregled finansijskih sredstava po intervalima kašnjenja

	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Bez kašnjenja	119,980,276	119,700,951	100,182,762	99,951,685
1-30 dana	3,222,304	3,187,452	8,903,556	8,874,743
31-90 dana	334,324	287,032	424,725	349,984
91-180 dana	201,838	79,979	152,008	74,108
181-365 dana	254,390	70,707	226,226	136,943
Preko 365 dana	813,937	302,372	578,732	255,390
Ukupno	124,807,069	123,628,493	110,468,009	109,642,853

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Finansijska sredstva po delatnostima

U sledećem pregledu prikazana je struktura finansijskih sredstava po granama delatnosti u bruto i neto iznosu.

Na dan 31. decembra 2023. godine najveće učešće u bruto finansijskim sredstvima ima izloženost prema bankama i fin.organizacijama sa 24.72% (2022: 23.15%).

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	4,502,360	4,459,890	3,925,481	3,888,900
Rudarstvo	1,045,662	1,043,160	974,058	970,673
Prerađivačka industrija	15,100,840	14,845,586	14,360,355	14,145,651
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	728,088	702,686	737,713	720,030
Građevinarstvo	8,583,180	8,343,208	8,178,371	8,125,281
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	12,016,281	11,844,172	9,585,168	9,457,319
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5,452,587	5,400,295	5,462,169	5,410,938
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	2,538,614	2,520,910	2,258,497	2,245,278
Banke, fin. organizacije, osiguranje	30,857,897	30,825,929	25,572,830	25,537,703
Fizička lica	22,355,350	22,076,312	20,178,668	19,943,104
Ostalo	21,626,210	21,566,345	19,234,699	19,197,976
Ukupno	124,807,069	123,628,493	110,468,009	109,642,853

Izloženost prema klijentima u ostalim delatnostima obuhvata:

- Strana lica uključujući i strane banke koje nemaju definisanu i registrovanu delatnost u skladu sa Uredbom Vlade Republike Srbije o klasifikaciji delatnosti,
- Izloženost prema državnim organima,
- Izloženosti za administrativne pomoćne i uslužne delatnosti,
- Delatnosti putničkih agencija, obrazovanje,
- Zdravstvenu i socijalna zaštita,
- Umetnost, zabavu i rekreaciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva po delatnostima (Nastavak)

Koncentracija vanbilansnih stavki po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2023. godine		31. decembar 2022. godine	
	<u>Bruto izloženost</u>	<u>Neto izloženost</u>	<u>Bruto izloženost</u>	<u>Neto izloženost</u>
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	234,249	234,128	279,864	279,840
Rudarstvo	2,095,712	2,095,681	68,222	68,220
Prerađivačka industrija	12,287,596	12,284,786	8,562,018	8,561,339
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	765,591	765,530	670,788	670,504
Građevinarstvo	16,772,562	16,769,858	13,131,025	13,130,577
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	8,455,709	8,454,553	5,365,472	5,365,139
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4,041,567	4,039,906	3,335,870	3,334,632
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	2,440,742	2,440,089	1,632,127	1,631,907
Banke, fin. organizacije, osiguranje	8,073	7,782	11,234	11,232
Fizička lica	551,118	550,445	435,722	435,276
Ostalo	4,528,982	4,528,100	4,201,394	4,200,909
Ukupno	<u>52,181,901</u>	<u>52,170,858</u>	<u>37,693,736</u>	<u>37,689,575</u>

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima je u okviru propisanih internih limita.

Finansijska sredstva po regionima

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2023. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Srbiji (90.75%). Dužnici iz Evropske unije učestvuju sa 3.56%. iz USA i Kanade sa 0.07%, a dužnici sa ostalih područja sa 5.62%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima na neto nivou

	(u hiljadama dinara)	
	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
Srbija	112,197,195	100,200,158
Evropska unija	4,396,141	1,840,541
SAD i Kanada	92,393	91,390
Ostalo	6,942,764	7,510,764
Ukupno	<u>123,628,493</u>	<u>109,642,853</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Finansijska sredstva po regionima Srbije

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima Srbije prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2023. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Beogradu 58.29%, zatim u Zapadnoj Srbiji 21.38%, Vojvodini 10.42%, Južnoj Srbiji 6.20% i Istočnoj Srbiji 3.71%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima Srbije na neto nivou (u hiljadama dinara)

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Beograd	65,402,810	58,749,452
Vojvodina	11,687,644	9,589,187
Južna Srbija	6,951,442	5,944,814
Istočna Srbija	4,166,704	3,581,614
Zapadna Srbija	23,988,595	22,335,091
Ukupno	112,197,195	100,200,158

Otpis potraživanja

Banka će na odgovarajući način upravljati naplatom loših plasmana sve dok procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimanje aktivnosti u vezi sa naplatom tj. dokle god postoji mogućnost naplate takvog plasmana. Banka smatra da ekonomska opravdanost naplate prestaje u sledećim situacijama:

- Ozbiljnih poteškoća u postupku naplate koje uključuju smrt dužnika ili založnog dužnika,
- Nepostojanje imovine na kojoj bi se moglo sprovesti izvršenje,
- Duži vremenski period bez naplate i bez perspektive dalje naplate,
- Iznos duga klijenta je nizak pa ne opravdava angažovanje resursa banke radi naplate.

Nakon toga ako utvrdi nepostojanje mogućnosti naplate, Banka sprovodi tzv opšti otpust duga. Opštim otpustom duga Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnjanja (sporazuma) sa dužnikom / sadužnicima, pravnosnažne sudske odluke, izvršne isprave (presuda, rešenje), odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje prouzrokuje prestanak prava na dalju naplatu. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknjižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita (zajma) i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita (zajma) i/ili potraživanja. Sa druge strane Banka sprovodi i tzv računovodstveni otpis bilansne aktive koja je niskog stepena naplativosti (eng. Accounting writte off). Pod računovodstvenim otpisom se podrazumeva prenos bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju banke. Pod bilansnom aktivom podrazumevaju se problematični krediti i ostala problematična potraživanja. Računovodstveni otpis ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Banka sprovodi računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti u slučaju kada obračunati iznos obezvređenja tih potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti iznosi 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti, odnosno ukoliko su ista u potpunosti indirektno otpisana. Računovodstveni otpis se vrši najmanje na kvartalnom nivou. U toku 2023. godine Banka je računovodstveno otpisala potraživanja po osnovu problematičnih kredita u ukupnom iznosu od 33,981 hiljada dinara (2022: 410,924 hiljada dinara).

Potraživanja u stečaju

Banka vrši prijavu potraživanja u stečajnom postupku podnošenjem iste nadležnom sudu u pisanom obliku. Banka je dužna da potraživanja prijavi u originalnoj valuti potraživanja, u skladu sa Zakonom o stečaju. Danom otvaranja stečajnog postupka, potraživanja poverilaca prema stečajnom dužniku, koja nisu dospela, smatraju se dospelim. Potraživanja u stranoj valuti obračunavaju se u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan otvaranja stečajnog postupka i u knjigama se dalje evidentiraju u dinarima. Potraživanja u funkcionalnoj valuti (RSD), kao i potraživanja po indeksiranim plasmanima, nakon otvaranja stečajnog postupka u knjigama se vode u originalnoj valuti, odnosno dinarima. Nakon što stečajni upravnik utvrdi konačnu listu priznatih potraživanja, potraživanje prema klijentu u bilansnoj evidenciji se svodi na iznos iz liste priznatih potraživanja, a eventualna razlika se prenosi u vanbilansnu evidenciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.1 Kreditni rizik (Nastavak)

Otpis potraživanja (Nastavak)

U vezi primene Smernica za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive ("Smernice"), tražene kvalitativne informacije, kao i kvantitativne informacije će biti obelodanjene u okviru podataka shodno Odluci o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik RS" br. 125/2014. 4/2015 i 103/2016).

Restrukturiranje kredita

Banka je tokom 2023. godine vršila izmenu uslova otplate potraživanja u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

U skladu sa izmenom Odluke Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki od 29. juna 2016. godine docnja u naplati potraživanja računa se prema poslednjem ugovorenom datumu dospeća i to za iznos potraživanja koji je materijalno značajan.

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi s otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama bez obzira na to je li određeni iznos tog potraživanja dospelo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, a naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpis dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku s istim ili sličnim nivoom rizika.
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika;
- potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika

Restrukturiranim potraživanjima od fizičkog lica smatra se potraživanje od dužnika za koga je Banka, na osnovu kreditne sposobnosti, ocenila da je on u mogućnosti da uredno izmiruje svoje obaveze prema Banci, u narednom periodu uz učinjen ustupak.

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka je dužna da proceni da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, kao i da utvrdi plan restrukturiranja i da redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja kroz Izveštaj o restrukturiranim potraživanjima na nivou klijenta.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Restrukturiranje kredita (Nastavak)

Probni period je period od najmanje dve godine koji počinje da teče od trenutka kada se restrukturirano potraživanje klasifikuje kao potraživanje koje se ne smatra problematičnim.

Materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga predstavlja iznos u visini najmanje 6% glavnice potraživanja sa izmenjenim uslovima otplate po osnovu stambenog kredita ili potraživanja kojim je refinansirano potraživanje banke po osnovu tog kredita, odnosno 8% glavnice potraživanja u slučaju ostalih potraživanja.

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2023. godine, kao i njihova bruto izloženost na dan 31. decembra 2022. godine.

Stanje 31. decembra 2023. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
181,972	42	47

U narednom pregledu je prikazan broj klijenata i plasmana koji su restrukturirani u toku 2021. godine, kao i njihova izloženost na dan 31. decembra 2021. godine.

Stanje 31. decembra 2022. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
137,097	25	26

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2023. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2023. godine		Broj klijenata	Broj partija
	Bruto izloženost	Neto izloženost		
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	51,158	50,955	15	15
Nivo 3	344,657	249,339	71	82
Ukupno	395,815	300,294	86	97

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2022. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2022. godine		Broj klijenata	Broj partija
	Bruto izloženost	Neto izloženost		
Nivo 1	-	-	-	-
Nivo 2	146,356	145,963	19	21
Nivo 3	228,574	186,880	50	56
Ukupno	374,930	332,843	69	77

Fer vrednost sredstava i obaveza

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena između obaveštenih voljnih strana u nezavisnoj transakciji.

Fer vrednost se računa na osnovu tržišnih informacija raspoloživih na datum izveštavanja.

Kada god je moguće Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**30.1 Kreditni rizik (Nastavak)****Fer vrednost sredstava i obaveza (Nastavak)**

Fer vrednost nekog tekućeg likvidnog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu kao i potraživanja i obaveze bez definisanog dospeća ili bez fiksne kamatne stope. Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju na njihove neto sadašnje vrednosti koristeći tržišne kamatne stope.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova primenom kamatnih stopa za slične hartije od vrednosti.

U postupku utvrđivanja fer vrednosti municipalnih obveznica izdatih od strane lokalnih organa vlasti u Republici Srbiji diskontna stopa se uvećava za rizik/premiju emitenta u momentu izdavanja municipalnih obveznica ili na skoriji datum ukoliko je podatak dostupan. Banka za obračunat kreditni spread koji se utvrđuje kao trošak rizika (engl. Cost of Risk) primenjuje pristup baziran na inicijalno procenjenoj vrednosti te risk premije.

S obzirom da ne postoji dovoljno rasprostranjeno sekundarno tržište kredita na kome bi se utvrdila fer cena ovih finansijskih instrumenata, neophodno je koristiti niže nivoe inputa od Nivoa 1 i Nivoa 2, pre svega Nivo 3. Jedinica posmatranja je individualni kredit tj. kreditna partija, a fer vrednost se određuje pomoću prihodnog pristupa, odnosno konvertovanjem budućih novčanih tokova (prihoda) konkretnog kredita pomoću DCF metoda.

Produkcija novih plasmana u toku 2023. godine segmentu stanovništva i privrede, bila je u skladu sa tržišnim uslovima (odstupanje po mesecima po pojedinačnim kategorijama proizvoda uzimajući u obzir ročnost, valutu, tip plasmana je uglavnom u opsegu +/-1 p.p.). S tim u vezi, utvrđena fer vrednost kredita plasiranih u toku 2023 godine jednaka je knjigovodstvenoj vrednosti.

Za kredite plasirane pre 2023. godine rađeno je diskontovanje kamatnim stopama dostupnim na sajtu Narodne Banke Srbije. One se nalaze u izveštaju Kamatne stope banaka na kredite odobrene stanovništvu i nefinansijskom sektoru, po vrsti, ročnosti i namenama – novoodobreni poslovi. Uzeti su podaci iz meseca decembra 2023. godine.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti, na osnovu značaja ulaznih podataka koji se koriste u izradi merenja:

- Nivo 1: nekorigovane kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za identična sredstva ili obaveze kojima tržišni učesnici mogu pristupiti na dan merenja fer vrednosti;
- Nivo 2: tehnike procene koje se zasnivaju na direktno (cene) ili indirektno (izvedeni iz cena, kamatnih stopa, korelacija, itd.) utvrdivim ulaznim podacima koje nisu kotirane cene iz nivoa 1. Indirektno utvrđivi podaci se koriste za vrednovanje instrumenata na osnovu kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka;
- Nivo 3: parametri nivoa 3 nisu javno dostupni za dato sredstvo ili obavezu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Procena finansijskih instrumenata (Nastavak)
Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2023. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				13,713,114
• Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	14,737	-	-	14,737
• Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	13,698,377	-	13,698,377
31. decembar 2022. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti				12,084,609
• Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	13,522	-	-	13,522
• Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	12,071,087	-	12,071,087

Finansijska sredstva i obaveze koje se ne vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2023. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	16,729,593	-	16,729,593
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	5,195	5,195
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	13,924,349	13,924,349
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	79,414,312	79,414,312
Ostala sredstva	-	-	931,807	931,807
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,259,225	8,259,225
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	92,066,727	92,066,727
Ostale obaveze	-	-	1,381,421	1,381,421
31. decembar 2022. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	21,728,051	-	21,728,051
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	11,752	11,752
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	4,066,855	4,066,855
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	71,279,991	71,279,991
Ostala sredstva	-	-	557,713	557,713
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,212,864	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	81,057,405	81,057,405
Ostale obaveze	-	-	891,494	891,494

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.1 Kreditni rizik (Nastavak)
Procena finansijskih instrumenata (Nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti – poređenje njihove knjigovodstvene i fer vrednosti obračunate samo u svrhu obelodanjivanja u Napomenama (u hiljadama dinara)

31. decembar 2023. godine	Fer vrednost kroz bilans uspeha	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Ostali amort. trošak	Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	16,729,593	16,729,593	16,729,593
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	5,195	5,195	5,195
Hartije od vrednosti	14,737	13,698,377	-	13,713,114	13,713,114
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	13,924,349	13,924,349	13,924,349
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	78,324,435	78,324,435	79,414,312
Ostala sredstva	-	-	931,807	931,807	931,807
Finansijske obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,259,225	8,259,225	8,259,225
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	92,066,727	92,066,727	92,066,727
Ostale obaveze	-	-	1,381,421	1,381,421	1,381,421
31. decembar 2022. godine					
Finansijska sredstva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	21,728,051	21,728,051	21,728,051
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	11,752	11,752	11,752
Hartije od vrednosti	13,522	12,071,087	-	12,084,609	12,084,609
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	4,066,855	4,066,855	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	71,193,873	71,193,873	71,279,991
Ostala sredstva	-	-	557,713	557,713	557,713
Finansijske obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	-	-	1,573	1,573	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	8,212,864	8,212,864	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	81,057,821	81,057,821	81,057,405
Ostale obaveze	-	-	891,494	891,494	891,494

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**30.2 Kapital i adekvatnost kapitala**

Cilj upravljanja Banke u vezi sa pokazateljem adekvatnosti kapitala je da se obezbedi održavanje potrebnog nivoa kapitala kao podrška razvoju Banke i rastu poslovnih aktivnosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Rizična aktiva Banke jednaka je zbiru aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim i operativnim rizikom pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za zbir odbitnih stavki, s tim da je Banka dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 EUR.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik Banka izračunava primenom standardizovanog pristupa, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%. Aktivom Banke ponderisanom kreditnim rizikom smatra se zbir bruto knjigovodstvene vrednosti bilansne aktive umanjene za ispravke vrednosti i bruto knjigovodstvene vrednosti vanbilansnih stavki umanjene za rezervisanja, pomnoženih faktorima konverzije.

Kapitalni zahtev u vezi sa deviznim rizikom izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%. Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Kapitalni zahtev za operativni rizik Banka izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora u iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Uzimajući u obzir da Banka ne dostiže propisane limite, nije dužna da pored kapitalnih zahteva za kreditni, devizni i operativni rizik, izračunava i obezbeđuje pokriće kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz stavki koje se vode u knjizi trgovanja.

Na dan 31. decembra 2023. godine kapital i adekvatnost kapitala obračunati su prema odlukama Narodne banke Srbije usklađenim sa primenom Bazel III standarda.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2023. iznose:

- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 26.98%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke iznosi 26.98%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iznosi 25.47% i

viši su od minimalnih vrednosti propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala:

- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.2 Kapital i adekvatnost kapitala (Nastavak)

R. broj	Naziv pozicije	U hiljadama dinara	
		31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
1	KAPITAL	21,475,618	20,552,618
1.1	OSNOVNI KAPITAL	21,474,278	20,551,278
1.1.1	Osnovni akcijski kapital	20,274,278	19,351,278
	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija		
1.1.1.1	emisiona premija	17,161,329	17,161,329
1.1.1.1.1	Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	9,887,600	9,887,600
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog		
1.1.1.1.2	akcijskog kapitala	7,273,729	7,273,729
1.1.1.2	(-) Gubitak	-	-
1.1.1.3	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici/gubici	(270,302)	(499,012)
	Rezerve iz dobiti. ostale rezerve i rezerve za opšte		
	bankarske		
1.1.1.4	Rizike	5,113,022	3,827,958
	(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata		
1.1.1.5	osnovnog akcijskog kapitala	(13,905)	(12,291)
	(-) Gudvil umanjen za povezane odložene poreske		
1.1.1.6	obaveze	-	-
	(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane		
1.1.1.7	odložene poreske obaveze	(1,619,806)	(1,016,170)
	(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće		
	profitabilnosti. izuzev onih koja proističu iz privremenih		
	razlika. umanjena za povezane odložene poreske		
1.1.1.8	obaveze	(53,076)	(51,106)
	(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po		
	bilansnoj		
	aktivni i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od		
1.1.1.9	osnovnog akcijskog kapitala banke	-	-
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica kod		
	kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre		
	odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu		
1.1.1.10	sa odlukom NBS	(42,984)	(59,430)
	(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica, a koji		
	po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov		
1.1.1.11	za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala	-	-
1.1.2	Dodatni osnovni kapital	1,200,000	1,200,000
	Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća		
1.1.2.1	emisiona premija	1,200,000	1,200,000
1.1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	600,000	600,000
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dodatnog		
1.1.2.1.2	osnovnog kapitala	600,000	600,000
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,340	1,340
	Instrumenti dopunskog kapitala. subordinirane obaveze i		
1.2.1	pripadajuća emisiona premija	1,340	1,340
1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dopunskog kapitala	1,340	1,340
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dopunskog		
1.2.1.2	Kapitala	-	-
2.	Ukupna rizična aktiva:	79,586,823	68,539,985
2.1	Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	71,543,289	62,382,259
2.2	Rizikom ponderisane izloženosti za devizni rizik	824,896	-
	Rizikom ponderisana aktiva za rizik prilagođavanja kreditne		
2.3	izloženosti	-	9,388
2.4	Rizikom ponderisane izloženosti za operativni rizik	7,218,638	6,148,338
3.	Pokazatelji adekvatnosti kapitala:		
3.1	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	26.98%	29.99%
3.2	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	26.98%	29.98%
3.3	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	25.47%	28.23%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.3 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine

Red. br.	Opis stečene imovine	Površina (m ²)	Datum sticanja imovine	Izvršni dužnik	Neto vrednost 31. decembar 2023.	Neto vrednost 31. decembar 2022.
1.	Porodično Stambena Zgrada 1, Ko Voljavče-Jagodina	321	31.avgust 2020. 29. septembar 2020.	Interchem HIM doo	6,810	6,810
2.	Dvosoban stan-Kragujevac	121		Interchem HIM doo	10,584	10,584
3.	Poslovni prostor 1-u suterenu, KO Jagodina	222	21. maj 2021.	Interchem HIM doo	12,052	12,052
4.	Poslovni prostor 2-u prizemlju, KO Jagodina	222	21. maj 2021.	Interchem HIM doo	20,101	20,101
5.	Poslovni prostor 1-u potkrovlju, KO Jagodina	222	21.maj 2021.	Interchem HIM doo	16,053	16,053
Ukupno					65,600	65,600

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje likvidnih sredstava Banke na nivou koji zadovoljava ispunjavanje dospelih obaveza Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i Plan poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i

Merenje rizika likvidnosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izračunavanje Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, dodatnih racija likvidnosti, Racija koncentracije depozita, GAP analizu i stres testove.

Merenje nivoa izloženosti riziku likvidnosti vrši se praćenjem Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti banke i Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti. Pokazatelj predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog pokazatelja, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Ostvarene vrednosti Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti

	Pokazatelj likvidnosti	
	2023.	2022.
31. decembar	2,07	1.95
Prosečna vrednost	2.05	1.83
Maksimalna vrednost	2.47	2.33
Minimalna vrednost	1.65	1.34
	Uži pokazatelj likvidnosti	
	2023.	2022.
31. decembar	1.43	1.70
Prosečna vrednost	1.49	1.56
Maksimalna vrednost	1.97	1.95
Minimalna vrednost	1.20	1.12

Likvidnost Banke pratila se i kroz Racio likvidne aktive koji predstavlja odnos likvidne aktive i ukupne aktive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.4 Rizik likvidnosti (Nastavak)
Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
31. decembar	33.26%	32.29%
Prosečna vrednost	30.65%	28.20%
Maksimalna vrednost	34.26%	34.51%
Minimalna vrednost	28.38%	23.73%

Ostvarene vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
31. decembar	154.02%	147.70%

U toku 2023. godine Banka je nivo rizika likvidnosti pratila i na osnovu kretanja dodatnih racija likvidnosti propisanih Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i na osnovu pokazatelja iz ugovora koje je Banka potpisala sa međunarodnim finansijskim institucijama. Vrednosti ovih pokazatelja kretale su se u okviru limita propisanih Procedurom, odnosno u okviru limita ugovorenih sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Za praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti od ključnog značaja je praćenje usklađenosti dospeća sredstava i obaveza. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospeća aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikad u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različiti vrsta. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Banka je u 2023. godine procedurom upravljanje rizikom likvidnosti i metodologijom za pretvaranje bilansnih i vanbilansnih pozicija u novčane tokove internim aktima definisala detaljna metodološka pravila za raspoređivanje bilansnih stavki aktive i pasivom, kao i vanbilansnih stavki u gep likvidnosti, definisala limita po korpama dospeća, zatim definisala odgovornosti učesnika kako u izradi gega likvidnosti tako i učesnika u dostavljanju podataka koji su relevantni za izradu gega.

Navedenom metodologijom definisani su Limiti za gep likvidnosti kao maksimalni iznos negativne vrednosti individualnog i/ili kumulativnog gega („liquidity shortage“), koje Banka prihvata kao svoju maksimalnu izloženost riziku likvidnosti, i to nakon uzimanja u obzir unovčavanja svog zaštitnog sloja likvidnosti tj. „liquidity buffer-a“. Takođe Banka je definisala Kapacitet za podnošenje rizika strukturne likvidnosti (*risk bearing capacity*), kvantitativno formulisano, koji predstavlja maksimalan iznos dodatnih izvora finansiranja (zanovljenih i novih) koje Banka može da pribavi u određenom vremenskom trenutku i sa određenim rokom dospeća.

Banka je Metodologijom za pretvaranje bilansnih i vanbilansnih pozicija u novčane tokove definisala da se raspored dinarske i devizne obavezne rezerve u korpe dospeća vrši prema modelu koji prati plan dospeća depozita, ali i modelirane odliva po tekućim računima, odnosno svih onih obaveza koje su uzete u obzir pri mesečnoj kalkulaciji nivoa obavezne rezerve. Na ovaj način raspoređivanje obavezne rezerve zasnovano je na procentima koji odražavaju prikazano dospeće depozita u gepu i ostalih obaveza koji generišu obaveznu rezervu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.4 Rizik likvidnosti (Nastavak)

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

31. decembar 2023. godine	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,760,211	1,658,335	7,089,950	965,312	255,785	16,729,593
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	13,713,114	-	-	-	-	13,713,114
Potraživanje po osnovu derivata	-	-	-	-	5,195	5,195
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	12,632,082	32,533	167,779	116,340	975,615	13,924,349
Kredit i potraživanja od komitenata	3,647,299	6,540,738	24,447,488	32,478,920	11,209,990	78,324,435
Ostala sredstva	108,099	-	-	-	823,708	931,807
Ukupno finansijska sredstva	36,860,805	8,231,606	31,705,217	33,560,572	13,270,293	123,628,493
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,344,779	2,790,809	2,446,165	584,147	1,093,325	8,259,225
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	15,514,857	12,041,988	56,505,370	6,220,012	1,784,500	92,066,727
Ostale obaveze	-	308	13,507	401,927	965,679	1,381,421
Ukupno finansijske obaveze	16,859,636	14,833,105	58,965,042	7,206,086	3,843,504	101,707,373
Ročna neusklađenost	20,001,169	-6,601,499	-27,259,825	26,354,486	9,426,789	21,921,120

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.4. Rizik likvidnosti (Nastavak)

31. decembar 2022. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19,676,951	2,051,100	-	-	-	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	12,084,609	-	-	-	-	12,084,609
Potraživanja po osnovu derivata	11,752	-	-	-	-	11,752
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,941,838	427	26,701	2,113	95,776	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	2,746,315	5,982,001	19,391,782	31,503,550	11,570,225	71,193,873
Ostala sredstva	31,267	-	-	-	526,446	557,713
Ukupno finansijska sredstva	38,492,732	8,033,528	19,418,483	31,505,663	12,192,447	109,642,853
Obaveze po osnovu derivata	1,573	-	-	-	-	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,429,914	2,425,428	1,323,709	1,033,813	-	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	13,741,673	9,804,912	46,402,305	8,935,846	2,173,085	81,057,821
Ostale obaveze	282,180	-	-	-	609,314	891,494
Ukupno finansijske obaveze	17,455,340	12,230,340	47,726,014	9,969,659	2,782,399	90,163,752
Ročna neusklađenost	21,037,392	(4,196,812)	(28,307,531)	21,536,004	9,410,048	19,479,101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**30.5. Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV)****30.5.1 Kamatni rizik**

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena tržišnih kamatnih stopa.

Za upravljanje kamatnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja kamatnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu kamatnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja operativno sprovodi Politiku i Proceduru i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku i
- Sektor marketinga koji vrši dnevno praćenje tržišnih kamatnih stopa i predlaže visine kamatnih stopa za proizvode Banke.

Merenje kamatnog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima i to kroz merenje rizika ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk), baznog kamatnog rizika, rizika krive prinosa i rizika opcija.

U nastavku je dat pregled kamatonosne aktive i pasive i to po periodima njihovog dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno prema periodima ponovnog utvrđivanja cena za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)
30.5.1 Kamatni rizik (Nastavak)

31. decembar 2023. godine	<u>Do 30 dana</u>	<u>30 do 90 dana</u>	<u>90 do 365 dana</u>	<u>1 do 5 god.</u>	<u>Preko 5 god.</u>	<u>Nekamato- nosno</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8,565,442	-	-	-	-	8,164,151	16,729,593
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	4,665,337	9,033,040	14.738	13,713,114
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	5.195	5.195
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	9,076,843	32,533	168.022	116,098	-	4,530,854	13,924,349
Kredit i potraživanja od komitenata*	35,638,754	4,738,267	19,833,908	11,571,614	5,020,261	1,521,630	78,324,435
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	931,807	931,807
Ukupno finansijska sredstva	<u>53,281,039</u>	<u>4,770,800</u>	<u>20,001,930</u>	<u>16,353,049</u>	<u>14,053,301</u>	<u>15,173,570</u>	<u>123,628,493</u>
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,315,656	3,222,599	2.247,830	377,511	-	1.095.635	8.259,231
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29,961,647	10,551,835	34,627,254	15,984,181	759,244	182,566	92,066,727
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	1,381,421	1,381,421
Ukupno finansijske obaveze	<u>31,277,303</u>	<u>13,774,434</u>	<u>36,875,084</u>	<u>16,361,692</u>	<u>759,244</u>	<u>2,659,622</u>	<u>101,707,379</u>
Gap individualni	<u>22,003,736</u>	<u>(9,003,634)</u>	<u>(16,873,155)</u>	<u>(8,643)</u>	<u>13,294,057</u>		
Gap kumulativni	<u>22,003,736</u>	<u>13,000,102</u>	<u>(3,873,052)</u>	<u>(3,881,695)</u>	<u>9,412,362</u>		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

30.5.1 Kamatni rizik (Nastavak)

31. decembar 2022. godine	U hiljadama dinar						Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14,049,215	-	-	-	-	7,678,836	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	12,071,087	-	-	-	-	13.522	12,084,609
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	11.752	11.752
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,514	259	27.086	1.607	-	4,034,389	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata*	37,657,138	3,494,081	16,458,582	11,251,303	1,372,514	960,255	71,193,873
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	557,713	557,713
Ukupno finansijska sredstva	63,780,954	3,494,340	16,485,668	11,252,910	1,372,514	13,256,467	109,642,853
Obaveze po osnovu derivate	-	-	-	-	-	1.573	1.573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,500,460	2,386,351	1,307,743	1,021,123	-	1,997,186	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	22,591,270	8,528,889	27,853,577	19,569,000	2,168,235	346,851	81,057,821
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	891,494	891,494
Ukupno finansijske obaveze	24,091,730	10,915,240	29,161,320	20,590,123	2,168,235	3,237,104	90,163,752
Gap individualni	39,689,224	(7,420,900)	(12,675,652)	(9,337,213)	(795,721)		
Gap kumulativni	39,689,224	32,268,324	19,592,672	10,255,459	9,459,738		

*U poziciji Kredit i potraživanja od komitenata kao nekamatonosan iznos prikazana je (neto) vrednost NPL plasmana

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.5. Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)
30.5.1 Kamatni rizik (Nastavak)

U narednoj tabeli dat je prikaz kamatne osetljivosti. Osetljivost se meri uticajem paralelnog pomeranja krive prinosa za 200 b.p. na kapital i prihode Banke.

	2023.		U hiljadama dinara 2022.	
	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode
31. decembar	1,263,651	187,193	(1,023,699)	33,761
Prosečna vrednost	138,497	(79,657)	(797,761)	48,738
Maksimalna vrednost	1,340,638	187,193	(689,205)	59,560
Minimalna vrednost	(375,280)	(238,622)	(1,023,699)	33,761

30.5.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje gubitaka koji nastaju po osnovu promena deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku za upravljanje tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje deviznim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu deviznog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i vrše upravljanje valutnom strukturom izvora sredstava i plasmana.

Merenje deviznog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima na osnovu Pokazatelja deviznog rizika kao odnosa neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke, a prema Odluci o adekvatnosti kapitala i Odluci o izveštavanju banaka, kao i Proceduri Upravljanje deviznim rizikom.

Ostvarene vrednosti pokazatelja deviznog rizika

	2023.	2022.
31. decembar	3,84%	0,80%
Prosečna vrednost	1,30%	2,19%
Maksimalna vrednost	4,41%	7,02%
Minimalna vrednost	0,13%	0,13%

Devizni rizik meren Pokazateljem deviznog rizika se u toku 2023. godine nalazio u kategoriji niskog rizika. Prosečna vrednost Pokazatelja deviznog rizika iznosila je 1,30%.

U narednoj tabeli dat je pregled otvorenih deviznih pozicija pojedinačno po valutama na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

30.5.2 Devizni rizik (Nastavak)

Analiza sredstava i obaveza po valutama

31. decembar 2023. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,517,156	68,919	76,721	45,249	6,708,045	10,021,548	16,729,593
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	13,713,114	13,713,114
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	5,195	5,195
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,084,010	888,899	955,581	69,505	4,997,995	8,926,354	13,924,349
Kredit i potraživanja od komitenata	46,459,707	-	-	-	46,459,707	31,864,728	78,324,435
Ostala sredstva	61,516	133	(2345)	(481)	58,823	872,984	931,807
Ukupno finansijska sredstva	56,122,389	957,951	1,029,957	114,273	58,224,570	65,403,923	123,628,493
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,069,385	53,401	19,600	-	4,142,386	4,116,839	8,259,225
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	46,507,827	934,191	1,007,182	82,052	48,531,252	43,535,475	92,066,727
Ostale obaveze	993,785	-	-	-	993,785	387,636	1,381,421
Ukupno finansijske obaveze	51,570,997	987,592	1,026,782	82,052	53,667,423	48,039,950	101,707,373
Neto pozicija	4,551,392	-29,641	3,175	32,221	4,557,147	17,363,973	21,921,120

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

30.5.2 Devizni rizik (Nastavak)

31. decembar 2022. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	6,326,412	52,182	73,660	35,293	6,487,547	15,240,504	21,728,051
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	-	12,084,609	12,084,609
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	11,752	11,752
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,651,520	343,059	885,703	98,066	2,978,348	1,088,507	4,066,855
Kredit i potraživanja od komitenata	45,585,794	-	-	-	45,585,794	25,608,079	71,193,873
Ostala sredstva	36,600	156	11	45	36,812	520,901	557,713
Ukupno finansijska sredstva	53,600,326	395,397	959,374	133,404	55,088,501	54,554,352	109,642,853
Obaveze po osnovu derivata	-	1,573	-	-	1,573-	-	1,573
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,990,466	100,270	266	12	5,091,014	3,121,850	8,212,864
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	43,731,159	843,191	951,226	115,616	45,641,192	35,416,629	81,057,821
Ostale obaveze	580,579	-	-	-	580,579	310,915	891,494
Ukupno finansijske obaveze	49,302,204	945,034	951,492	115,628	51,314,358	38,849,394	90,163,752
Neto pozicija	4,298,122	(549,637)	7,882	17,776	3,775,716	15,704,960	19,479,101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

30.5.2 Devizni rizik (Nastavak)

U nastavku je prikazan uticaj promene kurseva za 15% na neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine. Pozicije sa deviznom klauzulom prikazane su u okviru EUR pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u evrima odnosno u okviru USD pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u dolarima.

31.12.2023. godine	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR 15%	EUR -15%	USD	USD 15%	USD -15%	CHF	CHF 15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	56,122,389	64,540,747	47,704,031	957,951	1,101,644	814,258	1,029,957	1,184,451	875,463
Finansijske obaveze	51,570,997	59,306,647	43,835,347	987,592	1,135,731	839,453	1,026,782	1,180,799	872,765
Neto pozicija	4,551,392	5,234,100	3,868,684	-29,641	-34,087	-25,195	3,175	3,562	2,698

31.12.2022. godine	(u hiljadama dinara)								
	EUR	EUR 15%	EUR -15%	USD	USD 15%	USD -15%	CHF	CHF 15%	CHF -15%
Finansijska sredstva	53,689,787	61,743,255	45,636,319	395,502	454,827	336,177	959,373	1,103,279	815,467
Finansijske obaveze	49,504,937	56,930,678	42,079,196	919,065	1,056,925	781,205	951,360	1,094,064	808,656
Neto pozicija	4,184,850	4,812,578	3,557,123	-523,563	-602,097	-445,029	8,013	9,215	6,811

30.5.3 Rizik promene cena hartije od vrednosti (HOV)

Rizik promene cena HOV predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat Banke usled promene cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Cilj upravljanja rizikom promene cena HOV je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Za upravljanje rizikom promene cena HOV u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja portfoliom HOV i Politiku upravljanja tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu rizika promene cena HOV i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor sredstava koji dnevno upravlja portfoliom HOV i Služba za upravljanje rizicima koja prati kretanje vrednosti pozicija knjige trgovanja i izveštava rukovodstvo Banke.

Služba za upravljanje rizicima na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija vrši aktivno praćenje vrednosti HOV u posedu Banke i kontroliše njihovu usklađenost sa interno propisanim limitima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HoV) (Nastavak)

30.5.3 Rizik promene cena HOV (Nastavak)

Vrednost portfolija Banke

	U hiljadama dinara	
	Tržišna vrednost na dan 31. decembar	
	2023.	2022.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	14,737	13,522
Akcije banaka	-	-
Akcije preduzeća	14,737	13,522
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	13,698,377	12,071,087
Obveznice RS u dinarima	13,698,377	12,071,087

30.6 Operativni rizik

Izloženost operativnom riziku

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Za upravljanje operativnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja operativnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje operativnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu operativnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja dnevno prati i prikuplja podatke o nastalim događajima operativnog rizika i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku;
- Izloženost operativnom riziku meri se u Službi za upravljanje rizicima kroz identifikaciju operativnog rizika, evidenciju i analizu baze podataka u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom.

Izloženost operativnom riziku meri se praćenjem broja događaja iste vrste u toku kalendarske godine i visinom finansijskog uticaja pojedinačnog događaja.

	2023.	2022.
Broj događaja	139	128
Bruto gubitak (EUR)	2,609,358	2,291,630
Neto gubitak (EUR)	238,118	3,731

U toku 2023. godine zabeleženo je 139 događaja operativnog rizika, odnosno 11 događaja više u odnosu na 2022. godinu. Veliki broj događaja operativnog rizika odnosio se na blagajničke manjkove ili viškove i uspešno su rešeni (57 događaja blagajničkog manjka, 47 događaja blagajničkog viška). Preostalih 35 događaja operativnog rizika se odnosilo na tehničke probleme, nepoštovanje procedura u potpunosti prilikom odobrenja plasmana, greške u izradi aneksa ugovora, pogrešne brojeve računa tokom plaćanja, računovodstvene greške, nedostatak dokumentacije, operativne greške, eksternu prevare, interne prevare itd.

Banka vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana.

Pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka vrši procenjivanje i identifikovanje operativnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom

Cilj upravljanja rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled izloženosti informacionog sistema Banke prema javnim mrežama, zlonamernim internim napadima, hardverskim kvarovima, sabotazama i održavanjem ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije (Službeni glasnik RS, br. 23/2013, 113/2013, 2/2017, 88/2019 i 37/2021) Banka je preduzela niz aktivnosti sa ciljem potpunog usaglašavanja sa pomenutom Odlukom. Sa tim u vezi usvojena je Strategija razvoja informacionog sistema, Strategija obezbeđenja kontinuiteta poslovanja, Izlazne strategije za aktivnosti poverene trećim licima, Politika bezbednosti informacionog sistema i Politika upravljanja informacionim sistemom.

U skladu sa Odlukom NBS o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije, shodno organizacionim i procesnim promenama izvršeno je usklađivanje procedura i uputstava.

Banka je završila proces PCI DSS resertifikacije kojim je potvrdila adekvatan nivo zaštite podataka za potrebe kartičarskog poslovanja. Proces usklađivanja sa zahtevima PCI DSS standarda podrazumeva ne samo proceduralna unapređenja, već i unapređenja zaštite informacionog sistema, čime se posledično obezbeđuje i viši nivo zaštite, kako kartičarskog poslovanja, tako i poslovnih procesa Banke u širem smislu.

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti za podršku poslovnim procesima i obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije od značaja za donošenje poslovnih odluka i upravljanje rizicima.

Banka kontinuirano radi na usavršavanju svog informacionog sistema. Sa tim u vezi redovno ažurira postojeću Strategiju razvoja informacionog sistema i Politiku upravljanja informacionim sistemom.

U cilju kvalitetnog upravljanja informacionim sistemom, Banka redovno održava sednice Komisije za upravljanje informacionim sistemom, koja ima sledeće uloge i odgovornosti:

- Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojene Strategije razvoja informacionog sistema Banke, Politike upravljanja informacionim sistemom Banke i Politike bezbednosti informacionog sistema Banke, kao i sprovođenje pripadajućih sistema unutrašnjih kontrola;
- Sa stanovišta usklađenosti sa realizacijom poslovnih ciljeva Banke, analizira i odobrava važne projekte / projektne inicijative u vezi informacionog sistema na osnovu opravdanosti investicije;
- Prati progres važnih projekata u vezi informacionog sistema;
- Definiše prioritete projektnog portfolia u vezi informacionog sistema;
- Analizira i odobrava prioritete važnih aktivnosti u vezi informacionog sistema;
- Vršiti nadzor funkcionalnosti i bezbednosti informacionog sistema u celini;
- Vršiti koordinaciju, nadzor i predlaže na usvajanje klasifikaciju podataka u informacionom sistemu;
- Razmatra i predlaže na usvajanje izveštaje o riziku informacionog sistema;
- Razmatra postupanje sa rizicima visokog nivoa koji su posledica incidenata ili izmena u informacionom sistemu;
- Najmanje kvartalno izveštava Izvršni odbor Banke o stanju informacionog sistema, utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje informacionim sistemom i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Kontinuirano se vrše identifikovanje, merenja i procene rizika od strane vlasnika rizika (vlasnik afektovanog poslovnog ili tehničkog procesa), koordinatora rizika informacionog sistema i Foruma za upravljanje rizikom informacionog sistema, a prema Bančinoj proceduri za upravljanje rizikom informacionog sistema.

Okvir za upravljanje informacionim sistemom čini usvojena Strategija razvoja informacionog sistema i Politika upravljanja informacionim sistemom kao i procesi upravljanja incidentima informacionog sistema, upravljanja izmenama informacionog sistema, upravljanja portfoliom, projektima i programima razvoja informacionog sistema koji su definisani odgovarajućim procedurama i drugim internim aktima Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

30.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom (Nastavak)

Za upravljanje rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Strategiju razvoja informacionog sistema, Politiku bezbednosti informacionog sistema i Strategiju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja;
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojene strategije i politike i utvrđuje procedure i uputstva;
- Komisija za upravljanje informacionim sistemom koji prati rad i razvoj informacionog sistema i donosi odgovarajuće odluke i predlaže odgovarajuće mere Izvršnom odboru Banke;
- Forum za upravljanje IT rizicima koji donosi odluke o upravljanju daljim akcijama za mitigaciju predmetnih rizika, prati realizaciju i efektivnost mera i razmatra kvantifikaciju rizika predloženu od strane SBI. Forum izveštava Komisiju za upravljanje Informacionim sistemom, koja dalje izveštava Izvršni odbor na kvartalnom nivou o svom radu.
- Sektor Informacionih tehnologija koji planira, predlaže i izvršava sve aktivnosti vezane za informacioni sistem Banke i o tome izveštava Komisiju za informacionu tehnologiju;
- Direktor Službe za bezbednost IS sprovodi procenu bezbednosnog rizika informacionog sistema u Banci i izveštaj o tome dostavlja Forumu za upravljanje rizicima IS.

30.8 Rizik izloženosti

Cilj upravljanja rizikom izloženosti je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled koncentracije izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i održavanje ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

Za upravljanje rizikom izloženosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica u iznosu preko 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom;
- Izvršni odbor koji utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom izloženosti i koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica do iznosa od 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o davanju ovlašćenja Izvršnom odboru Banke za zaključenje pravnog posla sa povezanim licem;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje rizikom izloženosti;
- Služba za upravljanje rizicima koja izveštava rukovodstvo o izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Merenje rizika izloženosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima na osnovu izrade izveštaja propisanih odgovarajućim odlukama Narodne banke Srbije i procedurama Banke.

Izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti nakon primene tehnika ublažavanja rizika:

	2023.		(u hiljadama dinara) 2022.	
	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu
Lica povezana sa Bankom	3,288,650	15.31%	3,363,316	16.36%
Velike izloženosti	6,680,059	31.10%	7,074,854	34.43%

Tokom 2023. godine izloženosti prema jednom licu/grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom bile su u okvirima propisanih limita. Za sve izloženosti Banke koje su se nalazile u kategoriji srednjeg nivoa rizika izloženosti, a veće su od 10% kapitala Banke obezbeđena je prethodna saglasnost Upravnog odbora Banke.

Banka prati Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti predstavlja odnos bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju (umanjen za iznos obezbeđen prvoklasnim sredstvima obezbeđenja) 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka sa jedne, i kapitala Banke sa druge strane. Cilj Banke je održavanja ovog pokazatelja na nivou ispod 250%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.8 Rizik izloženosti (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2023. godine bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju a koje se odnose na 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka, iznosila je 24.437.167 hiljada dinara (2022: 22.390,657 hiljada dinara). Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti na dan 31. decembra 2023. godine iznosio je 106.72% (2022: 103.90%).

30.9 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva

Pod ulaganjima u druga pravna lica podrazumevaju se ulaganja kojima Banka stiče udeo ili akcije pravnih lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ovim ulaganjima ne smatra se sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Za upravljanje rizikom ulaganja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Izvršni odbor koji je usvojio Proceduru za upravljanje rizikom ulaganja i koji donosi odluke o ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost ne prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati rizik ulaganja Banke i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor informacionih tehnologija, Služba za tehničko administrativne poslove i Služba za bezbednost su zaduženi za nabavku osnovnih sredstava.

Merenje rizika je u nadležnosti Službe za finansijsko upravljanje i budžetiranje i Službe za upravljanje rizicima.

Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine u odnosu na kapital banke

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva i investicione nekretnine	<u>10.19%</u>	<u>8.42%</u>

U toku 2023. godine ulaganja Banke su se nalazila u kategoriji niskog rizika.

30.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Za upravljanje rizikom zemlje u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku za upravljanje rizikom zemlje;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom zemlje;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost riziku zemlje i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba platnog prometa koja vrši otvaranje i zatvaranje računa i transfere sredstava sa korespondentskim bankama u inostranstvu.

Merenje rizika zemlje vrši se u Službi za upravljanje rizicima gde se rizik zemlje identifikuje mesečno prilikom izrade mesečnog Izveštaja o izloženosti Banke rizicima.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema visini rizika zemlje i opredelila se za sistem klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija (Moody's, Standard & Poors i Fitch).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena (Nastavak)

U toku 2023. godine Banka je imala izloženost prema klijentima koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31. decembra 2023. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Austrija, Sjedinjene Američke Države i Češka Republika. Na dan 31. decembra 2023. zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Makedonija, Turska, Rumunija, Bosna, Hrvatska i Crna Gora. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u toku cele 2023. godine.

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31. decembra 2023.

Zemlja	Kategorija rizika	Limit	Učešće u kapitalu Banke
Nemačka	Nizak	Bez limita	15.95%
Austrija	Nizak	Bez limita	3.24%
Sjedinjene Američke Države	Nizak	Bez limita	0.43%
Češka Republika	Nizak	Bez limita	0.05%
Belgija	Nizak	Bez limita	0.00%
Makedonija	Srednji	100% regulatornog kapitala	19.28%
Turska	Srednji	100% regulatornog kapitala	25.27%
Rumunija	Srednji	20% regulatornog kapitala	0.97%
Bosna	Srednji	40% regulatornog kapitala	1.61%
Hrvatska	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.01%
Crna Gora	Srednji	40% regulatornog kapitala	0.02%
Albanija	Srednji	25% regulatornog kapitala	0.00%
Italija	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.00%

30.11 Rizik po životnu i društvenu sredinu

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom;
- Izvršni odbor, koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu;
- Kreditni odbori, koji odlučuju o odobravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Sektora za kreditiranje u vezi sa rizikom uticaja na životnu i društvenu sredinu;
- Služba za upravljanje rizicima, koja prati stanje plasmana na nivou portfolija po kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata, pravnog lica ili preduzetnika, najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok - Lista isključenja,
- Visok kategorija A,
- Visok,
- Srednji i
- Nizak.

U slučaju da je delatnost svrstana u visok rizik, pribavlja se od klijenta Ocena uticaja na životnu sredinu i vrši se dalje preispitivanje uticaja na životnu sredinu pre donošenja odluke od strane nadležnog Kreditnog odbora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine
30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
30.11 Rizik po životnu i društvenu sredinu (Nastavak)

Sektor za kreditiranje, prilikom provere analize zahteva s predlogom odluke za nadležni kreditni odbor, vrši proveru kategorizacije delatnosti koja je predmet finansiranja prema stepenu rizika po životnu i društvenu sredinu i vrši proveru podataka o uticaju klijenta i delatnosti koja je predmet finansiranja na životnu i društvenu sredinu.

Ugovori o kreditu i drugim plasmanima sadrže odredbe u vezi sa životnom i društvenom sredinom koje treba da poštuju klijent i Banka.

Služba za upravljanje rizicima prati i izveštava o stanju plasmana po delatnostima i kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Pregled plasmana privredi po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	Povećanje/ smanjenje
	(u hiljadama dinara)				
Visok – Lista isključenja	-	-	-	-	-
Visok – kategorija A	13	15	3,366,728	1,331,673	2,035,055
Visok	517	446	25,592,535	20,108,661	5,483,874
Srednji	3,248	3,065	33,520,803	29,848,286	3,672,517
Nizak	2,914	2,583	45,512,282	37,288,389	8,223,893
Ukupno:	6,692	6,109	107,992,348	88,577,009	19,415,339

U strukturi izloženosti (bilansne i vanbilansne izloženosti) prema klijentima, pravnim licima i preduzetnicima, na dan 31. decembar 2023. godine najveće učešće imaju plasmani klijentima koji se bave delatnostima sa niskim uticajem na životnu i društvenu sredinu 42.14%, zatim plasmani klijentima sa delatnostima u kategoriji srednjeg uticaja učestvuju sa 31.04%, visokim uticajem 23.70% i delatnosti sa kategorijom rizika visok-kategorija A učestvuju sa 3.12%.

31. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS

Pokazatelj	Vrednosti propisane regulativom NBS	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2023. godine	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2022. godine
Visina kapitala Banke	Min 10,000,000 €	183,280,192€	175,180,689 €
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	min 8%	26.98%	29.99%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	26.98%	29.98%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	25.47%	28.23%
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	3.84%	0.80%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	2.07	1.95
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1.43	1.70
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	100%	154.02%	147.70%
Pokazatelj rizika koncentracije po osnovu izloženosti banke prema određenim vrstama proizvoda	Max 30%	2.56%	3.84%
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	-	15.31%	16.36%
Izloženost prema jednom licu / grupi povezanih lica	max 25%	15.34%	12.65%
Zbir svih velikih izloženosti	max 400%	31.10%	34.43%
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	10.19%	8.42%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

32. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu („Službeni Glasnik RS“ br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa pravnim licima sa stanjem na dan 31. oktobra 2023. godine. Ukupan iznos potraživanja poslatih na usaglašavanje iznosi 16,230,754 hiljade dinara, dok iznos obaveza poslatih na usaglašavanje iznosi 35,944,475 hiljada dinara. Od ukupnog iznosa potraživanja za usaglašavanje, neusaglašena potraživanja ukupno iznose 318,324 hiljade dinara, odnosno 2% od ukupnog iznosa obaveza za usaglašavanje, neusaglašene obaveze iznose 430,689 hiljada dinara, odnosno 1%.

33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

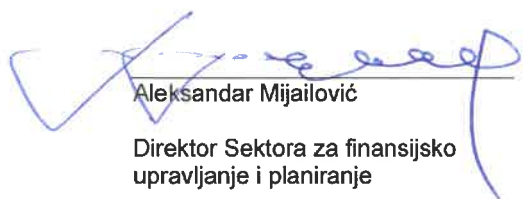
Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2023. godinu.

34. DEVIZNI KURS

Srednji kursjevi za devize, utvrđeni na Međubankarskom tržištu deviza i primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	<u>31. decembar</u> <u>2023.</u>	<u>U dinarima</u> <u>31. decembar</u> <u>2022.</u>
USD	105.8671	110,1515
EUR	117.1737	117.3224
CHF	125.5343	119,2543

U Beogradu
21. marta 2024. godine

Aleksandar Mijailović
Direktor Sektora za finansijsko
upravljanje i planiranje

Dušica Erić Aziza Arslan
Član Izvršnog odbora Banke Predsednik Izvršnog odbora
Banke

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
O POSLOVANJU

2023

LJUDI

PRE SVEGA

Sadržaj

I OPIŠ RAZVOJA, ORGANIZACIONE STRUKTURE I POŠLOVNIH AKTIVNOSTI	5
1. OŠIVANJE	5
2. ORGANIZACIJA POŠLOVANJA	5
II FINANŠIJSKI POŠOŽAJ I REZULTATI POŠLOVANJA	7
1. MAKROEKONOMŠKI OKVIR POŠLOVANJA I BANKARŠKI ŠEKTOR	7
2. REALIZACIJA OŠNOVNIH CILJEVA POŠLOVANJA	13
3. BILANŠ ŠTANJA	14
3.1 Aktiva	14
3.1.1 Krediti klijentima	15
3.2 Pasiva	19
3.2.1 Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	20
3.2.2 Depoziti klijenata	20
3.2.3 Kapital	22
4. VANBILANŠNI POTENCIJAL BANKE	23
5. BILANŠ UŠPEHA	24
6. NOVČANI TOKOVI	27
7. INVEŠTICIONI PLAN	28
8. UŠKLAĐENOŠT POŠLOVANJA ŠA PROPIŠIMA NBOŠ I UGOVORIMA ŠA MFI	30
III ADEKVATNOŠT UPRAVLJANJA RIZICIMA	31
IV ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POŠLOVNE GODINE	37
V PLANIRANI BUDUŠI RAZVOJ	37
VI AKTIVNOŠTI IŠTRAŽIVANJA I RAZVOJA	38
VII INFORMACIJE O OTKUPU ŠOPŠTVENIH AKCIJA	38
VIII POŠTOJANJE OGRANAKA	38
IX PREGLED PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	38
NEFINANŠIJSKI IZVEŠTAJ	40
I. PROFIL BANKE	41
1. Vizija i misija	41
2. Korporativne vrednosti	41
3. Članstva	41
4. Nagrade i priznanja	41
5. Komunikacijska strategija	41
II KLJUŠNI DOGAĐAJI U PRETHODNOJ GODINI	42
III ZAINTEREŠOVANE ŠTRANE I MATERIJALNE TEME	45
IV KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	47

V ALTERNATIVNI DISTRIBUTIVNI KANALI.....	52
VI PRAĆENJE UOKLAĐENOSTI POŠLOVANJA I PPREČAVANJE PRANJA NOVCA.....	54
VII LJUDSKI RESURSI.....	56
VIII ODGOVORNOST PREMA KLIJENTIMA.....	60
IX LOKALNA ZAJEDNICA I ŽIVOTNA OKREDINA	62
X UPRAVLJANJE RIZICIMA	65

HALKBANK a.d. Beograd (u daljem tekstu Banka ili HALKBANK) je u obavezi da u skladu sa zakonom o računovodstvu, jednom godišnje sastavlja i nefinansijski izveštaj koji je inkorporiran u Izveštaj o poslovanju. Shodno navedenom godišnji izveštaj o poslovanju uključuje nefinansijski izveštaj koji sadrži informacije neophodne za razumevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja pravnog lica, kao i rezultata njegovih aktivnosti koje se odnose minimum na zaštitu životne sredine, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem, uključujući:

- 1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;
- 2) opis politika pravnog lica u vezi sa tim pitanjima, uključujući postupke osnovne analize koja se sprovodi;
- 3) rezultate tih mera;
- 4) osnovne rizike povezane sa tim pitanjima koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je to relevantno i nužno, njegove poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne rezultate na tim područjima, kao i način na koji pravno lice upravlja tim rizicima;
- 5) nefinansijske ključne pokazatelje uspešnosti važne za određeno poslovanje.

I OPIŠ RAZVOJA, ORGANIZACIONE STRUKTURE I POSLOVNIH AKTIVNOSTI

1. ODNIVANJE

HALKBANK Turkiye je osnovana u Turskoj 1933. godine i od tada gradi rastuću mrežu svojih poslovnica. Kao cilj svog poslovanja HALKBANK Turkiye postavlja efikasno pružanje svih bankarskih usluga, stvaranje dodatne vrednosti za svoje klijente, akcionare i zaposlene, kao i davanje doprinosa razvoju bankarskog sektora i tržišta kapitala, ali i sticanje respektabilnog mesta u bankarskoj industriji. Danas HALKBANK Turkiye uspešno posluje na teritoriji Turske, Makedonije, Srbije i Holandije.

HALKBANK posluje na teritoriji Republike Srbije od 2015. godine, kada je HALKBANK Turkiye (Türkiye Halk Bankası A.Ş.) postala većinski vlasnik Čačanske banke, koja je poslovala od 1956. godine.

Banka je registrovana u Agenciji za privredne registre Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

Pod imenom HALKBANK a.d. Beograd banka posluje od 22. oktobra 2015. godine kada je pod brojem BD 89155/2015 izvršena izmena u Registru privrednih subjekata.

2. ORGANIZACIJA POSLOVANJA

HALKBANK je univerzalna banka koja plasira sve vrste bankarskih proizvoda i usluga klijentima privrede i stanovništva. Banka podstiče i finansira rast i razvoj domaće ekonomije, a predstavlja i sigurno mesto za štedne uloge svojih klijenata. Primarni zadatak Banke je da kreira proizvode koji će u potpunosti zadovoljiti očekivanja klijenata.

HALKBANK je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

HALKBANK uspešno širi svoju poslovnu mrežu i bazu klijenata. Danas se proizvodi i usluge Banke pružaju kroz poslovnu mrežu od 38 filijala, 5 ekspozitura i 1 šalter. Na dan 31. decembra 2023. godine Banka ima 10 filijala u Beogradu, 3 filijale u Čačku, filijale u Ivanjici, Gornjem Milanovcu, Valjevu, Kraljevu, Novom Pazaru, Aranđelovcu, Užicu, Požegi, Prijepolju, Kragujevcu, Smederevu, Kruševcu, Šapcu, Pančevu, Sremskoj Mitrovici, Novom Sadu, Staroj Pazovi, Zrenjaninu, Subotici, Nišu, Leskovcu, Vranju, Pirotu, Jagodini, Paraćinu kao i 5 ekspozitura - u Topoli, Vrnjačkoj Banji, Tutinu, Sjenici i Preševu. Banka je tokom 2023. godine otvorila tri nove filijale

u Prijepolju, ulici Vojvode Stepe u Beogradu i Staroj Pazovi, kao i jednu ekspozituru u

Sjenici.

3. OŠNOVNI POKAZATELJI POŠLOVANJA

(u hiljadama RSD)

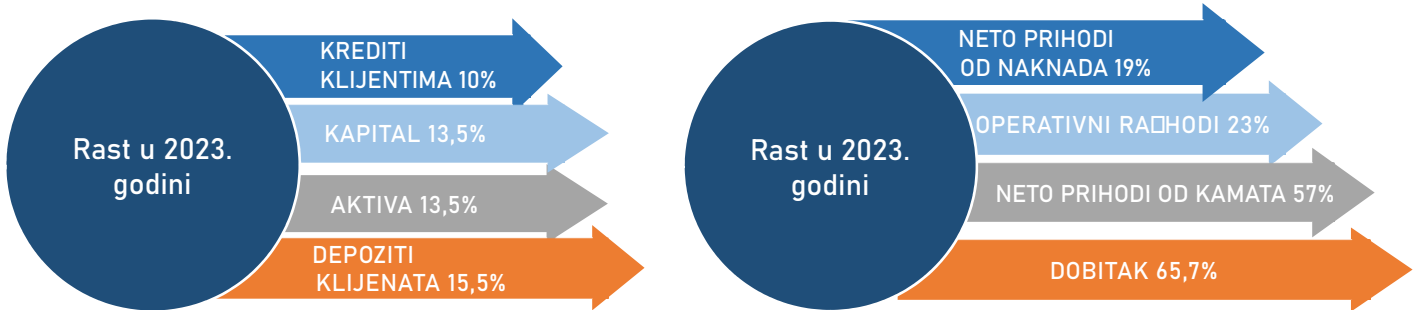
Bilans uspeha**	2022.	2023.	Plan 2023	Realizacija plana
Neto prihod po osnovu kamata	2.958.785	4.655.559	4.778.577	97,4%
Neto prihod po osnovu naknada	1.575.463	1.879.984	2.175.012	86,4%
Neto prihod/(rashod) po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(154.391)	(521.767)	(340.029)	153,4%
Operativni troškovi	3.054.758	3.756.937	4.247.001	88,5%
Dobitak pre oporezivanja	1.412.915	2.377.374	2.406.424	98,8%
Porez na dobit	(131.142)	(251.109)	(294.184)	85,4%
Dobitak po osnovu odloženih poreza	2.748	2.326	0	-
Dobitak nakon oporezivanja	1.284.521	2.128.591	2.112.241	100,8%
Bilans stanja	31.12.2022.	31.12.2023.	Plan 2023	Realizacija planiranog rasta
Kreditni kljenti*	70.909.114	77.910.768	93.080.561	83,7%
Depoziti klijenata*	75.653.127	87.255.941	90.707.442	96,2%
Kapital	21.628.332	24.525.652	23.101.983	106,2%
Bilansna suma	112.660.659	127.730.381	135.503.768	94,3%
Ključni pokazatelji poslovanja	31.12.2022.	31.12.2023.	Plan 2023	
CIR**	66,28%	56,61%	60,75%	
Odnos neto prihoda od kamata i operativnih rashoda	96,86%	123,92%	112,52%	
Odnos nekamatonskih prihoda i operativnih rashoda	54,02%	52,72%	52,10%	
Adekvatnost kapitala (CAR)***	29,99%	26,98%	21,46%	
ROA	1,26%	1,87%	1,73%	
ROE	7,82%	9,17%	9,57%	
NIM	3,68%	5,43%	5,16%	

Sve finansijske projekcije za 2023. godinu napravljene su u evrima i realizacija istih se prati u evrima. Planirane vrednosti prikazane u ovom Izveštaju su prekursorane u dinare korišćenjem kursa RSD/EUR na dan izveštavanja za pozicije bilansa stanja, a po prosečnom kursu u periodu za pozicije bilansa uspeha.

*Razlike pozicija „Krediti klijentima“ i „Depoziti klijenata“ u odnosu na zvaničan obrazac Bilansa stanja objašnjene su u okviru tačaka 3.1 i 3.2

**Za potrebe obračuna pokazatelja CIR na prihodnoj strani, pored Neto prihoda od kamata i naknada, uključeni su i prihodi sa pozicije 'Ostali poslovni prihodi' i 'Ostali prihodi'.

*** Pokazatelj adekvatnosti kapitala – utvrđen u skladu sa Odlukom o privremenoj meri NBS. Pokazatelj adekvatnosti kapitala po standardnom obračunu iznosio je 25,98% na dan 31.12.2023. godine.

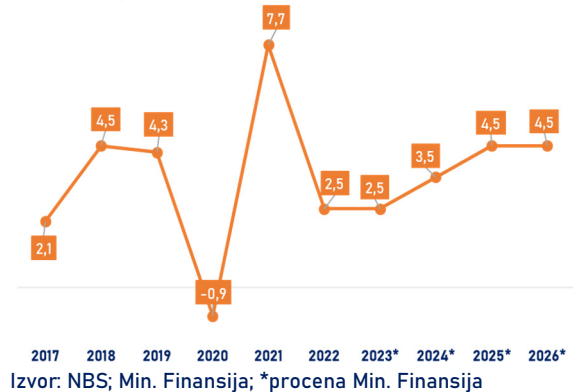
II FINANCIJSKI POLOŽAJ I REZULTATI POSLOVANJA

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA I BANKARSKI SEKTOR

Privredna aktivnost

Bruto domaći proizvod u 2021. i 2022. godini iznosio je 53.345 miliona EUR, odnosno 60.427 miliona EUR uz godišnju stopu realnog rasta od 7,7% odnosno 2,5%. Merena realnom stopom rasta bruto domaćeg proizvoda, privreda Srbije ostvarila je rast privredne aktivnosti od 0,7% u prvom, 1,7% u drugom, 3,6% u trećem i 3,8% u četvrtom kvartalu 2023. godine, što jasno pokazuje ubrzanje privredne aktivnosti u drugoj polovini godine. Ipak, iako trenutna projekcija NBS ukazuje na rast BDP-a od 2% do 3%, prema proceni RZS-a, realno je očekivati da ostvarena stopa bude na nivou od oko 2,5%. Razlog su lošije performanse proizvodnog sektora naših najznačajnijih trgovinskih partnera, a naročito stanje tehničke recesije u kom se nalazi Nemačka. Uprkos tome, u srednjem roku očekuje se povratak na pretkrizne stope privrednog rasta od oko 4,5%.

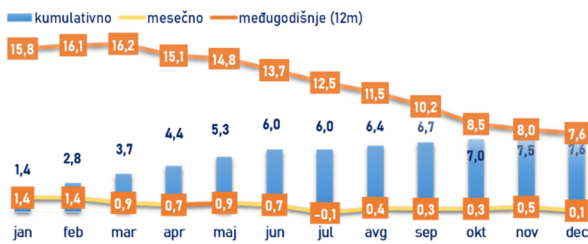
Kretanje realne stope rasta BDP-a (%)

Inflacija

U decembru 2023. godine međugodišnje povećanje potrošačkih cena iznosilo je 7,6%, što je znatno iznad ciljane granice NBS (3,0% ± 1,5 p.p.), mesečno povećanje potrošačkih cena u decembru bilo je 0,1%. Tokom godine najveći rast cena zabeležili su proizvodi i usluge iz grupe stanovanje, voda, el. energija, gas i ostala goriva (11,6%) najviše kao posledica rasta cena električne energije i gasa, zatim restorani i hoteli (9,7%), oprema za stan i tekuće održavanje (9,4%) dok proizvodi iz grupe hrana i bezalkoholna pića beleže rast cena od 8,4%.

Kretanje indeksa potrošačkih cena u Srbiji u toku 2023. godine

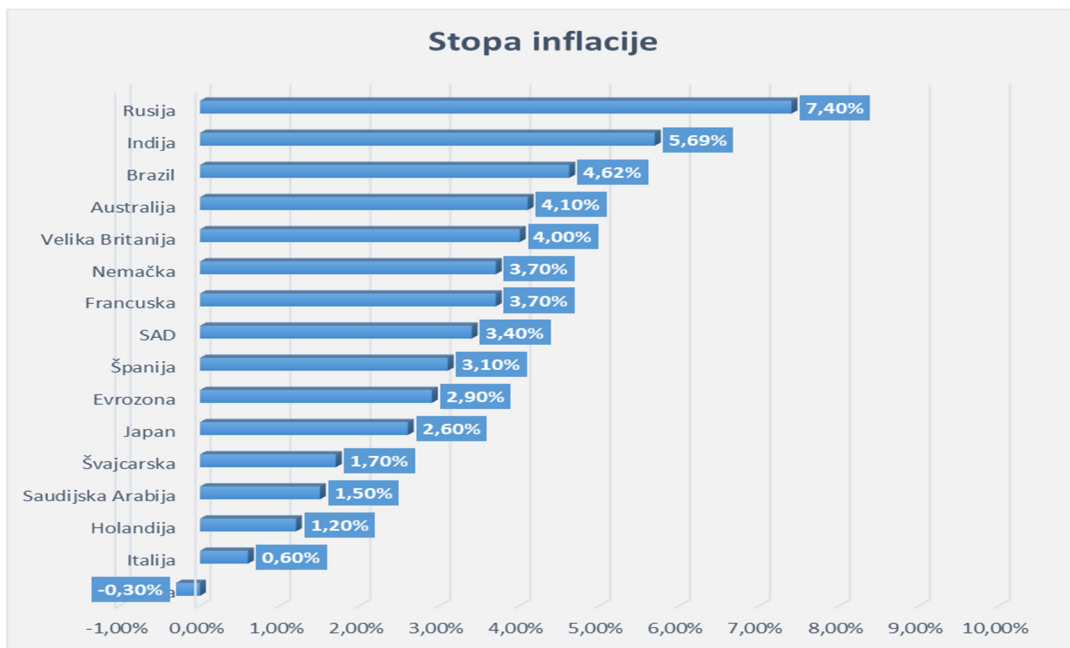

Narodna banka Srbije merama monetarne politike pokušava da smanji povećanje cena i da inflaciju vrati u okvire inflatornog cilja, istovremeno vodeći računa da ne ugrozi agregatnu domaću tražnju, dok država ograničava cene nekih

prehrambenih proizvoda, energenata i vrši zabranu izvoza određenih poljoprivrednih proizvoda.

Prema projekciji NBS, inflacija je dostigla vrhunac u prvom kvartalu 2023. godine i od aprila se nalazi u padu, tokom 2024. godine očekuje se nastavak pada inflacije tokom celog perioda sa povratkom u granice cilja sredinom godine. Prema rezultatima Ipsos ankete u decembru 2023. godine, inflaciona očekivanja finansijskog sektora za godinu dana unapred su u padu (Ipsos novembar 5,7%, Blumberg decembar 4,5%), dok se očekivanja za dve i tri godine unapred nalaze u granicama cilja NBS.

Pregled stopa inflacije u najvećim svetskim ekonomijama u 2023. godini

Izvor: <https://tradingeconomics.com/>

Tržište rada

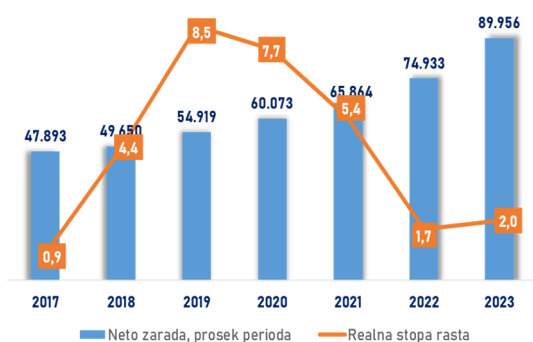
Zahvaljujući očuvanoj makroekonomskoj stabilnosti, kao i privrednom rastu, tržište rada u velikoj meri ostaje otporno na izrazito negativan uticaj geopolitičkih događaja. U 2023. godini nastavljena su pozitivna kretanja na tržištu rada koja se pre svega odražavaju kroz rast zaposlenosti i zarada u privatnom sektoru.

Ukupan broj zaposlenih u 2023. godini iznosio je 2.360.588, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje od 2,2%. U trećem kvartalu 2023. godine stopa nezaposlenosti stanovništva starosti 15 i više godina iznosila je 9,0%, i to 8,5% za muškarce i 9,6% za žene. Najmanju vrednost zabeležila je u Beogradskom regionu (6,4%), zatim sledi region Šumadije i Zapadne Srbije sa stopom nezaposlenosti od 8,8%, nešto veća stopa je zabeležena u

regionu Vojvodine (10,1%), kao i u regionu Južne i Istočne Srbije (11,4%).

Prosečna neto zarada nastavila je da raste i u 2023. godini (period jan-nov) i iznosila je RSD 89.956 (767 evro). U poređenju sa istim periodom prethodne godine nominalni rast zarada iznosi 14,8% dok je realni rast iznosio 2%. Realni rast predstavlja rast zarada kada isključimo efekat inflacije.

Kretanje prosečne neto zarade i realne stope rasta po godinama

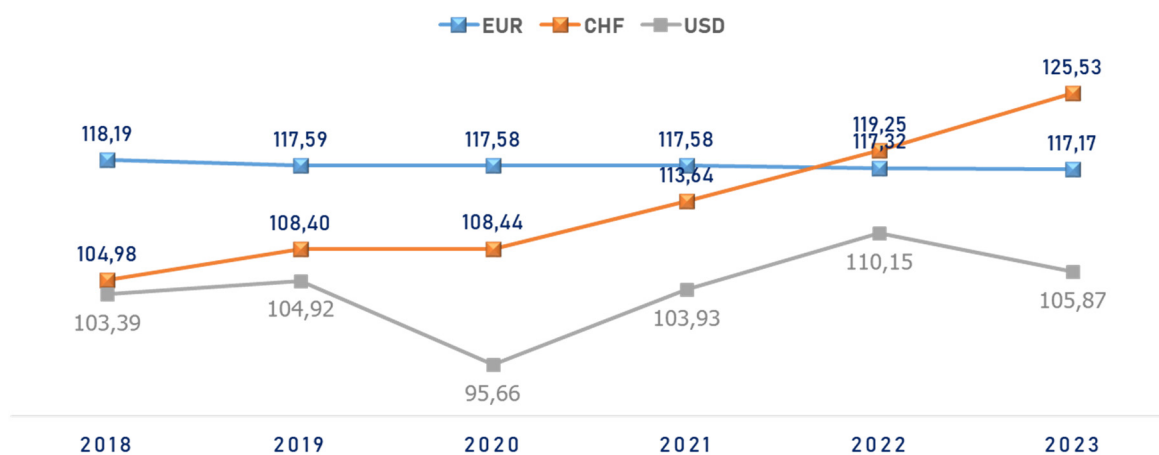
Izvor: Ministarstvo finansija

Devizni kurs

Bruto devizne rezerve Narodne banke Srbije na kraju decembra 2023. godine iznosile su 24.909,1 milion evra, što je najviši nivo bruto deviznih rezervi krajem meseca, a ujedno i krajem godine od kada se prate podaci na ovaj način (od 2000. godine). U toku decembra bruto devizne rezerve povećane su za 746,0 miliona evra, dok su u odnosu na kraj prethodne godine povećane za 5.493,4 miliona evra.

Dinar je tokom 2023. godine imao stabilan odnos prema evru i u tom periodu jača za 0,22% u odnosu na evro. Kada je u pitanju američki dolar u tom slučaju dinar beleži veće oscilacije i kraj godine završava za 3,89% jači u odnosu na kurs sa kraja 2022. godine. Švajcarski franak u istom periodu beleži rast od 5,27% u odnosu na srpski dinar.

Kretanje deviznih kurseva

Izvor: NBS

Kamatne stope

Kada je u pitanju monetarna politika, prethodnu godinu su obeležile visoke kamatne stope. Svetske centralne banke su u cilju vraćanja inflacije u granice cilja nastavile sprovođenje restriktivne monetarne politike.

Tokom 2023. godine, Izvršni odbor NBS povećavao je referentnu kamatnu stopu šest puta, poslednji put u septembru, za 0,25 p.p. kada je stopa dostigla nivo od 6,5%.

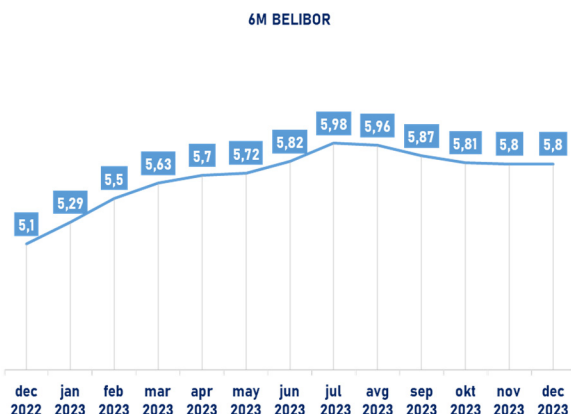
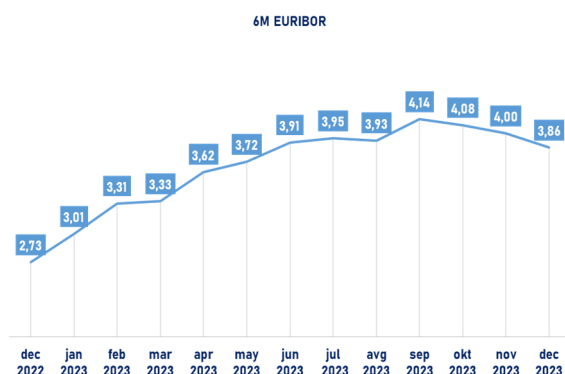
Evropska centralna banka je takođe poslednji put u septembru povećala referentnu kamatnu stopu za 0,25 p.p.

postavljajući je na nivo od 4,5%. Američki FED nije menjao referentne kamatne stope od jula kada ih je podigao za 0,25 p.p. na novi od 5,25% do 5,5%.

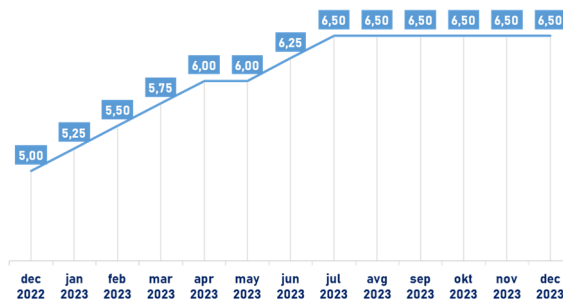
Možemo očekivati da će referentne kamatne stope centralnih banaka ostati na visokom nivou u prvoj polovini 2024. godine nakon čega se prognozira njihovo postepeno smanjenje.

Prema podacima NBS, kamatna stopa na novoodobrene kredite stanovništvu u dinarima u decembru 2023. godine iznosila je 12,50%, dok je na novoodobrene kredite privredi u istom mesecu bila na nivou od 8,33%. Kamatna stopa na novoodobrene kredite stanovništvu u devizama i dinarske kredite indeksirane u stranim valutama u septembru 2023. godine iznosila je 6,30%, dok je na novoodobrene kredite privredi bila na nivou od 7,07%

Kretanje vrednosti kamatnih stopa na finansijskim tržištima

REFERENTNA KAMATNA STOPA

Kreditni rejting

Q&P – U oktobru 2023. godine, rejting agencija Standard and Poor’s zadržala je kreditni rejting Srbije na nivou BB+ uprkos izraženim neizvesnostima iz međunarodnog okruženja. Agencija ističe i da su neizvesnosti iz međunarodnog okruženja i dalje značajne, ali da Srbija uspeva da eksterne izazove amortizuje povoljnim domaćim kretanjima i adekvatnim ekonomskim politikama. Agencija navodi da stabilni izgledi Srbije za dalje povećanje kreditnog rejtinga uvažavaju činjenicu da domaća privreda i dalje beleži rast, iako u zemljama zone evra koje su naši najvažnijih trgovinski partneri, poput Nemačke i Italije, ekonomska aktivnost usporava. U svom izveštaju agencija Standard and Poor’s ističe kredibilitet i kontinuitet monetarne i ukupne ekonomske politike Srbije, otpornost naše ekonomije i očuvanu stabilnost bankarskog sektora.

Moody’s – U Septembru 2023. godine, agencija Moody’s zadržala je kreditni rejting Srbije na nivou Ba2 kao i stabilne izgleda za dalje povećanje rejtinga. U izveštaju se navodi i da je očuvanje kreditnog rejtinga Srbije rezultat dobrih perspektiva domaće ekonomije, koja je podržana dinamičnom prerađivačkom industrijom, povoljnom investicionom klimom i obrazovanom radnom snagom, što sve zajedno doprinosi tome da priliv stranih direktnih investicija bude visok i rasprostranjen. Agencija takođe ističe i predvidiv institucionalni ambijent i

političku stabilnost, koja pogoduje kontinuitetu ekonomske politike.

Kreditni rejting Republike Srbije, Turske, zemalja u okruženju i zemalja u Eurozoni prema rejting agenciji Moody's

Zemlja/godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Tekući izgled
Nemačka	Aaa	Aaa	Aaa	Aaa	Aaa	Aaa	Stabilan
Francuska	Aa2	Aa2	Aa2	Aa2	Aa2	Aa2	Stabilan
Bugarska	Baa2	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Stabilan
Rumunija	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Stabilan
Hrvatska	Ba2	Ba2	Ba1	Ba1	Baa2	Baa2	Pozitivan
Srbija	Ba3	Ba3	Ba3	Ba2	Ba2	Ba2	Stabilan
Crna Gora	B1	B1	B1	B1	B1	B1	Stabilan
Turska	Ba3	B1	B2	B2	B3	B3	Pozitivan
Bosna i Hercegovina	B3	B3	B3	B3	B3	B3	Stabilan

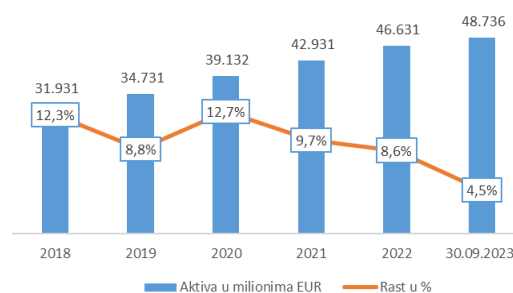
Izvor: <https://tradingeconomics.com>

Bankarski sektor

U septembru 2023. godine na bankarskom tržištu Srbije poslovalo je 20 banaka sa organizacionom mrežom od 1,349 poslovnih jedinica. Ukupan broj zaposlenih u bankarskom sektoru je 21.873 lica. U aprilu 2023. godine RBA banka je pripojena Raiffeisen banci, od septembra Expobank menja naziv u Adriatic bank.

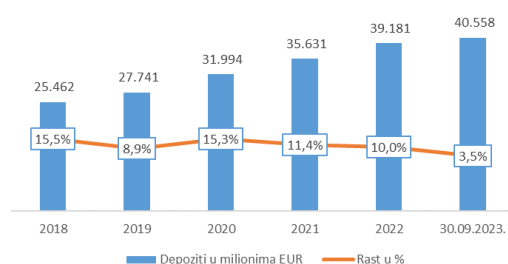
Ukupna bilansna suma bankarskog sektora Srbije na kraju trećeg kvartala 2023. godine iznosila je EUR 48.736 miliona, što je povećanje od 4,51% u odnosu na kraj 2022. godine. U istom periodu su ukupni depoziti klijenata i finansijskih institucija zabeležili rast od 3,51% i dostigli nivo od 40.558 miliona EUR, kapital banaka povećan je za 8,93% i iznosi EUR 6.698 miliona.

Aktiva bankarskog sektora

Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Ukupni depoziti u bankarskom sektoru (uključujući depozite finansijskih institucija)

Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Prvih 10 banaka je imalo učešće od 91,88% u ukupnoj bilansnoj sumi, u ukupnim depozitima 92,19%, a u kreditima 93,03%. Banca Intesa je ostala vodeća banka po bilansnoj sumi i depozitima sa učešćem u bilansnoj sumi

bankarskog sektora od 14,97% i učešćem u ukupnim depozitima od 14,96%. Tržišno učešće u ukupnoj aktivi od preko 10% imaju još OTP Banka, Raiffeisen Bank, Unicredit Banka i NLB Komercijalna Banka. HALKBANK je u toku prvih devet meseci 2023. godine zabeležila rast tržišnog učešća u ukupnoj aktivi bankarskog sektora kao i u ukupnim depozitima i kreditima. Učešće HALKBANK u ukupnoj bilansnoj aktivi bankarskog sektora je 2,12% i Banka se nalazi na 11. mestu po veličini bilansne aktive.

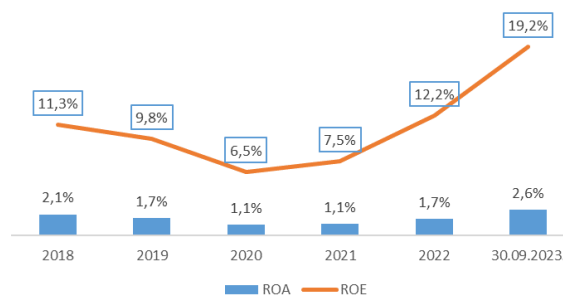
Po visini ukupnih depozita Banka je takođe na 11. mestu u bankarskom sektoru sa učešćem od 2,00%, po visini kredita banka je na 11. mestu sa učešćem od 2,42%.

Zaključno sa 30. septembrom 2023. godine bankarski sektor je ostvario rezultat pre oporezivanja od EUR 925,6 miliona, što je za 85,68% više u odnosu na isti period prošle godine. Sa pozitivnim rezultatom poslovalo je 19 banka sa ukupnim profitom od EUR 926,1 miliona dok je jedna banka poslovala sa gubitkom u ukupnom iznosu od EUR 516 hiljada. Po ostvarenoj dobiti pre oporezivanja u prvih devet meseci 2023. godine od EUR 14.944 hiljade, HALKBANK je zauzela 11. mesto.

Povećana profitabilnost bankarskog sektora tokom prvih devet meseci 2023. godine, praćena je i povećanjem pokazatelja profitabilnosti u odnosu na isti

period prethodne godine. Krajem perioda, prinos na kapital (ROE) je iznosio 17,04% (9,26% na kraju Q3 2022.) dok je prinos na aktivu (ROA) iznosio 2,30% (1,33% na kraju Q3 2022.). Prilikom izračunavanja indikatora uzet je projektovani rezultat nakon oporezivanja.

Pokazatelji profitabilnosti bankarskog sektora

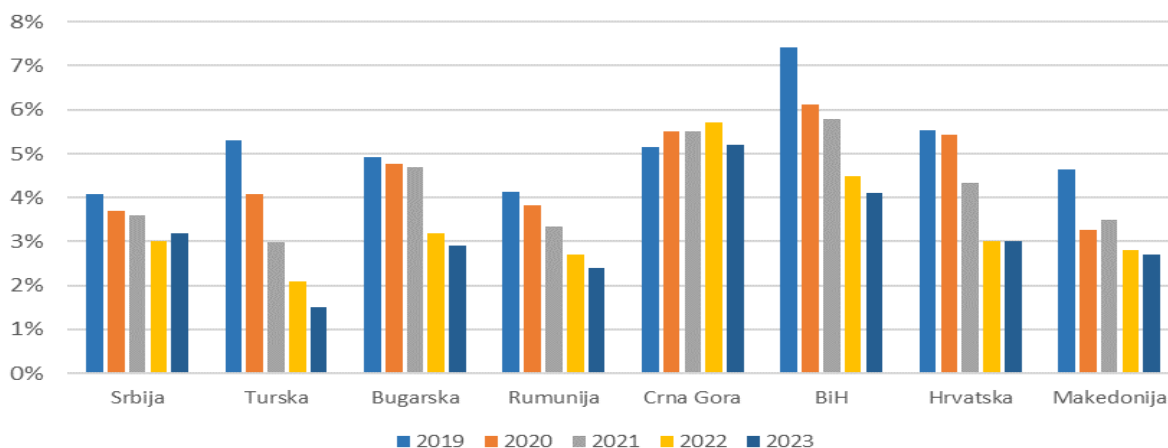

Izvor: Analiza bankarskog sektora Banke

Problematicni krediti (NPL ratio) iznosili su 3,2% na kraju septembra 2023. godine, dok je pokrivenost ovih plasmana ispravkama vrednosti 58,7%. HALKBANK je na kraju prvih devet meseci 2023. godine imala učešće NPL-a u ukupnim kreditima od 1,48% i ratio pokriva problematičnih kredita ispravkom vrednosti koja se odnosi na problematične kredite od 61,45%.

Bankarski sektor Srbije je adekvatno kapitalizovan sa prosečnim pokazateljem adekvatnosti kapitala od 22,3% što je znatno iznad propisanog minimuma od 8%.

NPL ratio

Izvor: <https://www.ceicdata.com/>

2. REALIZACIJA ODNOSNIH CILJEVA POSLOVANJA

Banka svoje ciljeve sagledava kroz realizaciju ciljeva postavljenih u Poslovnoj politici za 2023. godinu. Ciljevi su realizovani kroz aktivnosti navedene u nastavku.

1. Poslovnom politikom za 2023. godinu Banka je planirala širenje poslovne mreže otvaranjem do pet novih poslovnih jedinica. Banka je u 2023. godini otvorila četiri nove poslovne jedinice i to filijalu u Prijepolju, filijalu u Beogradu u ulici Vojvode Stepe, filijalu u Staroj Pazovi i ekspozituru u Sjenici. Sa novim filijalama banka trenutno posluje sa 43 filijale, na kraju prethodne godine imali smo 39 filijala.

2. Planiran je brži rast ključnih bilansnih pozicija od rasta koji se očekuje za bankarski sektor, kako bismo povećali tržišno učešće u sektoru. U periodu visokih kamatnih stopa, visoke konkurencije na tržištu i spajanja banaka, HALKBANK je uspjela da zadrži svoju poziciju na tržištu u svim ključnim bilansnim pozicijama.

3. Banka je u toku 2023. godine ostvarila pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2.128.591 hiljada RSD, što predstavlja rast od 65,71% u odnosu na isti period prethodne godine. Ostvarene vrednosti najvažnijih indikatora u vezi sa ovim poslovnim ciljem prikazane su u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

Pokazatelji	31.12.2023.	Plan 2023	Realiz. plana
Neto prihodi po osnovu kamata	4.655.559	4.778.577	97,43%
Neto prihodi po osnovu naknada	1.879.984	2.175.012	86,44%
Operativni rashodi	3.756.937	4.247.001	88,46%
Dobitak	2.128.521	2.112.241	100,77%

4. U vezi sa projektom implementacije novog „Core Banking“ sistema, projekta pod nazivom Halk Fusion, nastavljene su dalje aktivnosti. Tokom Q4 2023. godine izvršena je još jedna generalna proba – „Dress rehearsal # 3“ kao i druga simulacija prvog radnog dana ORC2- „Operational Readiness Check“. Izvršene su nove iteracije performans testa. Održane su obuke krajnjih korisnika.

U toku godine izvršen je retest bug-ova i finalnog testa uz poseban akcenat na Digital Origination aplikaciji gde se intezivno radilo na rešavanju bug-ova. Izvršili smo pripremu i sproveli migraciju i ORC3 -simulaciju prvog radnog dana kao i finalizacija korisničkih rola u aplikacijama, parametrizacije, testiranje i finalizaciju šablona dokumenata. Planirana je izmena internih akata, kao i ostalih aktivnosti vezanih za puštanje novog sistema na produkciju. Nakon obaveštavanja Narodne banke Srbije o datumu prelaska na novi sistem (kraj januara 2024), planirano je i obaveštavanje klijenata o tačnim datumima i vremenima o (ne)dostupnosti usluga i servisa Banke u periodu migracije (15 -18. februar 2024. godine). Go live je planiran za 19. februar 2024. godine.

5. Nastavljeno je širenje mreže POS terminala i bankomata. Realizovane investicije u toku 2023. godine iznosile su EUR 1.650 hiljada, odnosno 41% predviđenog budžeta. Banka je na kraju 2023. godine imala mrežu od 108 bankomata (98 na kraju 2022.) i 5.329 POS terminala (4.332 na kraju 2022.).

6. Banka je na dan 31. decembra 2023. godine ostvarila pokazatelj adekvatnosti kapitala u visini od 26,98% (planirano je održavanje ovog pokazatelja na nivou iznad 18%), što je značajno više od regulatornih limita. Pokazatelj je izračunat uz primenu odredaba Odluke o privremenim merama Narodne banke Srbije po kojoj se prilikom izračunavanja vrednosti indikatora isključuje iznos nerealizovanih gubitaka/dobitaka po osnovu promene

vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9 na koji je primenjen faktor umanjenja od 70%.

Usvajanje pomenute Odluke inicirano je uočenim smanjenjem regulatornog kapitala na nivou bankarskog sektora u periodu od 30. septembra 2021. do 31. marta 2022. godine, pri čemu je kao ključan razlog identifikovano značajano povećanje akumuliranih nerealizovanih gubitaka po osnovu smanjenja fer vrednosti portfolija dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali

rezultat u skladu sa MSFI, a usled rasta tržišnih kamatnih stopa.

Prema Poslovnoj politici za 2023. godinu planirano je i održavanje dnevnog pokazatelja likvidnosti na nivou iznad 1.60 kao i užeć pokazatelja likvidnosti na nivou iznad 1.30. Pomenuti ciljevi su i realizovani imajući u vidu činjenicu da je na 31. decembra 2023. godine vrednost dnevnog pokazatelja likvidnosti iznosila 2,07, a užeć pokazatelja likvidnosti 1,43.

3. BILANS STANJA

3.1 Aktiva

Ukupna bilansna aktiva Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 127.730.381 hiljadu RSD i beleži rast u odnosu na kraj 2022. godine od 13,38%, odnosno za 15.069.722 hiljade RSD.

Bez obzira na pad pozicije Gotovina i sredstva kod centralne banke za 23%, odnosno 4.998.458 hiljada RSD što je prevashodno uzrokovano ulaganjem u reverse repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (8.008.616 hiljada RSD) kao i ulaganjem u druge oblike kamatonosne aktive, poput plasiranja kredita klijentima i ulaganja u državne hartije od vrednosti, ukupna aktiva je porasla pre svega kao rezultat rasta depozitne baze klijenata.

AKTIVA	31.12.2022	31.12.2023.	(u hiljadama RSD)	
			Plan 2023	% promene
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.728.051	16.729.593	18.938.199	-23,00%
Finansijska sredstva	12.096.361	13.718.309	10.230.553	13,41%
Kreditni bankama i drugim finansijskim organizacijama	4.066.778	13.923.701	4.686.948	242,38%
Kreditni klijentima	70.909.114	77.910.768	93.080.561	9,87%
Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	2.745.689	3.807.201	7.772.835	38,66%
Ostala sredstva	1.114.666	1.640.809	794.672	47,20%
Ukupna aktiva	112.660.659	127.730.381	135.503.768	13,38%

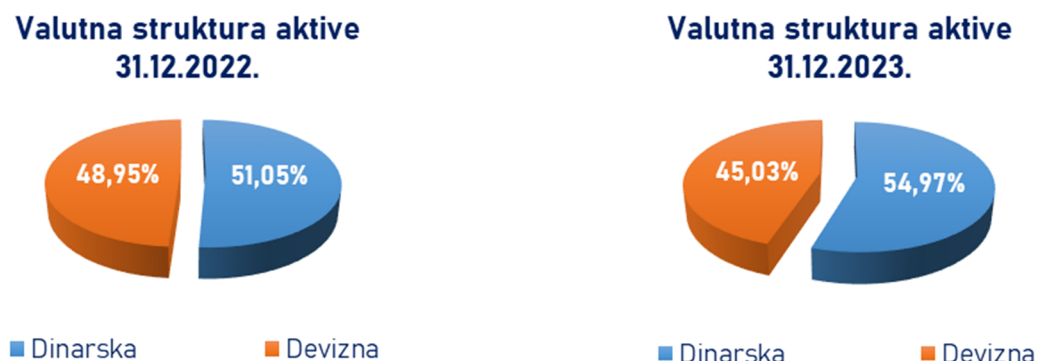
* Pozicija finansijska sredstva obuhvata pozicije „Založena finansijska sredstva“, „Potraživanja po osnovu derivata“ i „Hartije od vrednosti“ iz zvaničnog obrasca Bilansa stanja.

** Pozicije „Kreditni klijentima“ i „Kreditni bankama i drugim finansijskim organizacijama“ razlikuju se od pozicija „Kreditni potraživanja od komitenata“ i „Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ u zvaničnom obrascu Bilansa stanja za iznos potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i razgraničena potraživanja za kamatu i razgraničene prihode za naknadu po EKS, sa pripadajućim ispravkama vrednosti, koji su prikazani na poziciji „Ostala sredstva“ u ovom Izveštaju o poslovanju.

*** Pozicija „Ostala sredstva“ sadrži i poziciju „Odložena poreska sredstva“ iz zvaničnog obrasca Bilansa stanja.

Najveću promenu u apsolutnom iznosu u odnosu na kraj prethodne godine ima pozicija krediti bankama i drugim finansijskim organizacijama sa povećanjem od 9.856.923 hiljade RSD. Značajnu promenu u apsolutnom iznosu beleže i krediti klijentima koji su se povećali za 7.001.654 hiljade RSD, pri čemu su se krediti u Corporate, SME i AGRO segmentu povećali za 4.801.401 hiljadu RSD, a krediti u Retail segmentu za 2.251.133 hiljade RSD uz održavanje portfolija stambenih kredita i stabilan rast gotovinskih kredita.

Na sledećim grafikonima prikazana je valutna struktura aktive na 31.12.2022. i 31.12.2023. godine:

3.1.1 Krediti klijentima

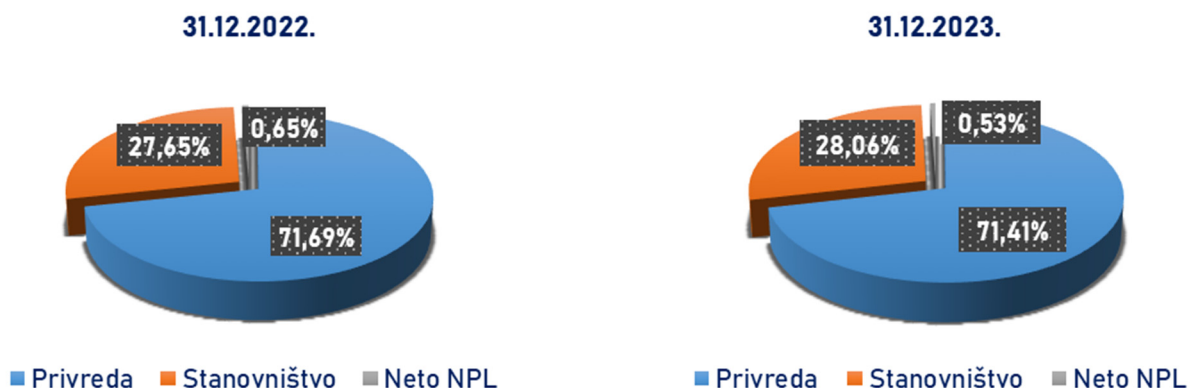
U skladu sa strategijom HALKBANK, glavni fokus je na unapređenju kvaliteta usluge i zadovoljstva klijenata, razvoju inovativnih proizvoda i usluga, unapređenju i digitalizaciji procesa uz stalni akcenat na podizanju efikasnosti poslovanja.

Struktura pozicije "Krediti klijentima" na dan 31.12.2022. i 31.12.2023. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	(u hiljadama RSD)			
	31.12.2022.	31.12.2023.	Plan 2023	% promene
Kreditni portfolio - neto	70.909.114	77.910.768	93.080.561	9,87%
Klijenti privrede bez NPL	50.836.424	55.637.825	67.526.982	9,44%
Klijenti stanovništva bez NPL	19.609.618	21.860.751	24.569.320	11,48%
NPL (neto)*	463.072	412.192	984.259	-10,99%

*NPL pozicija se odnosi na neto potraživanja od problematičnih klijenata, bez uključenih potraživanja za kamate i naknade

Neto kreditni portfolio Banke u toku 2023. godine povećan je za 9,87%, odnosno 7.001.654 hiljade RSD. Neto problematični krediti su se u poređenju sa krajem 2022. godine smanjili za 10,99% i dalje su značajno ispod iznosa predviđenog budžetom, bez obzira na trenutno makroekonomsko okruženje i rast kamatnih stopa.

Bruto plasmani klijentima privrede

Bruto plasmani klijentima privrede, uključujući bruto NPL, na dan 31. decembra 2023. godine iznose 57.071.518 hiljada RSD i zabeležili su rast od 10,39% u odnosu na kraj 2022. godine. Na sledećim grafikonima predstavljena je struktura ovih kredita na 31. decembra 2023. godine:

Najznačajnije aktivnosti sektora marketinga za velike klijente i mala i srednja preduzeća tokom 2023. godine su bile sledeće:

- Banka je plasirala EUR 338 miliona velikim klijentima, malim i srednjim preduzećima i klijentima poljoprivrede, kroz kredite iz potencijala Banke, kao i određene programe i akcije. Fokus je bio na kreditima iz potencijala Banke, a aktuelne su bile kreditne linije u saradnji sa fondacijom SEF, plasmani iz FRK kreditne linije u saradnji sa Narodnom bankom Srbije, kao i plasiranje u segmentu Agro klijenata.
- Banka je i u 2023. godini izabrana na javnom pozivu Ministarstva Privrede Republike Srbije za učešće poslovnih banaka i lizing kompanija u realizaciji Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme. Ove godine u Programu učestvuje 8 banaka i 3 lizing kuće. Uredbom je predviđen iznos bespovratnih sredstava od EUR 11,9 miliona. Imajući u vidu navedeno, ukupan potencijal za finansiranje investicija iznosi najmanje EUR 47,6 miliona od čega je kreditni potencijal 70% tog iznosa, odnosno EUR 33,3 miliona.
- Banka je dobila odobrenje NBS i priprema se da u svoju ponudu uvede kreditni proizvod „Projektno finansiranje“, za segment klijenata privrede. Pod projektnim finansiranjem smatra se finansiranje pravnih subjekata za posebne namene (tzv. SPV) za namenu razvoja, izgradnje ili refinansiranje dosadašnjih ulaganja u razvoj i izgradnju, a gde je izvor otplate kredita priliv po osnovu prodaje, zakupa i/ili eksploatacije finansiranog projekta.

Očekivani pozitivni efekti na poslovanje Banke u slučaju uvođenja novog proizvoda u ponudu Banke su sledeći:

- ponuda u segmentu klijenata privrede će postati konkurentnija na tržištu
 - diversifikacija postojećeg kreditnog portfolija
 - povećanje volumena i broja stambenih kredita
 - povećanje kreditnog portfolija banke pokrivenog čvrstim kolateralom
 - transformacija sa kratkoročnih na dugoročne izloženosti
 - bolja kontrola rizika.
- Banka je potpisala ugovor sa Ministarstvom poljoprivrede vezano za

subvencionisane kredite za obrtna sredstva i poljoprivrednu opremu. Ovo je šesta godina učešća Banke u programu kroz koji su ostvareni značajni rezultati kroz plasiranje segmentu Agro klijenata. Dodatno je Banka u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pristupila realizaciji Projekta za konkurentnu poljoprivredu koju finansira Svetska Banka, za dodelu bespovratnih sredstava u poljoprivredi. Ciljna grupa su komercijalna i tržišno orjentisana poljoprivredna gazdinstva koja ne ispunjavaju uslove za korišćenje sredstava iz fondova Evropske Unije.

Bruto plasmani klijentima stanovništva

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva, uključujući bruto NPL, na dan 31. decembra 2023. godine iznose 22.250.727 hiljada RSD i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Gotovinski krediti	9.598.973	12.020.091	25,22%
Stambeni krediti	9.285.051	9.209.163	-0,82%
Potrošački krediti	517.722	365.963	-29,32%
Dozvoljen minus po tekućim računima	149.856	168.463	12,42%
Ostalo	402.622	487.047	20,97%
Total	19.954.224	22.250.727	11,51%

Sektor marketinga za stanovništvo i alternativne distributivne kanale je tokom 2023. godine realizovao sledeće aktivnosti sa ciljem lansiranja novih proizvoda i usluga, povećanja portfolija i profitabilnosti:

- Kreditni portfolio je porastao za oko EUR 4,2 miliona u Q4, odnosno EUR 19,5 miliona od početka godine, što je rast u relativnom iznosu od 11,9%. Rast je proistekao isključivo iz keš kredita. Paralelno sa daljim rastom portfolia došlo je i do rasta prihoda od kamata, ali u značajno većem procentu obzirom na trend rasta kamatnih stopa. Prihodi od kamata od stanovništva su u 2023. godini

porasli za 47% u odnosu na prethodnu godinu.

- Pored toga, nastavljen je rast broja klijenta, plasmana i kreditnih klijenata, primaoca plata i penzija, broja korisnika dozvoljenih pozajmica, rast broja izdatih kreditnih kartica, kao i dalji rast korisnika elektronskog bankarstva. S tim u vezi nastavljen je rast prihoda od naknada za mesečno održavanje računa odnosno paketa tekućeg računa i to isključivo zbog rasta broja klijenata obzirom da se nije menjala cena paketa tekućih računa.
- U cilju daljeg rasta broja novih

klijenata primaoca zarada i penzija, banka je nastavila sa kampanjom „Novi klijenti“, i to tako što klijentima nudi povoljnost od 12 meseci bez naknade za održavanje računa nakon prenosa zarade/penzije na račun u HALKBANK, i to paket računa GOLD zaposlenim licima, odnosno paket STANDARD penzionerima. Mladima i nezaposlenima studentima, do 26 godine starosti, nudi paket SILVER, bez održavanja računa do prijema prve zarade.

- Pokrenuta je i kampanja u cilju daljeg povećanja klijenata primaoca zarada, gde su na predlog filijala, određeni poslodavci (klijenti Banke) stavljeni na benefit liste na rok 3, 6 ili 12 meseci u kome njihovi zaposleni koji prebace zaradu imaju pogodnost neplaćanja naknade za održavanje računa kao ni gotovo sve tarife za transakcije koje se obavljaju putem elektronskih servisa.
- Nastavljena je Kampanja odobravanja kredita i kreditnih kartica „HALK PAKET po Vašoj meri“ za zaposlena fizička lica. Kampanja sadrži 4 proizvoda:
 - gotovinski kredit/kredit za refinansiranje
 - paket tekućeg računa – Silver ili Gold
 - dozvoljeno prekoračenje po

tekućem računu

- kreditna kartica – Mastercard World

- Imajući u vidu tržišna kretanja, i zahteve klijenata, Banka je ponudu uskladila i u posmatranom periodu nudila keš kredite sa fiksnom kamatnom stopom.
- Nastavljena je i ponuda keš kredita za penzionere.
- Banka je i u prethodnom periodu nastavila da širi mrežu partnera sa kojima zaključuje ugovore o aranžmanskim kreditima, gde je potencijalnim partnerima nudila različite oblike saradnje pri kojima prodavci određenih vrsta roba mogu svojim klijentima ponuditi prodaju svoje robe na kredit, uz povoljne kamatne stope, pri čemu oni Banci nadoknađuju razliku kamate do tržišnih uslova.
- Pored toga, velika važnost i pažnja je posvećena daljem rastu depozitne baze, pa je i u četvrtom kvartalu 2023. godine nastavila sa povoljnom ponudom za oročene depozite fizičkih lica. U ovom periodu prikupljeno je novih EUR 25 miliona EUR-a depozita, EUR 15,6 miliona oročenih i EUR 9,4 miliona avista depozita stanovništva i to većinom u valuti EUR, što je Banka i postavila kao najznačajniji cilj.

3.2 Pasiva

Ukupna pasiva Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 127.730.381 hiljadu RSD i ima sledeću strukturu:

PASIVA	31.12.2022.	31.12.2023.	(u hiljadama EUR)	
			Plan 2023	% promene
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija**	4.947.709	6.466.198	12.726.118	30,69%
Depoziti klijenata**	75.653.127	87.255.941	90.707.442	15,34%
Primljeni krediti***	6.225.876	4.765.760	6.342.244	-23,45%
Ostala pasiva****	4.205.615	4.716.830	2.625.980	12,16%
Ukupne obaveze	91.032.327	103.204.729	112.401.784	13,37%
Akcijski kapital	18.362.669	18.362.669	18.340.044	0,00%
Dobitak tekuće godine	1.284.521	2.128.591	2.110.884	65,71%
Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina	542	0	0	-100,00%
Rezerve*	1.980.600	4.034.392	2.651.055	103,70%
Ukupan kapital	21.628.332	24.525.652	23.101.983	13,40%
Ukupna pasiva	112.660.659	127.730.381	135.503.767	13,38%

*Revalorizacione rezerve, kao deo ukupnih rezervi Banke, povećane su kao posledica smanjenja kamatnih stopa na tržištu dužničkih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija, što je dovelo do povećanja fer vrednosti pomenutih HOV u knjigama Banke. Pored toga, odlukom Skupštine banke od 27. aprila 2023. godine dobit Banke iz prethodnih godina u iznosu od 1.285.063 hiljade RSD raspoređena je na poziciju rezerve iz dobiti.

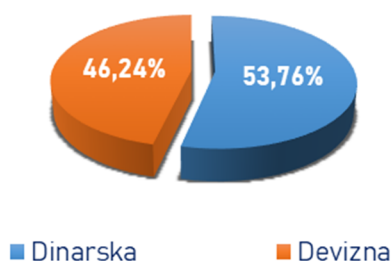
**Pozicije „Depoziti klijenata“ i „Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija“ razlikuju se od pozicija „Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima“ i „Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci“ predstavljenih u zvaničnom obrascu Bilansa stanja za iznos obaveza po osnovu kamata i naknada, razgraničene obaveze za obračunatu kamatu i ostale finansijske obaveze prema komitentima, koje su predstavljene na poziciji „Ostala pasiva“.

*** Pozicija „Primljeni krediti“ koja je prikazana u pregledu je prikazana bez razgraničenih obaveza za obračunatu kamatu i razgraničenih troškova za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope koji su deo ukupnog iznosa primljenih kredita od komitenata i banaka prikazanih u finansijskim izveštajima Banke, a koji su u pregledu prikazani u okviru pozicije „Ostala pasiva“. Ova pozicija obuhvata primljene kredite evidentirane na kontu 508 nezavisno od sektorske strukture poverioca.

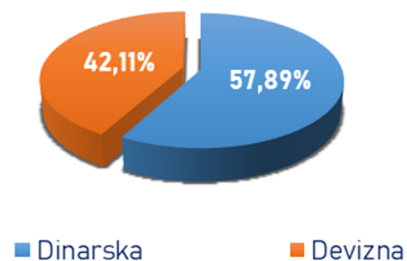
**** Pozicija „Ostala pasiva“ sadrži dodatno i poziciju „Rezervisanja“ iz zvaničnog obrasca Bilansa stanja.

Na sledećim grafikonima prikazana je valutna struktura pasive na 31. decembra 2022. i 31. decembra 2023. godine:

**Valutna struktura pasive
31.12.2022.**

**Valutna struktura pasive
31.12.2023.**

3.2.1 Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija

Struktura pozicije depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2023. godine je data u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)			
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Transakcioni depoziti	163.875	204.509	24,80%
Ostali depoziti	4.783.834	6.261.689	30,89%
Total	4.947.709	6.466.198	30,69%

3.2.2 Depoziti klijenata

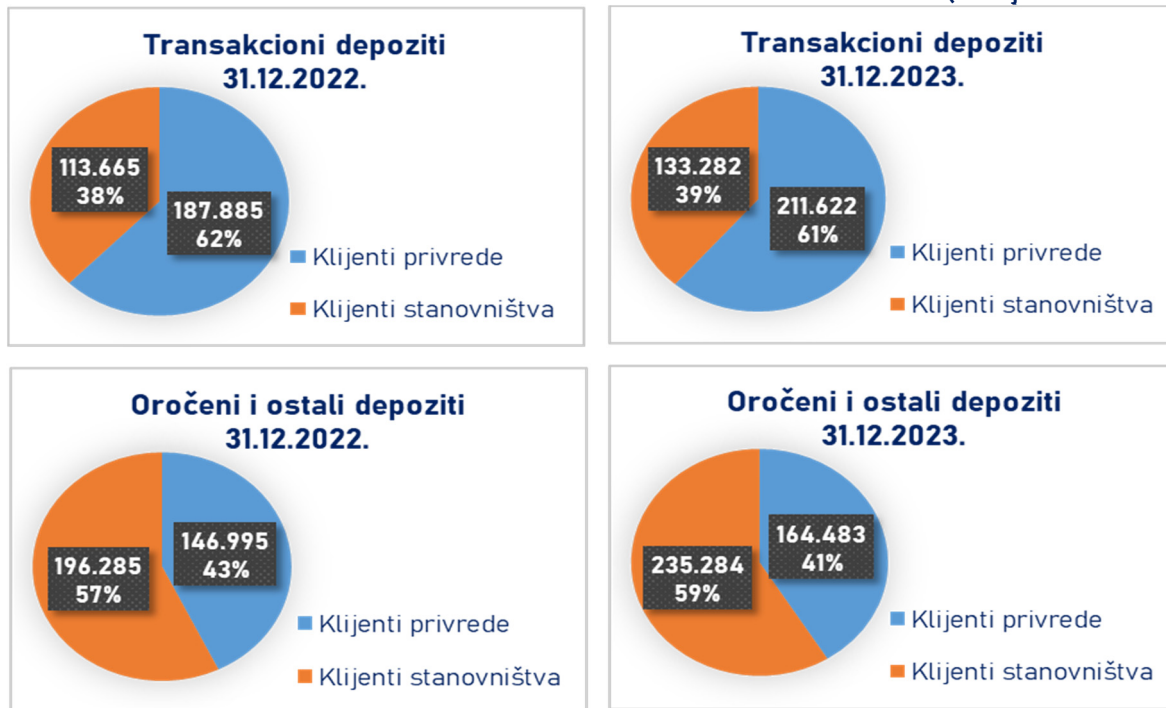
Struktura pozicije Depoziti klijenata i uporedna analiza po segmentima na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2023. godine prikazana je u sledećim tabelama i grafikonima:

(u hiljadama RSD)				
Depoziti klijenata	31.12.2022.	31.12.2023.	Plan 2023	% promene
Transakcioni depoziti	35.378.567	40.413.662	44.905.297	14,23%
Oročeni i ostali depoziti	40.274.560	46.842.279	45.802.145	16,31%
Total	75.653.127	87.255.941	90.707.442	15,34%

U toku godine došlo je do značajnog rasta depozitne baze kako transakcionih tako i oročenih depozita. Depoziti klijenata privrede beleže rast od 12,17% u odnosu na kraj prethodne godine, dok depoziti stanovništva u istom periodu rastu za 18,76%.

(u hiljadama RSD)				
Depoziti klijenata	31.12.2022	31.12.2023	Plan 2023	% promene
Klijenti privrede	39.289.101	44.069.637	50.126.323	12,17%
Klijenti stanovništva	36.364.026	43.186.304	40.581.119	18,76%
Total	75.653.127	87.255.941	90.707.442	15,34%

Prikaz strukture pozicije depoziti klijenata je predstavljen na sledećim grafikonima:
(u hiljadama EUR)

Primljeni krediti

Primljeni krediti u stranoj valuti	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022.	31.12.2023	% promene
- EIB	3.767.574	3.177.590	-15,66%
- Demir-Halk Bank (Nederland) N.V.	821.257	292.934	-64,33%
- Revolving kredit FRK- EAR	1.291.979	1.000.354	-22,57%
- GGF	345.066	275.704	-20,10%
- Erste bank	0	19.178	
Total	6.225.876	4.765.760	-23,45%

Banka je tokom 2023. godine otplatila glavnice dugoročnih kredita međunarodnih finansijskih institucija u iznosu od EUR 14.617 hiljada. U istom periodu, Banka je povukla sredstva od međunarodnih finansijskih institucija u iznosu od EUR 2.224 hiljade.

3.2.3 Kapital

Kapital Banke na dan 31.12.2023. godine iznosi 24.525.652 hiljade RSD i čine ga:

Kapital	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Aksijski kapital – obične akcije	9.887.600	9.887.600	0,00%
Aksijski kapital – prioritetne akcije	1.340	1.340	0,00%
Aksijski kapital – prioritetne nekumulativne akcije	600.000	600.000	0,00%
Emisiona premija	7.873.729	7.873.729	0,00%
Revalorizacione rezerve*	-1.847.358	-1.078.630	-41,61%
Rezerve iz dobiti**	3.827.958	5.113.022	33,57%
Neraspoređeni dobitak iz prethodne godine	542	0	-100,00%
Dobitak tekuće godine	1.284.521	2.128.591	65,71%
Total	21.628.332	24.525.652	13,40%

*Povećanje revalorizacionih rezervi, odnosno smanjenje nerealizovanih gubitaka, je posledica smanjenja kamatnih stopa na tržištu dužničkih hartija od vrednosti, u odnosu na kraj godine čiji je izdavalac Republika Srbija, što je dovelo do povećanja fer vrednosti pomenutih HOV u knjigama Banke.

**Odlukom Skupštine banke od 27. aprila 2023. godine dobit Banke iz prethodnih godina u iznosu od 1.285.063 hiljade RSD raspoređena je na poziciju rezerve iz dobiti.

Podaci o ukupnom broju akcionara i osnovni podaci o akcijama dati su u sledećoj tabeli:

Podaci o akcijama	31.12.2022	31.12.2023
Broj akcionara	1	1
Broj akcija	1.048.894	1.048.894
Nominalna vrednost po akciji u RSD	10.000	10.000
Knjigovodstvena vrednost po akciji u RSD	20.620,13	23.382,39

Narodna banka Srbije je, imajući u vidu da je u prethodnom periodu uočeno smanjenje regulatornog kapitala na nivou bankarskog sektora, u cilju očuvanja i jačanja stabilnosti bankarskog sektora Republike Srbije, donela Odluku o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje regulatornog kapitala banke.

Odlukom je predviđena privremena mera koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke, a u skladu sa kojom banka može iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala da isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja, odnosno iznos nerealizovanih gubitaka/dobitaka po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9 na koji je primenjen faktor umanjenja od 0,70.

Privremena mera se odnosi na dužničke hartije od vrednosti čiji su izdavaoci Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave Republike Srbije, a koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9.

4. VANBILANSNI POTENCIJAL BANKE

Banka ostvaruje kontinuirani rast portfolija činidbenih i plativih garancija i akreditiva. Na ovoj poziciji (koja uključuje i preuzete neopozive obaveze) u toku 2023. godine, beleži se stopa rasta od 27,78% u odnosu na kraj 2022. godine. Struktura pozicija vanbilansa na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2023. godine data je u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)			
Pozicija	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Garancije, avali, akcepti i preuzete neopozive obaveze	24.324.703	31.082.766	27,78%
Poslovi u ime i za račun trećih lica	234.678	225.797	-3,78%
Derivati (SWAP)	4.097.585	2.940.683	-28,23%
Druge vanbilansne pozicije	116.639.915	127.897.768	9,65%
Total	145.296.881	162.147.014	11,60%

U sledećoj tabeli data je uporedna analiza strukture pozicije garancije, avala, akcepta i preuzetih neopozivih obaveza na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2023. godine:

(u hiljadama RSD)			
Garancije, avali, akcepti i preuzete neopozive obaveze	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Činidbene garancije	15.355.621	19.135.073	24,61%
Plative garancije	6.159.579	7.151.927	16,11%
Preuzete neopozive obaveze	2.131.882	3.670.831	72,19%
Izdati devizni akreditivi sa konfirmacijom Banke	469.290	673.749	43,57%
Izdati nepokriveni devizni akreditivi	208.331	451.186	116,57%
Total	24.324.703	31.082.766	27,78%

U sledećoj tabeli data je uporedna analiza strukture Druge vanbilansne pozicije.

(u hiljadama RSD)			
Druge vanbilansne pozicije	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Primljena materijalna sredstva obezbeđenja (građevinski objekti, automobili, zemljište i sl.) u korist Banke	72.954.657	79.962.715	9,61%
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	13.369.034	21.099.135	57,82%
Obračunata evidenciona kamata	5.231.256	5.315.478	1,61%
Finansijska imovina za obezbeđenje obaveza	0	0	-
Druge vanbilansna evidencija	25.084.968	21.520.440	-14,21%
Total	116.639.915	127.897.768	9,65%

5. BILANS USPEHA

Bilans uspeha za period od 01.01.2023 - 31.12.2023. godine je prikazan u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i u skladu sa propisima NBS.

Banka je u toku 2023. godine ostvarila profit nakon oporezivanja u iznosu od 2.128.591 hiljada RSD.

Bilans uspeha	31.12.2022.	31.12.2023.	Plan 2023	(u hiljadama RSD)	
				Apsolutna promena	% promene
Prihodi od kamata	3.846.270	6.388.000	6.310.348	2.541.730	66,08%
Rashodi od kamata	-887.485	-1.732.441	-1.531.771	-844.956	95,21%
Neto prihod po osnovu kamata	2.958.785	4.655.559	4.778.577	1.696.774	57,35%
Prihodi od naknada i provizija	2.147.386	2.622.764	2.976.893	475.378	22,14%
Rashodi naknada i provizija	-571.923	-742.780	-801.882	-170.857	29,87%
Neto prihod po osnovu naknada	1.575.463	1.879.984	2.175.011	304.521	19,33%
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata i kursnih razlika	12.958	19.949	2.345	6.991	43,34%
Ostali poslovni prihodi	74.858	100.586	37.520	25.728	36,21%
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava	-154.391	-521.767	-340.029	-367.376	237,95%
Ukupan neto poslovni prihod	4.467.673	6.134.311	6.653.424	1.666.638	37,30%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	-1.478.613	-1.849.014	-2.165.397	-370.401	25,05%
Troškovi amortizacije	-522.341	-631.000	-735.986	-108.659	20,80%
Ostali rashodi	-1.053.804	-1.276.923	-1.345.617	-223.119	21,17%
Ukupni operativni rashodi	-3.054.758	-3.756.937	-4.247.000	-702.179	22,99%
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	1.412.915	2.377.374	2.406.425	964.459	68,26%
POREZ NA DOBIT	-131.142	-251.109	-294.184	-119.967	91,48%
DOBITAK PO OPIPOVU ODLOZENIH POREZA	2.748	2.326	0	-422	-
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	1.284.521	2.128.591	2.112.241	844.070	65,71%

U toku 2023. godine banka je povećala svoje neto prihode po osnovu kamata za 57,35%, odnosno 1.696.774 hiljade RSD, u poređenju sa rezultatom iz 2022. godine, prevashodno zahvaljujući rastu kamatnih stopa, ali i rastu kreditnog portfolija. Kamatne stope na

međubankarskom tržištu su u prva tri kvartala 2023. godine imale pozitivan trend dok je u poslednjem kvartalu taj trend obustavljen i kamatne stope se nalaze u stagnaciji na visokom nivou, ili beleže skroman pad. Na kraju godine 6M Euribor se nalazi na nivou od 3,86% dok je 6M Belibor iznosio 5,80%. Banka je značajne prihode od kamata ostvarila plasiranjem sredstava u reverse repo transakcije sa NBS (249.738 hiljada RSD u 2023. godini u poređenju sa 11.753 hiljade RSD u prošloj godini) kao i od viškova likvidnih sredstava na računu kod NBS (100.442 hiljade RSD u toku 2023. godine u odnosu na 62.347 hiljada RSD u toku 2022. godine). Neto kamatna marža povećana je sa 3,68% koliko je iznosila na 31. decembar 2022. godine, na 5,43% na 31. decembar 2023. godine.

Neto prihodi po osnovu naknada i provizija su povećani za 19,33%, odnosno za 304.521 hiljadu RSD. Najveći doprinos ovom povećanju dao je rast prihoda po osnovu platnih kartica (povećanje od 202.472 hiljade RSD, odnosno 45,25%) kao i rast prihoda po osnovu naknada platnog prometa (povećanje od 110.880 hiljada RSD, odnosno 9,82%), po osnovu SWAP transakcija (povećanje od 74.192 hiljade RSD) i po osnovu garancija (povećanje od 71.272 hiljade RSD).

U septembru 2023. godine Narodna banka Srbije je donela odluku da ograniči kamatne stope na stambene kredite i to dužnicima koji su korisnici prvog stambenog kredita sa varijabilnom kamatnom stopom, čiji ugovoreni iznos ne prelazi EUR 200.000. Ovim dužnicima nominalna kamatna stopa je privremeno ograničena i to za narednih 15 meseci, počev od oktobarske rate. Kod stambenih kredita koji su odobreni zaključno sa 30. julom 2022. godine, nominalna kamatna stopa ne može da bude viša od 4,08%. Kod stambenih kredita koji su odobreni u periodu od 31. jula 2022. godine do 12. septembra 2023. godine (dan pre nego što je Odluka Narodne banke Srbije stupila na snagu), a čija je inicijalna kamatna stopa veća od 4,08%, nova kamatna stopa je stopa iz inicijalnog plana otplate. Kod stambenih kredita sa promenljivom kamatnom stopom, odobrenih počev od 13. septembra 2023. godine, fiksni deo kamate (margina banke) ne može biti viši od 1,1%, dok kod kredita sa fiksnom kamatnom stopom, kamatna stopa ne može biti viša od 5,03%. Banka neće imati pravo da potražuje od dužnika razliku u kamati usled primene ove odluke.

Banka je na dan 30. novembra 2023. godine proknjižila gubitak od modifikacije u iznosu od RSD 146.158 hiljada.

Ukupni operativni rashodi su veći za 22,99%, odnosno za 702.179 hiljada RSD u poređenju sa prethodnom godinom. Najveće učešće u ukupnim operativnim troškovima beleže plate zaposlenih sa 49,2%, zatim amortizacija sa 9,99%, troškovi amortizacije vezani za MRS 6,81%, premija koja se plaća Agenciji za osiguranje depozita 5,87%.

Na povećanje operativnih troškova u tekućoj godini u odnosu na prethodnu najviše utiče povećanje ostalih troškova koji su veći za RSD 71.875 hiljada najviše usled donacije za zemljotres u Turskoj u iznosu od RSD 58.233 hiljade, troškovi rezervacije za sudske sporove koji su veći za RSD 48.425 hiljada u odnosu na prethodnu godinu, povećanje troškova električne energije za 43,5%, troškovi zakupnine koji su porasli za 18,72% kao i troškovi održavanja opreme koji su veći za 67,35%. Troškovi zarada zaposlenih beleže rast od 25,05%, odnosno 370.401 hiljadu RSD, što je u najvećoj meri rezultat povećanja broja zaposlenih, kao i usklađivanja zarada sa inflacijom. Deo troškova zarada zaposlenih čine i rezervisanja za 13. i 14. platu koja su u 2023. godini iznosila 243.451 hiljadu RSD. Od početka Halk Fusion projekta troškovi zarada zaposlenih koji rade na implemetaciji novog Core banking sistema se kapitalizuju srazmerno vremenu provedenom na projektu. Kapitalizovani troškovi zarada u 2023. godini iznose 351.045 hiljada RSD, dok su u 2022 godini iznosili 238.295 hiljada RSD.

Određene uštede su ostvarene po osnovu troškova pravnih usluga, troškova službenog puta, troškova revizije i konsultantskih usluga.

Struktura prihoda od kamata predstavljena je u sledećoj tabeli:

Prihodi od kamata	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Klijenti privrede	2.109.496	3.715.539	76,13%
Klijenti stanovništva	1.150.808	1.687.874	46,67%
Prihodi od kamata po osnovu HOV	495.877	523.594	5,59%
Ostali prihodi od kamata	90.089	460.993	411,71%
Total	3.846.270	6.388.000	66,08%

Rast ostalih prihoda od kamata prouzrokovan je prihodima od kamata na viškove likvidnih sredstava deponovanih kod NBS, prihodima od obavezne rezerve i prevashodno ulaganjem u reverse repo transakcije sa NBS.

Struktura prihoda od naknada i provizija predstavljena je u sledećoj tabeli:

Prihodi od naknada i provizija	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022.	31.12.2023.	% promene
Naknade po platnom prometu	1.129.300	1.240.180	9,82%
<i>od čega Sektor Privrede</i>	<i>806.534</i>	<i>889.359</i>	<i>10,27%</i>
<i>od čega Bankarski sektor</i>	<i>72.493</i>	<i>86.110</i>	<i>18,78%</i>
<i>od čega Sektor Stanovništva</i>	<i>54.730</i>	<i>56.615</i>	<i>3,44%</i>
<i>od čega naknade za održavanje računa</i>	<i>195.543</i>	<i>208.096</i>	<i>6,42%</i>
Provizije po garancijama	273.490	344.762	26,06%
Provizije po menjačkim poslovima	235.595	247.095	4,88%
Naknade po platnim karticama	447.412	649.884	45,25%
<i>od čega naknada trgovaca</i>	<i>271.537</i>	<i>399.378</i>	<i>47,08%</i>
<i>od čega međubankarske provizije</i>	<i>94.703</i>	<i>146.953</i>	<i>55,17%</i>
<i>od čega poslovanje sa karticama i drugo</i>	<i>81.172</i>	<i>103.553</i>	<i>27,57%</i>
Ostale naknade i provizije	61.589	140.843	128,68%
Total	2.147.386	2.622.764	22,14%

Struktura rashoda kamata predstavljena je u sledećoj tabeli:

Rashodi kamata	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022	31.12.2023	% promene
Depoziti privrede	318.723	684.688	114,82%
Depoziti stanovništva	286.922	586.141	104,29%
Depoziti banaka	190.632	222.154	16,54%
Primljeni krediti	76.808	219.755	186,11%
MSFI 16	14.400	19.703	36,83%
Total	887.485	1.732.441	95,21%

Struktura rashoda naknada i provizija predstavljena je u sledećoj tabeli:

Rashodi naknada i provizija	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022	31.12.2023	% promene
Platni promet	219.625	236.479	7,67%
Naknade po platnim karticama	322.076	472.412	46,68%
Kreditni biro	13.754	17.985	30,76%
Ostale provizije	16.468	15.904	-3,43%
Total	571.923	742.780	29,87%

6. NOVČANI TOKOVI

Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti u toku 2022. i 2023. godine su prikazani u sledećoj tabeli:
(u hiljadama RSD)

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	I - XII 2022	I - XII 2023	Promena
Kamata	3.947.637	6.351.345	2.403.708
Naknada	2.153.924	2.633.664	479.740
Ostali poslovni prihodi	10.901	14.207	3.306
Dividenda i učešće u dobitku	519	1.169	650
Ukupno prilivi	6.112.981	9.000.385	2.887.404
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Kamata	794.632	1.467.825	673.193
Naknada	570.108	740.451	170.343
Zarade	1.376.237	1.780.684	404.447
Porezi i doprinosi	56.204	74.008	17.804
Drugi troškovi poslovanja	1.013.164	1.221.552	208.388
Ukupno odlivi	3.810.345	5.284.520	1.474.175

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza	2.302.636	3.715.865	1.413.229
--	-----------	-----------	-----------

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza) u toku 2023. godine su veći za 2.887.404 hiljade RSD u poređenju sa 2022. godinom.

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza) u 2023. godine su porasli za 1.474.175 hiljada RSD u poređenju sa 2022. godinom.

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza u 2023. godine iznosi 3.715.865 hiljada RSD što je povećanje od 1.413.229 hiljada RSD u poređenju sa istim periodom 2022. godine.

7. INVESTICIONI PLAN

Tokom 2023. godine ukupna ulaganja u osnovna sredstva (uključujući pravo korišćenja u skladu sa MSFI 16 na koje se odnosi iznos od 656.560 hiljada RSD), investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja iznosila su 1.701.695 hiljada RSD.

Promene na ovim pozicijama bilansa stanja su prikazane u sledećoj tabeli:

(u hiljadama RSD)

Investicije*	Građevinski objekti	Oprema	Investicione nekretnine	Nematerijalna ulaganja	Zakupi u obuhvatu IFRS 16	Total	Plan 2023
Stanje 31.12.2022.	196.602	768.558	132.687	1.016.170	631.670	2.745.687	2.742.216
Procenjeno stanje 31.12.2022. (budžet)	205.314	601.747	126.474	854.928	640.111	2.428.574	2.846.600
Povećanja:	0	294.809	0	750.327	656.560	1.701.696	5.665.290
IT	0	70.036	0	750.327	0	820.363	1.401.925
Adaptacija poslovnog prostora	0	95.685	0	0	0	95.685	3.907.157
Ostalo	0	129.088	0	0	0	129.088	98.426
MSFI 16 – zakupi (nepokretnosti i automobili)	0	0	0	0	656.560	656.560	257.782
Revalorizacija	0	0	0	0	0	0	0
Reklasifikacija	0	0	0	0	0	0	0
Manjenja:	9.518	216.676	11.486	146.691	255.811	640.182	735.504
Amortizacija	9.518	216.249	3.834	145.589	0	375.189	498.110
Amortizacija – MSFI 16	0	0	0	0	255.811	255.811	237.394
Prodaja	0	0	7.652	0	0	7.652	0
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0
Otuđivanje i rashodovanje	0	427	0	1.102	0	1.529	0
Uticaj promene kursa na planirane vrednosti							3.064
Stanje 31.12.2023.	187.084	846.691	121.201	1.619.806	1.032.419	3.807.201	7.672.002

*Prikazano neto za razliku od prikaza u Napomenama uz finansijske izveštaje

Investicije Banke u toku 2023. godine su se odnosile na nabavku softvera i opreme za novi Core projekat, nabavku cash depozit mašina, POS terminala i bankomata u cilju širenja njihove mreže, ulaganja u razvoj projekata koji se odnose na poslovanje sa platnim karticama, a imaju za cilj, digitalizaciju i poboljšanje kvaliteta usluga koje se pružaju klijentima, ulaganja u IT opremu i to kako obnavljanje postojeće zastarele opreme, tako i u nabavku opreme za nove zaposlene, ulaganja u bezbedonosnu opremu i ostalu opremu neophodnu za nesmetan rad filijala, kao i ulaganja u razvoj postojećih i nabavku novih softverskih rešenja i nabavku licenci za iste. Deo sredstava izdvojen je i za renoviranje filijale u Subotici, koja se od decembra 2023. godine nalazi na novoj adresi, kao i za adaptaciju poslovnog prostora za četiri nove filijale koje su otvorene u 2023. godini. S obzirom da je tokom 2023. godine nastavljen proces implementacije novog core sistema, deo troškova zarada zaposlenih koji rade na ovom projektu je kapitalizovan u skladu sa MRS 38.

8. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS I UGOVORIMA SA MFI

Usklađenost poslovanja sa propisima NBS

Zaključno sa 31.12.2023. godine svi pokazatelji poslovanja Banke su bili u okvirima limita propisanim Zakonom o bankama i regulativom NBS.

Pokazatelj	Propisani pokazatelji prema NBS regulativi	Obračunati pokazatelji na dan 31.12.2023.
Kapital Banke – utvrđen u skladu sa Odlukom o privremenoj meri NBS *	Min 10.000.000 €	183.280.192 €
Kapital Banke – standardan obračun	Min 10.000.000 €	176.381.654 €
Pokazatelj adekvatnosti kapitala – utvrđen u skladu sa Odlukom o privremenoj meri NBS*	minimalno 8% (SREP 15,15%)	26,98%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala – standardan obračun	minimalno 8% (SREP 15,15%)	25,98%
Pokazatelj otvorene devizne pozicije	maksimalno 20%	3,84%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	2,07
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0,7	1,43
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Min 100%	154,02%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	maksimalno 25%	15,34%
Suma velikih izloženosti banke	maksimalno 400%	31,10%
Ulaganja u kapital lica izvan finansijskog sektora	maksimalno 10%	10,19%
Ukupna ulaganja u kapital lica izvan finansijskog sektora i osnovna sredstva	maksimalno 60%	10,19%

** Narodna banka Srbije je 29.06.2022. godine donela Odluku o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke. U skladu sa privremenom merom, banka može da iz obračuna osnovnog akcijskog kapitala isključi iznos privremenog regulatornog prilagođavanja, odnosno iznos nerealizovanih gubitaka/dobitaka po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9 na koji je primenjen faktor umanjenja od 0,70.*

Banka je na dan 31.12.2023. godine, ostvarila pokazatelj adekvatnosti kapitala u visini od 26,98% (29,99% na dan 31.12.2022), što je značajno više od regulatornih limita.

Rešenjem NBS uspostavljen je zahtev za pokazateljem odnosa kapitala i podobnim obavezama banke na minimalno 7,30% po rešenju od 08.06.2023. godine (IO NBS br. 31), čime je povećan sa nivoa od 6,36% po prethodnom rešenju. U skladu sa poslednjom dostupnom kalkulacijom od 31.12.2023. godine pokazatelj odnosa kapitala i podobnih obaveza banke je iznosio 19,87%, što je značajno iznad propisanog nivoa. S obzirom na strukturu portfolija,

Banka očekuje da će navedeni pokazatelj biti na sličnom nivou, a svakako višestruko iznad propisanog nivoa, i sa narednim obračunom.

Usaglašenost sa preuzetim obavezama iz ugovora sa međunarodnim finansijskim institucijama (MFI)

U skladu sa definisanim limitima u sporazumima zaključenim sa međunarodnim finansijskim institucijama (MFI) – GGF i EFSE Banka je dužna da poštuje određene finansijske obaveze do konačne otplate kredita. Na dan 31. decembra 2023. godine Banka je usklađena sa svim zahtevanim pokazateljima iz ugovora sa MFI.

III ADEKVATNOŠĆ UPRAVLJANJA RIZICIMA

Ciljevi Banke u upravljanju rizicima su identifikacija, merenje, ublažavanje i praćenje svih vrsta rizika i time minimiziranje izloženosti Banke tim rizicima.

Kreditni rizik

Banka meri i kontroliše nivo kreditnog rizika kroz procenu solventnosti klijenata i kontrolu kreditnog portfolija kao i kroz izračunavanje ispravke vrednosti odnosno rezervisanja u skladu sa MSFI.

Struktura rizične aktive prema kategorijama klasifikacije
(u hiljadama RSD)

Kategorije klasifikacije	Klasifikovana aktiva na 31.12.22	% učešća u bruto rizičnoj aktivi		Klasifikovana aktiva na 31.12.23	% učešća u bruto rizičnoj aktivi	
A	44.788.492	39,49%	74,30%	58.576.569	42,38%	75,77%
B	39.483.716	34,81%		46.153.468	33,39%	
V	23.262.854	20,51%	20,51%	25.138.769	18,19%	18,19%
G	2.874.911	2,53%	5,19%	4.907.639	3,55%	6,04%
D	3.012.171	2,66%		3.435.574	2,49%	
Total	113.422.144	100,00%		138.212.019		100%

Ukupna aktiva koja se klasifikuje povećala se u odnosu na 31.12.2022. za 21,9%.

U posmatranom periodu, došlo je do poboljšanja u strukturi portfolija Banke u pogledu procenta udela pojedinih kategorija u bruto izloženosti. Udeo plasmana klasifikovanih u kategorije A i B povećan je za 1,47 p.p, dok se udeo plasmana klasifikovanih u kategoriju V i u kategorije G i D smanjio za 2,32 p.p, odnosno povećao za 0,85 p.p.

Kvalitet portfolija je na dan 31.12.2023. godine prema internoj klasifikaciji u kategoriji niskog rizika.

Napлата i pokriće NPL-a

Bruto NPL zasnovan na metodologiji izveštavanja prema Narodnoj banci Srbije je prikazan u sledećoj tabeli:

	(u hiljadama RSD)		
	31.12.2022.	31.12.2023.	Promena
NPL plasmani	946.974	1.160.764	213.790

Tokom 2023. godine NPL je povećan za RSD 213.790 hiljada.

Povećanje NPL-a je u najvećoj meri posledica ulaska u default klijenta SDK CONSTRUCTION DOO u iznosu od RSD 84.160 hiljada.

U toku 2023. godine NPL ratio se povećao sa 1,32%, koliko je iznosio na kraju 2022. godine, na 1,46% koliko iznosi na kraju 2023. godine.

Izloženost po osnovu kredita koji su ušli u kategoriju problematičnih tokom 2023. godine, iznosi RSD 403.945 hiljada, od čega se 68% (RSD 276.007 hiljada) odnosi na Corporate i SME klijente, 24% (RSD 97.901 hiljadu) na stanovništvo, 5% (RSD 20.948 hiljada) na preduzetnike i 2% (RSD 9.089 hiljada) na agro klijente.

Od početka 2023. godine, Banka je naplatila RSD 426.419 hiljada po osnovu problematičnih potraživanja.

Učešće bruto NPL u ukupnim bruto kreditima

Pokazatelj	31.12.2022.	31.12.2023.	Promena
Učešće NPL-a u ukupnim kreditima	1,32%	1,46%	0,14p.p.

Pokriće NPL

Pokazatelj	31.12.2022.	31.12.2023.
Pokazatelj pokrića NPL-a ukupnom ispravkom vrednosti	79,49%	89,94%
Pokazatelj pokrića NPL-a ispravkom vrednosti NPL-a	49,96%	63,58%

Okvirom apetita rizika Banke definisana je target vrednost pokazatelja za nivo loše aktive (NPE pokazatelj) i nivo problematičnih kredita (NPL pokazatelj), i to na nivou od 5% odnosno 3%, kao i za nivo pokrića problematičnih kredita pripadajućim ispravkama na nivou od minimalno 50%.

Na dan 31.12.2023. godine Banka je u skladu sa vrednostima ovih pokazatelja.

Rizik likvidnosti

Ostvarena vrednost pokazatelja pokriva likvidnom aktivom (PPLA) na dan 31.12.2023. godini iznosi 154,02% što je u skladu sa definisanim limitima utvrđenih internim aktima Banke.

Okvirom apetita rizika Banke definisana optimalno prihvatljiva vrednost pomenutog pokazatelja iznosi minimalno 120%, a definisani limit izloženosti iznosi minimalno 105%.

U skladu sa Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti, utvrđena vrednost nalazi se u zoni niskog rizika ($p > 120\%$).

U skladu sa Planom poslovanja u slučaju krize likvidnosti, vrednost predmetnog pokazatelja ispod 110% ukazuje na potencijalnu krizu likvidnosti Banke (indikator za rano otkrivanje krize likvidnosti).

Tokom 2023 godine, vrednost pokazatelja kretala se u opsegu od 132,43% do 161,48%, što je značajno iznad koeficijenta propisanog odlukom regulatora, ali značajno ispod proseka bankarskog sektora, 182,98% (poslednje dostupni podaci).

Ostvarene vrednosti Pokazatelja likvidnosti i Užeg pokazatelja likvidnosti propisanih od strane NBS od 01.01.2023. do 31.12.2023.

	Pokazatelj likvidnosti	Uži pokazatelj likvidnosti
Vrednost na dan 29.12.2023.	2,07	1,43
Prosečan	2,05	1,49
Maksimalna vrednost	2,47	1,97
Minimalna vrednost	1,65	1,20
Limit NBS na dnevnom nivou	Minimum 0,8	Minimum 0,5
Limit NBS propisan kao mesečni prosek	Minimum 1	Minimum 0,7

Pokazatelj likvidnosti Banke u periodu od 01. januara 2023. do 31. decembra 2023. godine bili su u skladu sa limitima propisanim Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke.

Istovremeno, vrednosti pokazatelja su na dan 31. decembra 2023. godine, iznad nivoa optimalno prihvatljivog nivoa rizika definisanog Okvirom apetita rizika Banke.

U cilju adekvatnijeg upravljanja rizikom likvidnosti, Banka pored limita propisanih od strane NBS prati i interno uspostavljene pokazatelje strukturne likvidnosti.

Vrednost interno uspostavljenih pokazatelja likvidnosti
01.01. – 31.12.2023.

	Minimum	Maksimum	Prosek	Limit
Racio likvidne aktive	28,38%	34,26%	30,65%	Min 25,00%
Racio neto kred. prema uk. dep.	83,13%	91,41%	89,16%	Max 200,00%
Racio dep. klijenata prema uk.dep	92,29%	94,15%	93,35%	Min 75,00%
Racio koncentracije depozita	13,90%	14,59%	14,28%	Max 30,00%

Banka se u toku 2023. godine kretala u okviru interno definisanih limita vezanih za pokazatelje likvidnosti.

Devizni rizik

Ostvarene vrednosti Pokazatelja deviznog rizika u periodu 01.01.2023 – 31.12.2023

Vrednost na dan 31.12.2023	3,84%
Prosečna vrednost	1,31%
Maksimalna vrednost	4,41%
Minimalna vrednost	0,13%
Limit NBS	Maksimalno 20%

Devizni rizik, meren Pokazateljem deviznog rizika, se u toku 2023. godine nalazio u kategoriji niskog rizika.

Rizik kamatnih stopa

Uticaj promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke prati se kroz ukupnu neto ponderisanu poziciju bankarske knjige.

Ukupna neto ponderisana pozicija Banke na dan 31.12.2023.

	(u hiljadama RSD)
Ukupna neto ponderisana pozicija	1.263.651
Kapital	21.475.618
Ukupna neto ponderisana pozicija i pokazatelj adekvatnosti	5,88%
Interno definisan maksimum (gornja granica)	+/-10%

Operativni rizik

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine prijavljeno je 139 događaja operativnog rizika u bazu operativnog rizika. Od ukupno 139 događaja operativnog rizika, 57 se odnosilo na blagajnički manjak, 47 na blagajnički višak, dva na internu prevaru, dva na eksternu prevaru i 31 na ostale događaje operativnog rizika.

Događaji operativnog rizika se klasifikuju prema liniji poslovanja i vrsti događaja.

U odnosu na liniju poslovanja u ovom periodu, od ukupno prijavljenih 139 događaja, 112 se odnosilo na Obračune i plaćanja, 13 na Komercijalno bankarstvo i 14 na Poslove sa građanima. U odnosu na vrstu događaja, 133 prijavljena događaja se odnosilo na izvršenje, isporuku i upravljanje procesima, dva na eksterne prevare, dva na interne prevare, jedan na klijente, proizvode i poslovnu praksu i jedan na štete na fiksnoj imovini.

Broj događaja	139
Blagajnički manjak	57
Blagajnički višak	47
Eksterne prevare	2
Interne prevare	2
Ostalo	31
Neto gubitak u 000 rsd	27.901
Neto gubitak u EUR	238.118

Banka takođe vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana, kao i pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka.

Rizik izloženosti

Izloženost* prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti na dan 31.12.2023.

	(u 000 RSD)	Kao procenat kapitala	Limit NBS
Lica povezana sa Bankom	3.288.650	15,31%	-
Velike izloženosti	6.680.059	31,10%	Max 400%

*Izloženost podrazumeva izloženost nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika i izuzeća od limita izloženosti, u skladu sa odredbama Odluke NBS o upravljanju rizicima.

Rizik koncentracije

Banka rizik koncentracije plasmana prati kroz ratio koncentracije koji je definisan kao odnos 20 najvećih bruto izloženosti na nivou klijenta odnosno grupe povezanih lica umanjениh za izloženosti pokrivene gotovinskim depozitom i ukupnog regulatornog kapitala.

Okvirom apetita rizika određeno je da ratio koncentracije treba održavati na nivou ispod 250%.

	31.12.2022.	31.12.2023.	Oklonost prema rizicima (target vrednost)
Ratio koncentracije 20 najvećih klijenata/grupa povezanih lica	103,90%	106,72%	250% regulatornog kapitala

Na dan 31.12.2023. godine ratio koncentracije nalazio se u okviru interno definisanog limita. Dodatno, u cilju upravljanja rizikom koncentracije, Banka je uspostavila limite izloženosti (bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje) u odnosu na određena geografska područja i prema određenom sektoru/grani delatnosti, koji obezbeđuju diversifikovanost portfolija. Na dan 31.12.2023. godine, najveća izloženost Banke u smislu bilansne i vanbilansne aktive koja

se klasifikuje je u sektoru rudarstvo i prerađivačka industrija (21,49%) i u sektoru stanovništva (18,48%), što je znatno ispod interno definisanih limita od 60% i 25%, respektivno. Izloženost Banke u odnosu na geografska područja prati se kroz učešće plasmana klijentima iz pojedinih regiona u ukupnoj bruto bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama koje se klasifikuju. Najveća izloženost Banke je prema klijentima koji pripadaju regionu Beograda sa učešćem od **38,69%** i regionu Centralne i Zapadne Srbije sa učešćem od **36,94%** u ukupnoj aktivi koja se klasifikuje, što je znatno ispod interno definisanih limita od 50% i 70% respektivno.

Izloženosti banke određenim vrstama proizvoda Banka prati u skladu sa Odlukom NBS o upravljanju rizikom koncentracije, po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda. Izloženosti banke po osnovu kredita odobrenih stanovništvu, čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana, ne mogu biti veće od 30% iznosa kapitala banke utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, uvećanog za iznos svih obaveza banke u dinarima čija je preostala ročnost duža od 1825 dana. Na obračun iznosa kapitala iz prethodnog stava ne primenjuju se regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od kapitala propisani odlukom NBS kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, osim umanjenja za gubitak tekuće godine i ranijih godina i za nerealizovane gubitke. Na dan 31.12.2023. godine, ovako obračunat pokazatelj rizika koncentracije u segmentu stanovništva iznosi **2,56%** i znatno je ispod regulatornog maksimuma.

Rizik ulaganja

Zaključno sa 31.12.2023. Banka nema neto ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva banke svrstavaju se u kategoriju niskog rizika (ispod 45% kapitala Banke).

Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine na dan 31.12.2023.

	Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine	Ukupno
Iznos (u 000 RSD)	0	2.187.395	2.187.395
Učešće u kapitalu	0%	10,19%	10,19%
Limit NBS	Max 10%	-	Max 60%

Rizik zemlje – Rizik države porekla lica prema kome je banka izložena.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema nivou rizika zemlje koji je zasnovan na sistemu klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih rejting agencija (Moody's, Standard & Poor's i Fitch).

U toku 2023. godine Banka je imala izloženost prema klijentima koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31. decembra 2023. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Austrija, Sjedinjene Američke Države i Češka Republika. Na dan 31. decembra 2023. zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Makedonija, Turska, Rumunija, Bosna, Hrvatska i Crna Gora.

Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u toku cele 2023. godine.

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31.12.2023.

Država	Kategorija rizika	Limit	Procenat bančinog kapitala
Nemačka	nizak	Bez limita	16,18%
Austrija	nizak	Bez limita	3,29%
USA	nizak	Bez limita	0,43%
Češka	nizak	Bez limita	0,05%
Belgija	nizak	Bez limita	0,00%
Makedonija	srednji	100% regulatornog kapitala	19,56%
Turska	srednji	100% regulatornog kapitala	25,64%
Rumunija	srednji	20% regulatornog kapitala	0,99%
Bosna	srednji	40% regulatornog kapitala	1,64%
Hrvatska	srednji	10% regulatornog kapitala	0,01%
Grčka	srednji	10% regulatornog kapitala	0,00%
Crna Gora	srednji	40% regulatornog kapitala	0,02%
Albanija	srednji	25% regulatornog kapitala	0,00%
Italija	srednji	10% regulatornog kapitala	0,00%

IV ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Nakon završetka poslovne godine, nije bilo događaja koji imaju materijalno značajan uticaj na finansijske izveštaje za period koji se završava 31. decembra 2023. godine.

V PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Poslovnim politikom i strategijom banke definisani su osnovni poslovni ciljevi i glavne smernice razvoja Banke na srpskom tržištu. Razvoj Banke u potpunosti je podržan od strane akcionara Banke, HALKBANK Turkiye, kroz kontinuirane dokapitalizacije, a sve u skladu sa poslovnim potrebama i postavljenim ciljevima.

Jedan od glavnih ciljeva je i širenje poslovne mreže filijala, uz podizanje tržišnog učešća u Beogradu i ostalim regionima gde Banka trenutno nema filijale. Strategijom Banke planirano je da ključne bilansne pozicije rastu brže od očekivanog rasta bankarskog sektora, što će

dovesti do povećanja tržišnog učešća Banke u ukupnoj aktivni, kreditima i depozitima bankarskog sektora Srbije.

VI AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Banka sprovodi redovna istraživanja finansijskih tržišta, analizira finansijske potrebe klijenata i sprovodi istraživanje stepena zadovoljstva korisnika finansijskih usluga.

Sektor marketinga, kontinuirano razvija nove proizvode i usluge Banke i nastoji da, na bazi informacija i zaključaka koje dobije kroz aktivnosti istraživanja tržišta i potreba klijenata, razvije i tržištu ponudi modifikovane postojeće proizvode, kao i potpuno nove proizvode i usluge.

VII INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA

Nije bilo otkupa sopstvenih akcija u toku 2023. godine.

VIII POŠTOVANJE OGRANAKA

HALKBANK uspešno širi svoju poslovnu mrežu i bazu klijenata. Danas se proizvodi i usluge Banke pružaju kroz poslovnu mrežu od 38 filijala, 5 ekspozitura i 1 šalter. Na dan 31. decembra 2023. godine Banka ima 9 filijala u Beogradu, 3 filijale u Čačku, filijale u Ivanjici, Gornjem Milanovcu, Valjevu, Kraljevu, Novom Pazaru, Arandjelovcu, Užicu, Požegi, Prijepolju, Kragujevcu, Smederevu, Mladenovcu, Kruševcu, Šapcu, Pančevu, Sremskoj Mitrovici, Novom Sadu, Staroj Pazovi, Zrenjaninu, Subotici, Nišu, Leskovcu, Vranju, Pirotu, Jagodini, Paraćinu kao i 5 ekspozitura - u Topoli, Vrnjačkoj Banji, Tutinu, Sjenici i Preševu. Banka je tokom 2023. godine otvorila tri nove filijale u Prijepolju, naselju Vojvode Stepe u Beogradu i Staroj Pazovi, kao i jednu ekspozituru u Sjenici.

IX PREGLED PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Pravila korporativnog upravljanja Banke regulisana su:

- Statutom Banke;
- Ugovorom o osnivanju;
- Kodeksom korporativnog upravljanja;
- Kodeksom poslovnog ponašanja članova Upravnog odbora;
- Kodeksom poslovnog ponašanja i etičkih principa;
- Politikom sprečavanja korupcije i
- Opštim uslovima poslovanja Banke.

NEFINANCIJOKI IZVEŠTAJ
2023

I. PROFIL BANKE

1. Vizija i misija

Naša vizija je da budemo jedna od najvažnijih i najbiranijih Banaka u zemlji.

Naša misija je da budemo Banka:

- koja razumevanjem potreba i očekivanja klijenata, kroz najbolje kanale nudi najprikkladnija rešenja, banka koja na najbrži i najefikasniji način svim klijentima pruža bankarske usluge putem efikasnih alternativnih distributivnih kanala ili putem svojih poslovnica;
- koja je fokusirana na realni sektor zajedno sa snažnim prisustvom na polju stanovništva, poseduje visoku tehnologiju, inovativne proizvode i usluge, ona koja je svesna društvene odgovornosti i korporativnih vrednosti, sa visoko kvalitetnim standardima, koja pruža produktivne aktivnosti i dugotrajnu profitabilnost;
- koja stavlja ljude na prvo mesto i koja na najvišem nivou obraća pažnju na zadovoljstvo klijenata.

2. Korporativne vrednosti

Poverenje – Možete biti sigurni da je Vaš novac u dobrim rukama.

Poštovanje – Mi cenimo Vaš vredan rad i poštujemo kapital koji ste stekli.

Iskrenost – Naše poslovanje je transparentno, a prioritet nam je da Vaši interesi budu u potpunosti zaštićeni.

Kvalitet – Naši proizvodi i usluge su kreirani u skladu sa Vašim zahtevima i očekivanjima.

Jednostavnost – Naše procedure su pristupačne i jednostavne.

Brzina – Procesuiranje Vaših zahteva se

obavlja u minimalnom roku.

Efikasnost – U našem i Vašem interesu je da jednostavnim procedurama dođemo do brzih rešenja.

Razvoj – Banka prati svetske standarde i trendove poslovanja u cilju stalnog unapređivanja i prilagođavanja svojih proizvoda i usluga zahtevima tržišta.

Profesionalizam – Pažljivo smo birali saradnike i kolege i sastavili tim vrhunskih profesionalaca koji su obučeni i spremni da izađu u susret svim Vašim zahtevima.

Disciplina – Marljivo i savesno ispunjavamo sve svoje obaveze kako bismo zadovoljili Vaše i naše profesionalne potrebe

3. Članstva

HALKBANK je član mnogobrojnih udruženja, sa kojima saraduje i na taj način unapređuje poslovno okruženje i razvitak privrede, između ostalih to su:
Tursko-Srpsko Privredno Udruženje
Udruženje Banaka Srbije
Udruženje finansijskih direktora Srbije
Članstvo u odborima za računovodstvo i poreze pri UBS
Članstvo u odborima FIC Srbija

4. Nagrade i priznanja

Zaposleni u HALKBANK su ostvarili najbolje rezultate u okviru programa podrške start-up preduzećima pomoću start-up kredita, realizovanih u saradnji sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo, a kojim povodom su zaposlenima predstavnici SEF-a uručili nagrade za uloženi trud i ostvarene rezultate.

5. Komunikacijska strategija

Komunikacijska strategija je tokom 2023. godine najvećim delom bila usmerena na komunikaciju orijentisanu ka fizičkim licima, u cilju promocije paketa proizvoda i

usluga Banke, kao i inovacija iz domena digitalnih usluga (digitalnih novčanika). U skladu sa misijom i vizijom, HALKBANK svakodnevno vodi računa o načinu komunikacije sa korisnicima usluga, kao i sa užom i širom javnosti. Za potrebe oglašavanja korišćeni su različiti kanali komunikacije: kontinuirano društvene mreže i internet stranica Banke, periodično štampani i digitalni mediji, kao i oglašavanje na televizijama sa nacionalnom i lokalnom frekvencijom, outdoor oglašavanjima - kao što su city light-ovi, autobuska stajališta, oglašavanje u autobusima na teritoriji Beograda, Niša i Novog Sada, štampani i LED bilbordi širom Srbije.

Banka je prisustvovala raznim događajima gde je ostvarena komunikacija sa potencijalnim i postojećim klijentima – Sajam automobila u Beogradu, agro sajmovi u Novom Sadu, Kragujevcu i Staroj Pazovi, učešće na Sajmu zapošljavanja „Career Days“ na Ekonomskom fakultetu u Beogradu i drugi.

U 2023. godini je Banka bila jedan od sponzora biciklističkog kupa Serbia Epic Races, konferencije Srpski Dani osiguranja i proslave dana Republike Turske. Banka je takođe organizovala sportski izazov u saradnji sa NonStop Fitness centrima, sa fokusom na promociju usluge Garmin Pay, koju je tokom 2022. godine naša Banka prva implementirala za korisnike i Visa i Mastercard® platnih kartica.

U toku 2023. godine je nastavljena saradnja sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo (SEF) na projektu kredita za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva. U fokusu su mlada preduzeća i poljoprivredna gazdinstva.

Nastavkom procesa digitalizacije i unapređenja usluga beskontaktnog plaćanja putem mobilnih telefona i pametnih satova, Banka je u 2023. uvela usluge Swatch Pay, Xiaomi Pay i Fidesmo Pay.

Nastavljena je saradnja sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kojim je Banka pristupila Projektu konkurentne poljoprivrede Srbije (SCAP - Serbia Competitive Agriculture Project), započetim u saradnji sa Svetskom bankom 2020. godine, a koji će trajati do 31. decembra 2024. godine.

II KLJUČNI DOGAĐAJI U PRETHODNOJ GODINI

JANUAR

U januaru je započela kampanja - HALK PAKET po Vašoj meri „4 u 1“, koja klijentima nudi mogućnost uzimanja gotovinskog kredita/kredita za refinansiranje sa fiksnom kamatnom stopom, uz paket tekućeg računa, bez troškova mesečnog održavanja i do 6 meseci, dozvoljeno prekoračenje po tekućem računu i kreditna kartica do 6 meseci bez mesečne članarine.

HALKBANK sa ponosom može reći da je u januaru bila prva i jedina banka u Srbiji koja je objedinila digitalne novčanike i svojim klijentima obezbedila mogućnost beskontaktnog plaćanja Mastercard® i Visa platnim karticama putem digitalnih novčanika Apple Pay, Google Pay i Garmin Pay.

FEBRUAR

Klijent HALKBANK-e Beograd je prvi u Srbiji ostvario pravo na bespovratna sredstva u iznosu od 320.000,00 dinara, na osnovu start-up kredita realizovanog u saradnji sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo - SEF.

MART

U toku marta meseca Banka je bila jedan od sponzora biciklističkog kupa Serbia Epic Races koji je bio organizovan od 24. marta do 23. aprila širom Srbije i predstavlja kvalifikacije za OI koje se održavaju u Parizu 2024. godine.

APRIL

U aprilu je sa radom počela novoosnovana filijala u Prijepolju. U cilju otpočinjanja dobre saradnje sa klijentima iz te regije, omogućena je specijalna ponuda kredita dobrodošlice.

HALKBANK je potpisala novi Ugovor o saradnji i pokrenula kampanju agro kredita uz subvencije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

MAJ

U maju je počela sa radom nova filijala, na još jednoj lokaciji u Beogradu, u ulici Vojvode Stepe.

JUN

Tokom juna je uvedena usluga SwatchPAY!, novo rešenje za beskontaktna plaćanja, koje je omogućeno za sve korisnike Mastercard® platnih kartica koji poseduju Swatch sat sa SwatchPAY! tehnologijom. U junu je Banka organizovala sportski izazov u saradnji sa NonStop Fitness centrima, sa fokusom na promociju usluge Garmin Pay, koju je tokom 2022. godine naša Banka prva implementirala za korisnike Visa i Mastercard® platnih kartica.

Pušten je HALKBANK&Visa nagradni konkurs za sve korisnike HALKBANK Visa platnih kartica, koji su pravo na učešće na nagradnom konkursu ostvarivali ostavljanjem kreativnog komentara na Instagram profilu Banke ispod objave koja se odnosila na konkurs. Nagradni konkurs, promocija i izvlačenje dobitnika odvijalo se putem bančinih profila na društvenoj mreži Instagram.

JUL

U julu je započela promocija kampanje Paketa tekućih računa, sa pogodnostima namenjenim svim generacijama – zaposlenima, omladini (od 18 do 26 godina) i penzionerima.

Za sve korisnike HALKBANK Mastercard® platnih kartica koji poseduju Xiaomi pametan uređaj, omogućena je usluga Xiaomi Pay.

AVGUST

U cilju daljeg razvijanja poslovne mreže, u avgustu je otpočela sa radom filijala u Staroj Pazovi. Klijentima je omogućena specijalna ponuda kredita dobrodošlice.

Banka je u avgustu odabrana kao pouzdan partner za učešće u Programu podrške malim preduzećima za nabavku opreme, pomoću kojeg se u saradnji sa Ministarstvom privrede i Razvojnog agencijom Srbije podržava razvoj domaće privrede kreditiranjem mikro i malih pravnih lica, preduzetnika i zadruga.

SEPTEMBAR

U cilju daljeg razvijanja poslovne mreže, u septembru je otpočela sa radom ekspozitura u Sjenici.

OKTOBAR

U oktobru je pušten nagradni konkurs u saradnji sa Mastercard kartičarskom organizacijom za sve korisnike HALKBANK Mastercard® World kreditnih kartica koji ostvare minimalnu zadatu potrošnju, a koji su kao nagradu mogli da osvoje Swatch sat koji podržava SwatchPAY! tehnologiju. Drugi deo nagradnog konkursa podrazumevao je da klijenti koji osvoje Swatch sat, dodaju HALKBANK Mastercard® World kreditnu karticu u digitalni novčanik – SwatchPAY! i ostvare minimalnu zadatu potrošnju, u zatom vremenskom roku, mogu osvojiti keš bek. Cilj nagradnog konkursa bio je prodajni podsticaj, kao i promocija nove usluge SwatchPAY!

Zaposleni u HALKBANK su ostvarili najbolje rezultate u okviru programa podrške start-up preduzećima pomoću start-up kredita, realizovanih u saradnji sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo, a kojim povodom su zaposlenima

predstavnicima SEF-a uručili nagrade za uloženi trud i ostvarene rezultate.

DECEMBAR

Zaposleni HALKBANK su u decembru učestvovali na humanitarnom turniru u basketu pod nazivom "Aj ti za 3" u organizaciji Fondacije "SOS Dečija sela Srbija" i kompanije Comtrade i na taj način pokazali humanost i dali doprinos organizaciji, koja je celokupan iznos od kotizacija za učešće iskoristila za

programe podrške deci i ugroženim porodicama.

U decembru je pokrenuta kampanja za korisnike HALKBANK Mastercard World kreditnih kartica, koja je kreirana u saradnji sa Mastercardom i Gigatronom. Korisnici HALKBANK Mastercard World kreditnih kartica su na svoj email dobili digitalni vaučer kojim ostvaruju popust na kasi u bilo kojoj Gigatron prodavnici. Cilj kampanje bio je prodajni podsticaj i promocija Banke.

III ZAJNTEREĐOVANE STRANE I MATERIJALNE TEME

KLJUČNI DEJHKOLDERI		
GRUPA DEJHKOLDERA	KANALI KOMUNIKACIJE I UKLJUČIVANJA	TEME OD ZNAČAJA ZA DEJHKOLDERE
KLIJENTI	Mreža filijala	Pravovremene, dostupne i pouzdane informacije o proizvodima i uslugama
Fizička lica	Veb-sajt banke	Stalno unapređenje podrške
Mala i srednja preduzeća	Korisnički servis	Odgovorno oglašavanje
Velika preduzeća	Štampani i digitalni mediji	Prilagodljivi proizvodi i usluge
	Sastanci	
AKCIONARI I INVEŠTORI	Sednice skupštine akcionara	Transparentno upravljanje
Većinski	Finansijski izveštaji	Poslovni rezultati
	Veb-sajt banke	
ZAPOŠLENI	Zvanične odluke IO	Mogućnosti za razvoj i napredovanje
Izvršni odbor i menadžment banke	Sastanci	Unapređenje internih komunikacija
Zaposleni u poslovnoj mreži	Obuke	Zadovoljstvo zaposlenih
Ostali zaposleni	Intranet	
Sindikata		

DRŽAVNE INSTITUCIJE	Godišnji izveštaji	Transparentno upravljanje
Regulatorna tela	Sastanci i konsultacije	Poslovni rezultati
Ministarstva i vladine institucije	Konferencije	Usaglašenost sa propisima
LOKALNA ZAJEDNICA	Godišnji izveštaji	Ulaganje u razvoj lokalne zajednice
Lokalne samouprave	Sastanci i konsultacije	Partnerski projekti
	Donacije i sponzorstva	
POSLOVNA ZAJEDNICA	Godišnji izveštaji	Partnerski projekti
Poslovna udruženja	Sastanci i konsultacije	Transparentnost u izboru dobavljača
Dobavljači	Učešće u radnim grupama udruženja	
Poslovni partneri		
MEDIJI	Konferencije za medije	Pravovremena i otvorena komunikacija
Nacionalni	Saopštenja za javnost	Poslovni rezultati
Lokalni	Štampani i digitalni mediji	Ulaganja u zajednicu
CIVILNI SEKTOR	Sastanci i konsultacije	Partnerski projekti
Nevladine organizacije	Donacije i sponzorstva	Ulaganja u zajednicu
Neprofitne organizacije	Godišnji izveštaji	Promocija društveno odgovornog poslovanja
		Promocija volonterizma

Materijalne teme

Materijalne teme su definisane u skladu sa GRI smernicama i predstavljaju pitanja od značaja za naše zainteresovane strane u kontekstu uticaja Banke na okruženje u kome posluje.

- Bezbednost i zdravlje na radu, obuke i edukacija, jednake mogućnosti za napredovanje i nagrađivanje
- Poštovanje standarda poslovanja, zakona i merodavnih propisa
- Odgovorno upravljanje resursima, poštovanje principa „zelene nabavke“, reciklaža, upravljanje energijom
- Odgovorno finansiranje
- Marketing i komunikacija sa klijentima
- Doprinos lokalnoj zajednici kroz kontinuirani razvoj proizvoda i usluga, dostupnih svim klijentima, donacije i podrška zapošljavanja mladih kroz program „moja prva plata“.

IV KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

HALKBANK kao i svi njeni zaposleni poštuju najviše standarde korporativnog upravljanja što predstavlja temelj odgovornog i održivog poslovanja. Banka je u potpunosti posvećena poštovanju svih zakonskih odredaba i regulatornog okvira koji se odnose na naše poslovanje, što zajedno sa našim sistemom upravljanja i kontrole osigurava da su interesi svih zainteresovanih strana u potpunosti zaštićeni.

Upravni odbor Banke teži da kontinuirano unapređuje upravljačke procese kako bi se obezbedila usklađenost poslovanja, transparentnost i odgovornost donošenja odluka kao i osigurala zdrava korporativna kultura.

Upravni odbor Banke usvojio je Kodeks korporativnog upravljanja čiji je osnovni cilj da se na transparentan i efikasan način predstavi sistem korporativnog

upravljanja uspostavljen u Banci i uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omogući ravnotežu uticaja njegovih nosilaca i jačanje poverenja akcionara i investitora u Banku, a sve u cilju obezbeđenja dugoročnog poslovnog razvoja Banke.

Banka u svom poslovanju, kroz interna akta i proces rada obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa članova organa upravljanja i lica povezanih sa njima, vodeći računa o zakonu i dobroj praksi korporativnog upravljanja. Kodeksom poslovnog ponašanja i etičkih principa objedinjuju se opšta i posebna pravila i smernice etičkog poslovanja i ponašanja, dok se nizom drugih pojedinačnih politika ojačava sistem upravljanja i unutrašnjih kontrola.

Upravljačka struktura, mandat i sastav upravljačkih tela

Organi Banke su : Skupština, Upravni odbor i Izvršni odbor.

Skupštinu čine akcionari Banke, odnosno Türkiye Halk Bankası A.Ş., Barbaros Mahallesi, Sebboy Sk. No.4,3 4746 Atasehir, Istanbul Turkey, registracioni broj: 862070 (u daljem tekstu: akcionar) kao jedini akcionar Banke, koji vrši ovlašćenja Skupštine u skladu sa važećim propisima, Odlukom o osnivanju i Statutom. Skupština predstavlja najviši organ, s obzirom da se na njenim sednicama odlučuje o najvažnijim pitanjima u vezi sa poslovanjem Banke. Skupština usvaja poslovnu politiku i strategiju Banke, kojima se definišu poslovni ciljevi Banke za period od najmanje tri godine, usvaja finansijske izveštaje i odlučuje o upotrebi i raspoređivanju ostvarene dobiti, odnosno pokriću gubitka, odlučuje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva Banke, donosi Statut, usvaja izmene i dopune osnivačkog akta i Statuta i odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom i Statutom Banke. Jedno od važnijih pitanja

koje spada u delokrug Skupštine Banke jeste i imenovanje i razrešenje predsednika i članova Upravnog odbora u skladu sa propisima.

Sednice Skupštine mogu biti redovne ili vanredne. Redovna sednica se održava najmanje jednom godišnje u roku prema važećim zakonima.

Upravni odbor Banke obavestiće Narodnu banku Srbije o datumu održavanja i dnevnom redu sednice Skupštine u roku predviđenom za obaveštavanje akcionara.

Pitanja u vezi sa Skupštinom – sastav, delokrug, redovno i vanredno zasedanje, konferencijska sednica, kvorum, ponovljena sednica, predsednik Skupštine, dan akcionara i poziv za sednicu regulisana regulisana su Statutom Banke. Na postupak sazivanja, obaveštavanja i zasedanja Skupštine primenjuju se odredbe odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na skupštinu akcionara, osim ako Zakonom o bankama nije drukčije propisano.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Skupštine Banke bliže se uređuju Poslovníkom o radu Skupštine.

Organi upravljanja Bankom su Upravni odbor i Izvršni odbor.

Upravni odbor

Članovi Upravnog odbora moraju imati dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće kvalifikacije u skladu sa propisima Narodne banke Srbije.

Mandat članova Upravnog odbora je četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora. Upravni odbor Banke, na kraju 2023. godine, sastojao se od 7 (sedam) članova, uključujući i predsednika, od čega su dva nezavisni članovi sa aktivnim znanjem srpskog jezika i prebivalištem na teritoriji Republike Srbije.

Upravni odbor Banke se sastaje najmanje jednom u tri meseca, a po potrebi i češće. Jedna od najvažnijih dužnosti Upravnog odbora jeste da obezbedi strateško usmerenje rukovodstvu Banke, usaglašavanje poslovanja sa zakonima, propisima i aktima Narodne banke Srbije, kao i sa unutrašnjim aktima Banke i smernicama Grupe, u ostvarivanju dugoročnih ciljeva poslovanja Banke.

U toku 2023. godine, Upravni odbor Banke je održao 11 sednica. Predmet razmatranja i odlučivanja na ovim sednicama, u kontekstu strateških i poslovnih odluka, bili su: redovno praćenje finansijskog i poslovnog učinka Banke, razmatranje pitanja iz domena upravljanja rizicima, sistema unutrašnjih kontrola, usklađenosti poslovanja i unutrašnje revizije, preispitivanje i/ili usvajanje strategije i politike za upravljanje rizicima, davanje prethodne saglasnosti za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke, odlučivanje o plasmanima, preispitivanje odluka o odobrenim izloženostima, utvrđivanje opštih uslova poslovanja Banke, odnosno njihovih izmena i dopuna, kao i druga važna pitanja iz delokruga Upravnog odbora.

Pitanja u vezi sa Upravnim odborom – sastav, imenovanje i razrešenje, mandat, sednice, kvorum, delokrug i ostala pitanja regulisana su Zakonom o bankama, Statutom Banke i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Upravnog odbora bliže se uređuju Poslovníkom o radu Upravnog odbora.

Izvršni odbor

Članove Izvršnog odbora Banke bira i razrešava Upravni odbor na period od 2 godine uz mogućnost ponovnog izbora, u skladu sa usvojenim izmenama i dopunama Statuta od 14.06.2023. godine.

Izvršni odbor se sastoji od 3 člana, uključujući i predsednika.

Izvršni odbor organizuje i nadzire svakodnevno poslovanje Banke i odgovoran je za primenu i efikasno funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola Banke. Izvršni odbor izvršava odluke Skupštine i Upravnog odbora, predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke, sprovodi poslovnu politiku i strategiju Banke donošenjem odgovarajućih poslovnih odluka, analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima, obaveštava Upravni odbor o svim postupanjima koja nisu u skladu s propisima i drugim aktima Banke i obavlja druge poslove iz okvira svoje nadležnosti.

Jedna od osnovnih nadležnosti Izvršnog odbora je da nadzire svakodnevne poslovne aktivnosti Banke kao i da obezbedi da ukupna organizacija Banke adekvatno podržava sprovođenje poslovne strategije i ostvarivanje planiranih poslovnih ciljeva Banke.

U toku 2023. godine Izvršni odbor Banke održao je ukupno 55 sednica, od kojih su dve bile pisane.

Pitanja u vezi sa Izvršnim odborom – sastav i kvorum, imenovanje i razrešenje, mandat, delokrug, sednice i ostala pitanja regulisana su Zakonom o bankama, Statutom Banke i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Izvršnog odbora bliže se uređuju Poslovníkom o radu Izvršnog odbora.

U cilju boljeg poslovanja i adekvatnijeg nadzora, u Banci postoje i drugi odbori u skladu sa važećim propisima: Odbor za praćenje poslovanja (Odbor za reviziju),

Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Navedeni odbori, staraju se da Banka posluje u svemu u skladu sa važećim propisima i posvećeni su razmatranju pitanja iz oblasti upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola, usklađenosti poslovanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, adekvatnosti i efikasnosti procedura Banke i sistema za obezbeđenje, odobravanje svih vrsta plasmana, kao i ostala pitanja značajna za rad Banke, svaki odbor u okviru svog delokruga.

Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u nadzoru nad radom Izvršnog odbora i zaposlenih u Banci. Odbor za reviziju čine najmanje tri člana, od kojih su najmanje dva članovi Upravnog odbora koji imaju odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija. Najmanje jedan član Odbora za reviziju mora biti lice nezavisno od Banke.

Kreditni odbor Banke donosi odluke o odobravanju svih vrsta dinarskih i deviznih kredita, garancija, avala, akreditiva i drugih oblika jemstva, kao i drugih vrsta plasmana Banke, obavlja druge poslove u skladu sa aktima Banke, zakonom i drugim propisima i obavlja i druge poslove u skladu sa odlukom Upravnog odbora.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, na osnovu dobijenih informacija na svojim sednicama predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti na način da na sednicama donosi konkretne zaključke i/ili odluke, odnosno jasne smernice organizacionim delovima Banke i njenim zaposlenima koje bi trebalo da obezbede adekvatno upravljanje pomenutim rizicima, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Banke.

Članove Odbora za upravljanje aktivom i pasivom bira Upravni odbor iz reda članova Izvršnog odbora i zaposlenih u Banci.

Pitanja u vezi sa Odborom za reviziju, Kreditnim odborom i Odborom za upravljanje aktivom i pasivom – sastav, kvorum, imenovanje i razrešenje, mandat, delokrug, sednice i ostala pitanja regulisana su Zakonom o bankama, Statutom Banke i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.

UPRAVNI ODBOR
1. Osman ARSLAN, predsednik
2. Hasan TUNCAY, član
3. Hamdi COŞGUN, član
4. Güvenç USTA, član
5. Caner GÖKBULUT, član
6. Dr Jasmina BOGIĆEVIĆ, nezavisna članica
7. Vesna VUKOVIĆ, nezavisna članica

IZVRŠNI ODBOR
1. Aziz Arslan, predsednik
2. Hasan Cömert, član
3. Dušica Erić, član

Način rada i druga pitanja od značaja za rad Odbora za reviziju, Kreditnog odbora i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom bliže se uređuju poslovnica o radu svakog od navedenih odbora.

Odbor za praćenje poslovanja (Odbor za reviziju)
1. Hasan TUNCAY, predsednik
2. Hamdi COŞGUN, član
3. Dr Jasmina BOGIĆEVIĆ član

KREDITNI ODBOR
Članovi Kreditnog odbora biraju se u skladu sa Odlukom o formiranju Kreditnog odbora i izboru članova

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) /Assets and Liability Management Committee
Članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom biraju se u skladu sa Odlukom o obrazovanju Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i imenovanju predsednika i članova
Odbor za upravljanje aktivom i pasivom čine sledeći članovi:
1. Predsednik Izvršnog odbora, predsednik
2. Članovi Izvršnog odbora, članovi
3. Direktor Sektora za kreditiranje, član
4. Direktor Sektora sredstava, član
5. Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje, član
6. Direktor Sektora marketinga za velike klijente i mala i srednja preduzeća, član
7. Direktor Sektora marketinga za stanovništvo i alternativne distributivne kanale, član

Kodeks poslovnog ponašanja

Kodeks poslovnog ponašanja i etičkih principa predstavlja skup principa i radnih pravila kojih zaposleni Banke treba da se pridržavaju u obavljanju svog posla i služi kao podsetnik na određene standarde koje treba da ispunjavaju. Svrha ovog Kodeksa jeste da utvrdi opšte etičke principe i norme profesionalnog bankarskog ponašanja kako bi se sprečili svi sporovi i konflikti koji mogu da nastanu između

zaposlenih, klijenata i Banke ali i doprinelo uspehu i ugledu Banke.

Kodeks se naslanja na viziju, misiju i korporativne vrednosti banke: poverenje, disciplina, efikasnost, iskrenost, kvalitet i profesionalnost. Kodeks poslovnog ponašanja usmerava nas da postupajući odgovorno, s poštovanjem i održivo u svim aspektima poslovanja, štitimo i dalje osnažujemo svoju dobru reputaciju i gradimo poverenje među svojim stejkholderima.

Aktivnosti kojima banka podržava ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih nacija

<p>1 СВЕТ БЕЗ СИРОМАШТВА</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Pružanje finansijskih usluga osetljivim grupama kroz razvoj posebnih proizvoda, tržišni prisustvo i prilagođavanje filijala. - Doprinos lokalnoj zajednici. 	<p>9 ИНДУСТРИЈА, ИНОВАЦИЈЕ И ИНФРАСТРУКТУРА</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Doprinos lokalnoj zajednici. - Pristupačnost filijala i ekspozitura - Razvoj i usavršavanje proizvoda i digitalnih usluga
<p>2 СВЕТ БЕЗ ГЛАДИ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Doprinos lokalnoj zajednici. 	<p>10 СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Širok asortiman proizvoda banke dostupnih svima
<p>3 ДОБРО ЗДРАВЉЕ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje mera zaštite na radu. - Program dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja. - Besplatni sistematski pregledi za zaposlene - Uslovi za rad prilagođenih epidemiološkim merama 	<p>11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Doprinos lokalnoj zajednici. - Donacije
<p>4 КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Program obuke za zaposlene. - Mogućnost zapošljavanja mlade kroz program „Moja prva plata“ 	<p>12 ОДГОВОРНА ПОТРОШЊА И ПРОИЗВОДЊА</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Pružanje jasnih i transparentnih informacija o proizvodima. - Poštovanje principa „zelene nabavke“
<p>5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Politika i procedura zapošljavanja daje mogućnost zapošljavanja svima koji ispunjavaju kriterijume 	<p>13 АКЦИЈА ЗА КЛИМУ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Reciklaža - Upravljanje otpadom - Upravljanje energijom
<p>6 ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini. 	<p>14 ЖИВОТ ПОД ВОДОМ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini.
<p>7 ДОСТУПНА И ОБНОЉИВА ЕНЕРГИЈА</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Krediti namenjeni stanovništvu energetska efikasnost - Upravljanje otpadom, energijom reciklaža 	<p>15 ЖИВОТ НА ЗЕМЉИ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Odgovorno ophođenje prema životnoj sredini.
<p>8 ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Doprinos društvenom proizvodu - Doprinos lokalnoj zajednici. - Širok asortiman proizvoda bar dostupnih svima 	<p>16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Usklađenost poslovanja sa merodavnim zakonskim i drugim propisima standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma
<p>17 ПАРТНЕРСТВОМ ДО ЦИЉЕВА</p> 			<ul style="list-style-type: none"> - Saradnja sa European Investment Bank, Serbian Entrepreneurship Foundation, Green for Growth Fund, European Fund for Southeast Europe, Italian Government, Demir-Halk Bank, Fond Revolving Kredita

V ALTERNATIVNI DISTRIBUTIVNI KANALI

Početak godine obeležen je završnim aktivnostima na projektu uvođenja Visa i Mastercard sistema za plaćanje digitalnim novcem. HALKBANK je prva banka koja je na tržištu ponudila mogućnost korišćenja Apple Pay, Google Pay i Garmin Pay digitalnih novčanika i za Mastercard i za Visa kartice.

Isto tako je HALKBANK jedina banka na tržištu koja svojim klijentima pored manualnog dodavanja Mastercard i Visa kartica u digitalne novčanike, nudi i opciju dodavanja kartica putem SmartHALK m-Banking rešenja i za Google Pay i za Apple Pay. Ovaj servis klijentima omogućava jednostavnu integraciju i besprekorno iskustvo.

Kao potvrda kvaliteta, izuzetnih zalaganja i brzine implementacija, HALKBANK je nagrađena od strane kompanije Visa kao 'Best in Class Wallet Enabler'.

Početak godine takođe su obeležili i projekti u okviru prihvatanja kartica, gde je od samog početka HALKBANK uzela učešće u prestižnom programu 'Bolji način'. Navedeni program, u organizaciji Republike Srbije, kartičarskih kompanija i partnera, podrazumeva popularizaciju korišćenja bezgotovinskog plaćanja kao efikasnijeg, pouzdanijeg i praktičnijeg metoda plaćanja u odnosu na keš, posebnom ponudom za prihvatanje plaćanja na POS terminalima namenjenom preduzetnicima, mikro i malim privrednicima.

Usled tendencije rasta beskontaktnog plaćanja, otpočet je i projekat implementacije beskontaktno funkcionalnosti za podizanja gotovine na ATM prihvatnoj mreži Banke koji će umnogome unaprediti, ali i olakšati korišćenje iste. Projekat je u finalnoj fazi i očekuje se da će rešenje početkom 2024. godine biti dostupno klijentima. Paralelno je, u kontinuitetu, nastavljen i rast ATM mreže, obuhvatajući strateški značajne

nove lokacije, ali je izvršena i nabavka novih uređaja poslednje generacije i vrhunskog kvaliteta.

Tokom drugog kvartala 2023. godine, implementacija digitalnih novčanika je dobila novu dimenziju, zato što je HALKBANK prva svojim klijentima omogućila plaćanja Swatch satovima koji su analogni, a podržavaju Swatch Pay tehnologiju. U saradnji sa kompanijom Mastercard i zastupnikom za Swatch u Republici Srbiji kompanijom Absolut Time, a u cilju promocije navedene funkcionalnosti, organizovana je kampanja u poslednjem kvartalu, kada je korisnicima Mastercard World kreditne kartica, dodeljeno 50 Swatch satova koji podržavaju Swatch Pay.

Dodatno je tokom drugog kvartala 2023. godine, u cilju promocije digitalnih novčanika, zajedno sa kompanijom Visa, kompanijom Garmin i klijentom Banke kompanijom Non Stop Fitness, organizovano takmičenje u okviru kojeg su pobednici nagrađeni Garmin satovima koji podržavaju plaćanje Garmin Pay, ali i novčanim iznosom od 10.000 RSD koji je pobednicima dat na raspolaganje na računu koji je otvoren u Banci.

Sa kompanijom Visa organizovana je i dodela paketa karata za muzički festival Exit, koja je naišla na veliko interesovanje klijenata Banke, korisnika Visa platnih kartica.

U maju 2023. godine otpočeli smo Visa podsticajnu kampanju za zaposlene koja je trajala 6 meseci. Zaposleni banke pokazali su veliko interesovanje za učestvovanje u kampanji što je rezultiralo izdavanjem i uručjenjem blizu 6000 Visa platnih kartica. Po završetku uspešne kampanje, u oktobru 2023. godine, organizovana je svečana dodela nagrada gde su kolegama, koji su ostvarili najbolje rezultate, uručene nagrade.

U isto vreme pokrenut je i projekat za depozitne mašine koje će omogućiti fleksibilnije poslovanje našim klijentima ali

i rasterećenje službenika na blagajni. Dodatno postoji mogućnost da se navedene mašine postave u prostorijama klijenata kao i na eksternim lokacijama, kao što su tržni centri i veliki marketi, što će dodatno približiti Banku klijentima. Završetak projekta se očekuje nakon migracije na novi core sistem.

Prepoznavši mogućnost da se na tržištu izdvojimo i kao Banka koja podržava najinovativnije vidove plaćanja, i u trećem i četvrtom kvartalu 2023. godine nastavljamo sa inovacijama na polju digitalnih novčanika i omogućavamo plaćanje Xiaomi uređajima koji podržavaju Xiaomi Pay, kao i Zepp / Amazifit uređajima koji podržavaju Zepp Pay. Jedina smo banka na tržištu koja podržava i 'wearables' plaćanja što našim klijentima omogućava plaćanje na primer prstenom, korišćenjem digitalnog novčanika Fidesmo Pay.

U trećem kvartalu, sa kompanijom Visa, otpočeli su razgovori na temu Visa Business premium proizvoda koji planiramo da uvrstimo u ponudu Banke.

Budući da smo razvili i implementirali savremeno rešenje za prihvatanje plaćanja platnim karticama na internet prodavnicama trgovaca, u cilju što bolje prezentacije i korišćenja ovog servisa, u septembru smo otpočeli saradnju sa kompanijom ChipCard kao agregatorom što je rezultiralo naglim rastom broja korisnika ovog servisa.

U isto vreme pokrenut je i projekat kojim će se u ponudu banke uvrstiti i android POS uređaji poslednje generacije. Android POS omogućuje bolje korisničko iskustvo, brže performanse i laku integraciju.

Početak 2023. godine poverili smo aktivnost pružanja tzv. „PIN by SMS“ servisa kompaniji Comtrade System Integration d.o.o. Kako je navedeni projekat uspešno sproveden, a u cilju povećanja operativne efikasnosti i tendencijom povećanja obima saradnje, u trećem kvartalu pokrenut je i projekat migracije

usluge Bulk SMS i Viber servisa, budući da je ova kompanija jedan od najvećih pružaoaca usluga za Bulk SMS i Viber servis, kako za finansijske institucije tako i za kompanije koje se bave drugim delatnostima.

U skladu sa mandatom Narodne Banke Srbije, u oktobru smo otpočeli projekat koji će omogućiti izdavanje Dina kartica sa beskontaktnom tehnologijom.

Krajem godine pokrenuli smo i projekat za paketomate koji će Banci pružiti mogućnost proširenja saradnje, nove klijente i povećanje prometa.

U decembru smo otpočeli kampanju sa kompanijama Gigatron i Mastercard u okviru koje su korisnicima Mastercard World kreditnih kartica poslali vaučeri u vrednosti od 3.000 RSD, a koje su u mogućnosti da iskoriste na Gigatron prodajnim mestima za sve proizvode, i već snižene. Kampanja traje do kraja januara 2024. godine.

Započeli smo i projekat uvođenja eMenica. Ova funkcionalnost će klijentima omogućiti da putem svoje eBanking aplikacije (OfficeBanking) registruju menice kao i da upravljaju njima, što će pozitivno uticati na korisničko iskustvo.

Prethodnu godinu su nam takođe obeležile aktivnosti vezane za integraciju digitalnih servisa sa novim informacionim sistemom kao i testiranje svih servisa u sklopu Fusion projekta. Pored ovog velikog projekta uradili smo optimizaciju određenih digitalnih servisa kako bi servisi bili stabilniji i klijenti imali bolje korisničko iskustvo.

VI PRAĆENJE USKLAĐENOSTI POSLOVANJA I SPREČAVANJE PRANJA NOVCA

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca je uspostavljena u skladu sa Zakonom o bankama. Rukovodilac Službe je imenovan od strane Upravnog odbora Banke i direktno njemu odgovara.

Deo Službe koji obavlja poslove sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma je nezavisan od drugih poslovnih aktivnosti Banke. Člana Izvršnog odbora koji je odgovoran za primenu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma imenuje Upravni odbor Banke. Ovlašćeno lice i njegovog Zamenika u skladu sa Zakonom imenuje Izvršni odbor Banke. Ovlašćena lica Banke direktno odgovaraju Izvršnom odboru i nezavisna su u svom radu.

U okviru Službe je i funkcija koja se odnosi na zaštitu podataka o ličnosti i primenu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Osnovni cilj Službe je da pruži podršku u uspostavljanju odgovarajućeg sistema internih kontrola na nivou Banke, koji joj omogućava da posluje u skladu sa setom etičkih vrednosti sadržanih u Kodeksu poslovnog ponašanja i etičkih principa i u skladu sa važećim zakonima, regulativom, i internim aktima, kao i međunarodnom najboljom praksom.

U cilju očuvanja nezavisnosti u radu Službe, rukovodilac i ovlašćena lica periodično izveštavaju Odbor za reviziju Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor o aktivnostima Službe i pitanjima povezanim sa rizikom usklađenosti poslovanja i rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Delokrug rada Službe je sledeći:

- Kontroliše usklađenost poslovanja sa merodavnim zakonskim i drugim propisima i stara se o primeni obavezujućih odredaba o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- Prati propise, obaveštava nadležne organizacione jedinice Banke o novinama i izmenama u propisima i kontroliše njihovu implementaciju u procedure, uputstva i druga akta Banke;
- Kontroliše usklađenost procedura i uputstava sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje Banke;
- Izrađuje, ažurira i usklađuje interna akta Službe;
- Sačinjava Operativni godišnji plan praćenja usklađenosti poslovanja Banke;
- Izrađuje redovne izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja;
- Izrađuje godišnje izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja sa identifikovanim i procenjenim glavnim rizicima usklađenosti poslovanja i planom upravljanja rizicima;
- Izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju o utvrđenim rezultatima kontrole usklađenosti poslovanja u skladu sa Programom praćenja usklađenosti poslovanja i Procedurom, a o propustima koji se odnose na identifikovanu usklađenost sa zakonskim propisima i internim aktima izveštava redovno Izvršni odbor i Odbor za reviziju i najmanje jednom godišnje Upravni odbor Banke;
- Izrađuje godišnje izveštaje o izvršenoj unutrašnjoj kontroli i preduzetim merama u vezi primene Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- Izrađuje godišnju ocenu izloženosti banke riziku od pranja novca i

finansiranja terorizma u skladu sa Odlukom o Smernicama za primenu odredaba Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma za obveznike nad kojima Narodna Banka Srbije vrši nadzor;

- Izrađuje godišnju analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Izrada šestomesečnih izveštaja za Narodnu banku Srbije (NBS) o aktivnostima koje je Banka preduzela iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- Obezbeđuje pravilno i blagovremeno dostavljanje podataka Upravi za sprečavanje pranja novca u skladu sa zakonskom regulativom;
- Pribavlja, kontroliše, analizira i formira izveštaje Upravi za sprečavanje pranja novca o gotovinskim transakcijama u iznosu EUR 15.000 i više u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu NBS u skladu sa regulatornim propisima;
- Analizira klijente i transakcije po njihovim računima, sačinjava službene beleške i vrši prijavu sumnjivih klijenata i transakcija Upravi za sprečavanje pranja novca;
- Formira i dostavlja podatke po zahtevima Uprave za sprečavanje pranja novca, Jedinice za finansijske istrage i Agencije za borbu protiv korupcije;
- Postupa po nalogima nadležnog organa za obustavu transakcija ili praćenje finansijskog poslovanja stranke;
- Izrađuje godišnji Plan i program obuke zaposlenih u cilju primene propisa iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i sprovodi njegovu realizaciju;
- Upravlja rizicima koji nastaju kao posledica propuštanja ili

nepridržavanja zakona, standarda poslovanja, procedura o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i neusaglašenosti s drugim aktima, kojima se obezbeđuje poslovanje Banke;

- Aktivno saraduje sa svim organizacionim delovima Banke kao i Narodnom bankom Srbije, Upravom za sprečavanje pranja novca i Udruženjem banaka Srbije po pitanju pribavljanja stavova i mišljenja za primenu određenih propisa i rešavanja spornih pitanja u njihovoj primeni;
- Prati primenu odredbi zakona kojim se reguliše zaštita podataka o ličnosti, drugih zakona i internih propisa koji se odnose na zaštitu podataka o ličnosti, uključujući i pitanja podele odgovornosti, podizanja svesti i obuke zaposlenih na radnjama obrade, kao i kontrole;
- Preduzima sve druge mere za zaštitu podataka o ličnosti u skladu sa zakonom, naročito vodeći računa o zakonitosti, svrsishodnosti i srazmernosti obrade podataka o ličnosti;
- Saraduje sa Poverenikom za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, predstavlja kontakt tačku za saradnju sa Poverenikom i savetuje se sa njim u vezi sa pitanjima koje se odnose na obradu, uključujući i obaveštavanje i pribavljanje mišljenja u vezi sa obavezom Procene uticaja na zaštitu podataka o ličnosti;
- Obavlja druge poslove po nalogu menadžmenta Banke.

Pored napred navedenih aktivnosti, u domenu upravljanja rizicima usklađenosti poslovanja, Banka posebnu pažnju posvećuje borbi protiv korupcije prema kojoj primenjuje princip nulte tolerancije.

Banka svoje aktivnosti bazira na prevenciji ponašanja koja mogu voditi korupciji.

Banka ima usvojenu Politiku sprečavanja korupcije i Kodeks poslovnog ponašanja i etičkih principa po kojima je strogo zabranjen bilo koji vid koruptivnog ponašanja.

Interni akti Banke koji uređuju oblast borbe protiv korupcije, dostupni su svim zaposlenima preko internog portala Banke, te je obaveza svih zaposlenih da se redovno informišu o novousvojenim dokumentima.

Podizanje svesti zaposlenih i namenske obuke izuzetno su važan deo sistema upravljanja rizicima povezanim sa korupcijom. Kao jedan od načina mitigacije rizika u navedenoj oblasti Služba za

praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca sprovodi redovne obuke zaposlenih.

Obuku iz oblasti usklađenosti poslovanja „Politika sprečavanja korupcije“ Služba je organizovala u decembru 2022. godine, u vidu prezentacije koja je dostavljena svim zaposlenima Banke putem e-mejla. Obuka je obuhvatila opšte teme povezane sa korupcijom i poslovnom etikom. Rezultat obuke je upoznavanje zaposlenih sa nultom tolerancijom, rizicima, načinima prepoznavanja, načinima prijave i eskalacije slučajeva povezanih s navedenim rizikom, relevantnim aktima koje je potrebno poznavati i osobama za kontakt za bilo koje pitanje iz ove oblasti.

VII LJUDSKI RESURSI

U 2023. godini Banka se nije suočavala sa većim preprekama u privlačenju novih i zadržavanju postojećih zaposlenih. Fluktuacija zaposlenih je bila na nižem nivou u odnosu na prethodne godine. Banka je na kraju 2023. godine imala 721 zaposlenih u odnosu na kraj 2022 godine kada je broj zaposlenih bio 657 zaposlenih što predstavlja rast od 11,5%. U tabeli koja sledi dat je pregled strukture novozaposlenih u 2023, kao i ukupan broj zaposlenih u Centrali i poslovnoj mreži.

Broj zaposlenih	31.12.2022.	novi zaposleni	31.12.2023.
Centrala	306	20	326
Filijale i ekspoziture	351	44	395
Total	657	64	721

Strategija Banke kako u samom procesu selekcije i regrutacije tako i podržavanju zaposlenih da unaprede svoje formalno obrazovanje, Banka je uspela da zadrži visok broj zaposlenih sa završenom visokom stručnom spremom.

Na sledećem grafikonu predstavljena je kvalifikaciona struktura zaposlenih:

Starosna i kvalifikaciona struktura zaposlenih na kraju 2023. godine je prikazana u tabeli ispod:

Stručna sprema (Qualification)	Godine starosti (Age)						Ukupno (Total)
	Do 30 godina (Up to 30 years)	31-40 godina (31-40 years)	41-50 godina (41-50 years)	51-60 godina (51-60 years)	Preko 60 godina (Above 60 years)		
I-NK (Elementary School)				2		2	(0,28%)
II-PK						0	(0,00%)
III-KV, SSS						0	(0,00%)
IV-SSS (High School)	37	29	48	26	7	147	(20,39%)
V-VKV						0	(0,00%)
VI/1-VŠS (College degree)	13	32	45	14	3	107	(14,84%)
VII/1-VS (University degree)	60	170	197	27	7	461	(63,94%)
VII/2 - Magistar, spec (Master)		1	1	2		4	(0,55%)
VIII – Doktor nauka (PhD)						0	(0,00%)
Ukupno (Total)	110 (15,26%)	232 (32,18%)	291 (40,36%)	71 (9,85%)	17 (2,36%)	721 (100,00%)	

U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih na kraju 2023. godine, učešće zaposlenih sa visokom stručnom spremom iznosilo je 63,9%, dok je učešće mlađih od 30 godina iznosilo 15,26%, a starijih od 50 je 12,21%.

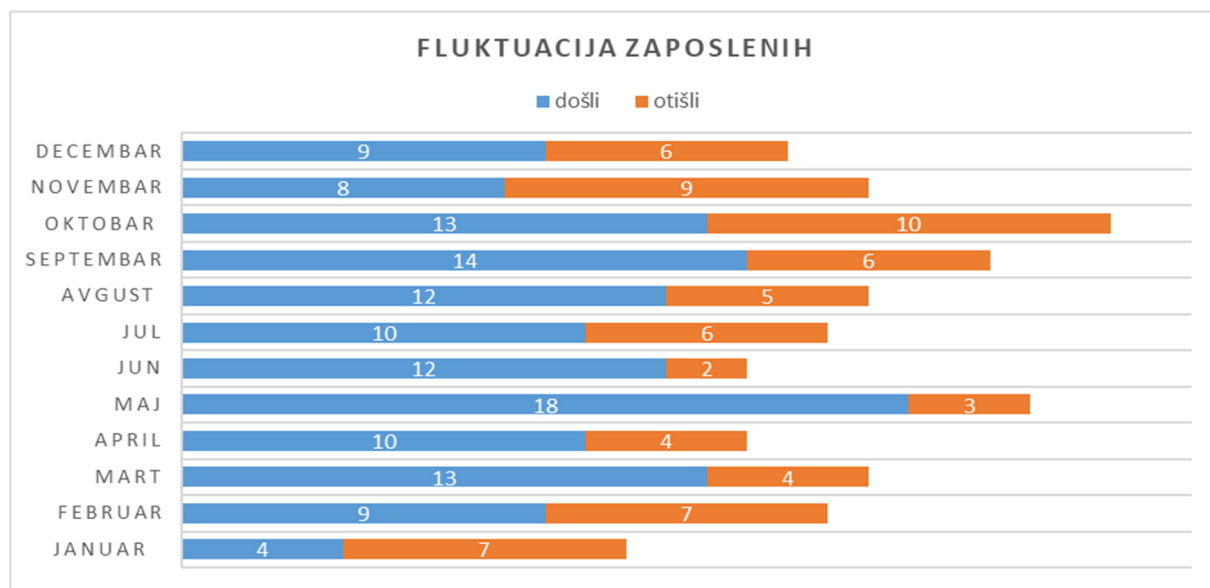
U toku 2023. godine troškovi zarada zaposlenih iznosili su 13.518 hiljada eura, odnosno oko 2,6 miliona eura više u odnosu na 2022 godinu, što je adekvatno rastu broja zaposlenih kao i povećanju zarada postojećim zaposlenima.

Rad u Banci

Tokom 2023. godine Banka je imala miran period u smislu fluktuacije zaposlenih, zaposleni sa ključnih pozicija nisu napustili Banku, prestao je trend odlaska iz IT sektora koji je i dalje

najbrže rastuća industrija na tržištu rada.

U skladu sa poslovnim planovima u 2023. godini broj zaposlenih bio je veći za 8,8% u odnosu na 2022 (721 zaposlenih u 2023. godini u odnosu na 657 zaposlenih u 2022. godini). Poslovni plan za 2024. godinu predviđa 802 zaposlena odnosno rast od 11%, odnosno približan trend rasta.

Prosek godina zaposlenih u HALKBANK u 2023. godini iznosio je 41,31 godina, od kojih je 89 zaposlenih mlađe od 30 godina, 481 mlađe od 50 godina, dok je 87 starije od 50 godina. U poređenju sa prethodnom godinom, razlike nisu značajne: u grupi do 30 godina starosti 2022. godine nalazilo se 89 zaposlenih, do 50 godina 481, a preko 50 godina ih je bilo 87.

U skladu sa savremenim trendovima u oblasti pružanja finansijskih usluga, u ukupnom broju zaposlenih žene preovlađuju u odnosu na broj muškaraca zaposlenih u Banci – 67,96% žena i 32,04% muškaraca.

Tabelarni prikazi i grafikoni ispod predstavljaju strukturu zaposlenih na kraju 2023. godine po raznim kategorijama:

Raspored zaposlenih prema starosnoj grupi		
Godina	2022	2023
Mlađi od 30 godina	89 (13.55%)	110 (15.26%)
Od 31 do 50 godina	481 (73.21%)	523 (72.54%)
Stariji od 50 godina	87 (13.24%)	88 (12.24%)

Raspored zaposlenih prema polu				
Vrsta radnih mesta	Muškarci 2022	Žene 2022	Muškarci 2023	Žene 2023
Ukupno	215 (32,72%)	442 (67,28%)	237 (32,87%)	484 (67,12%)
Rukovodeća radna mesta	53 (49,07%)	55 (50,93%)	53 (47,74%)	58 (52,25%)
Izvršilačka radna mesta	162 (29,50%)	387 (70,50%)	184 (30,16%)	426 (69,83%)

Raspored zaposlenih prema godinama starosti			
Vrsta radnih mesta	Do 30 godina	31-50 godina	preko 50 godina
Ukupno	101 (14%)	527 (73,09%)	93 (12,89%)
Rukovodeća radna mesta	1 (0,99%)	88 (16,69%)	28 (30,10%)
Izvršilačka radna mesta	100 (99%)	439 (83,30%)	65 (69,89%)

Ukupan broj i stopa fluktuacije zaposlenih:

- > Penzionisanje: 2023 – 6, u odnosu na 2022 –2
- > Primljeno u radni odnos: 2023 – 132 u odnosu na 2022 – 152; 2021–135
- > Raskid radnog odnosa: 2023 – 63, u odnosu na 2022 – 82; 2021 – 86;

Selekcija kadrova

Tokom 2023. godine Banke je proširila svoju mrežu filijala i ekspozitura za 3 filijale i 1 ekspozituru što je ukupan broj 43 filijala/ekspozitura/šaltera u više gradova širom Srbije. Nove filijale su otvorene u Prijepolju, Staroj Pazovi i ulici Vojvode Stepe u Beogradu, sa ukupno 17 novih zaposlenih. Nova ekspozitura je otvorena u Sjenici sa 5 novih zaposlenih.

HALKBANK je po drugi put uzela učešće u državnom programu „Moja prva plata“. U 2023. godini 9 mladih kandidata je steklo svoje radno iskustvo u Banci preko navedenog programa, od kojih su 4 kandidata nastavili sa radom u Banci zasnivanjem radnog odnosa. Obzirom na dobro iskustvo u Programu, Banka je prijavila učešće u navedenom programu i očekuje se uspeh kao i prethodnih godina.

Trening i razvoj zaposlenih

Interne obuke

Tokom 2023. godine HALKBANK je nastavila sa kontinuiranim usavršavanjem svojih zaposlenih. Interne obuke su organizovane tokom cele godine i pokrivene su oblasti Sprečavanje pranja novca, Kodeks poslovnog ponašanja, Usklađenost poslovanja Banke, Blagajničko poslovanje. Veliki broj internih obuka je održan na temu uvođenja novog Core sistema u Banci, gde su učestvovali svi zaposleni.

Eksterne, inhouse obuke, specijalistički seminari i sertifikacije

Banka omogućava svojim zaposlenima i polaganje za stručne sertifikate koji su od značaja i za zaposlenog ali i za samu Banku. U 2023. godini Banka je omogućila zaposlenima sertifikaciju ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), CIA (Certified Internal Auditor) i sertifikata koji su neophodni za kolege iz IT sektora.

Novina u odnosu na prethodnu godinu su časovi turskog jezika koji su održani u saradnji sa Turskim kulturnim centrom. Početni nivo je prošlo oko 40ak zaposlenih i plan za 2024. godinu je da se nastavi sa naprednim kursom turskog jezika.

Prava zaposlenih

Zaposlenima u Banci garantuje se pravo na udruživanje, bez diskriminacije po osnovu članstva u udruženjima ili sindikatu.

Prava svih zaposlenih regulisana su Pravilnikom o radu, što je u potpunosti u skladu sa Zakonom o radu.

Zaposleni ima pravo na zdrav i bezbedan rad. HALKBANK poštuje sve zakonske propise vezano za bezbednost i zdravlje na radu, organizuje obuku iz prve pomoći, redovan oftamološki pregled za sve zaposlene koji rade za računarom duže od 4 sata dnevno.

U toku 2023. godine nije bilo smrtnih slučajeva povezanih sa nesrećama na radu, niti profesionalnih oboljenja koja bi rezultirala dužim odsustvom sa posla.

Kompenzacije (novčane nadoknade) i ostale beneficije

U okviru beneficija za zaposlene, u toku 2023. godine nastavljena je saradnja sa Wiener Stadtische osiguranjem u delu pokrića obaveznog osiguranja i kao i saradnja sa Milenijum osiguranjem u domenu dodatnog zdravstvenog osiguranja. Svi zaposleni su pokriveni polisama dodatnog zdravstvenog osiguranja.

Svi zaposleni u Banci osigurani su u slučajevima operacije i/ili ozbiljnog oboljenja, u slučaju povrede i/ili trenutne ili trajne radne nesposobnosti i kod nesrećnih slučajeva u skladu sa polisom osiguranja koju plaća Banka.

Tokom 2023. godine Banka je imala određena sredstva koja je koristila za preventivnu zaštitu zdravlja zaposlenih. Održana je radionica za Mentalno zdravlje u trajanju od mesec dana odnosno 4 sesije, kojoj su pristup imali svi zaposleni Banke.

Žalbeni mehanizmi

Zaposleni u HALKBANK imaju mogućnost da upute svoje žalbene zahteve nadležnim kolegama u skladu sa internim politikama i procedurama a vezano za Zakon o sprečavanju zlostavljanja na radu, Zakon o zaštiti uzbunjivača, Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja.

Zaposleni imaju slobodu da se obrate svom rukovodiocu ili Službi za ljudske resurse i organizaciju i iznesu bilo koju vrstu molbe ili žalbe, koja se rešava u skladu sa mogućnostima Banke.

Tokom 2023. godine, putem navedenih postupaka nije bila podneta ni jedna žalba u vezi sa kršenjem ljudskih prava, nije bilo ni žalbi naših zaposlenih, odnosno utvrđenih slučajeva u vezi sa diskriminacijom po osnovu rase, pola, vere i sl.

Ostvareno u 2023:

- Rad na preventivnoj zaštiti zdravlja zaposlenih
- Unapređenje uslova rada, najviše u smislu finansijskih uslova a zatim i radnog okruženja obzirom da je proširenjem Centrale omogućen veći radni prostor zaposlenima
- Otvaranje Trening centra koji je doprineo boljoj organizaciji obuka i treninga zaposlenih

Ciljevi za 2024:

- Unapređenje paketa benefita za zaposlene
- Podržavanje projekata u vidu raznih partnerstava Fakultetima, udruženjima studenata
- Rad na poboljšanju mentalnog i fizičkog zdravlja zaposlenih uvođenjem raznih vrsta radionica/programa podrške

VIII ODGOVORNOST PREMA KLIJENTIMA

Podrška klijentima

Banka je posvećena društvenoj odgovornosti, pre svega kroz podršku razvoju preduzetništva i osnaživanju preduzetničkog duha u Srbiji kao i kroz stratešku orijentaciju na razvoj i podršku segmentu malih i srednjih preduzeća. Sa tim u vezi HALKBANK je među prvim bankama na

tržištu započela saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama kroz brojne garantne šeme i kreditne linije kroz koje je omogućavala svojim klijentima olakšan pristup finansijskim sredstvima, kao i finansiranje u otežanim uslovima poslovanja. Takva strateška orijentacija je potvrđena i kroz saradnju sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo (SEF), osnovanom od strane nemačke razvojne banke KfW i Privredne komore Srbije. U pitanju je neprofitna, nevladina organizacija osnovana radi ostvarivanja društveno korisnih ciljeva kao što su olakšavanje pristupa finansijskim proizvodima za start-up klijente, MSP klijentima, preduzetnicima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima, kroz saradnju sa finansijskim institucijama.

Banka je u toku 2023. godine ostvarila saradnju sa SEF-om kroz dve garantne linije, Covid-19 i Start-up. Garantna linija Covid-19 je osmišljena kao podrška malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i AGRO klijentima čije je poslovanje direktno ili indirektno pogođeno pandemijom Covid-19. Podrška klijentima se ogledala kroz olakšan pristup finansijskim sredstvima, kako bi se obezbedio kontinuitet poslovanja u uslovima krize i na taj način očuvala zaposlenost. Sa druge strane Start-up garantna linija obezbeđuje podršku MSP klijentima, preduzetnicima i AGRO klijentima koji su početnici u poslovanju i kojima je veoma otežan pristup finansijskim sredstvima na tržištu. Na taj način Banka, u saradnji sa partnerskom fondacijom SEF pruža istinsku podršku razvoju preduzetništva, samozapošljavanju, inovativnim rešenjima u poslovanju, tehnološkom napretku kao i sveukupnom ekonomskom rastu.

Briga o klijentima

HALKBANK vodeći se sloganom Ljudi pre svega klijente uvek stavlja na prvo mesto i u fokus svih svojih aktivnosti. Kako je zadovoljstvo klijenata temelj našeg poslovnog uspeha, Banka u okviru Službe za korporativne komunikacije i upravljanje kvalitetom kontinuirano radi na unapređenju kvaliteta usluge koju pružamo klijentima.

Sistem upravljanja kvalitetom inkorporiran je u procedurama Upravljanje kvalitetom usluge i Prigovori klijenta.

Poštujući Proceduru upravljanja kvalitetom usluge težimo ka zadovoljstvu, poverenju i lojalnosti klijenata. Jedan od naših glavnih ciljeva je i konzistentnost performansi. Ideja je da svaka filijala, odnosno zaposleni koji uslužuje klijenta pruži istu uslugu. Redovnim posetama filijala želimo da osiguramo brzinu pružanja usluge, efikasnost procesa kao i ljubaznost zaposlenih i prijateljski stav prema klijentima. U cilju pružanja što boljih usluga klijentima trudimo se da naše filijale budu pristupačne i u skladu sa najsavremenijim standardima tržišta. U prethodnoj godini otvorili smo 4 nove poslovnice i relocirali jednu postojeću. Kontinuiranim istraživanjem i praćenjem, težimo ka postizanju boljih, bržih i jednostavnijih procesa bez suvišnih koraka.

Osluškujući potrebe klijenata kroz sugestije, molbe, pohvale, pitanja, ali i prigovore, Banka je uvek na raspolaganju klijentima uz maksimalno angažovanje. Brzo i efikasno rešavanje prigovora, kao i prevencija u nastanku prigovora imaju za cilj podizanje kvaliteta usluga koje Banka pruža klijentima. Proces rešavanja prigovora uključuje niz aktivnosti, među kojima je i saradnja sa rukovodiocima u relevantnim organizacionim delovima Banke u zavisnosti od prirode prigovora, kako bi pristupili proceni prigovora, analizi istog, prikupljanju potrebnih informacija i dokaza i nalaženju rešenja. Odgovor Banke je uvek jasan, potpun i razumljiv za klijenta. Služba za odnose s javnošću i upravljanje kvalitetom saraduje i sa Narodnom bankom Srbije u cilju obezbeđivanja transparentnih i pravovremenih informacija za klijente. U ukupnom broju prigovora koje je Banka primila tokom prethodne godine, nije bilo prigovora u vezi sa nepridržavanjem propisa u oblasti marketinških komunikacija, kao ni prigovora koji imaju sistemski značajan rizik za poslovanje Banke. Banka kroz redovno izveštavanje i

praćenje prigovora kroz aplikaciju za praćenje operativnog rizika i prigovora klijenata ima za cilj konstantno unapređenje i poboljšanje svojih proizvoda i usluga, kao i kvaliteta.

IX LOKALNA ZAJEDNICA I ŽIVOTNA OKREDINA

Temelji društveno odgovornog poslovanja HALKBANK-e su pre svega u izgradnji i održavanju dobrih odnosa sa klijentima i zaposlenima, a samim tim i sa celokupnom zajednicom. Moto „Ljudi pre svega“ nije samo rečenica, već deo naše korporativne kulture. Ponosni smo na odnose koje gradimo sa našim klijentima, jer je njihovo zadovoljstvo slika napora koje Banka ulaže u cilju postizanja najboljih rezultata. Uspostavljanje dobrih odnosa sa klijentima, a samim tim i sa lokalnom i globalnom zajednicom je za nas od velikog značaja, jer kreiranje ovih veza vodi ka izgradnji boljeg okruženja za zajednički rast i razvoj.

Cilj HALKBANK a.d. Beograd je da pozitivno utiče na zajednicu koja je okružuje, čak i tokom nepredviđenih, kriznih geo-političkih situacija. Banka konstantno doprinosi lokalnoj zajednici kroz realizaciju društveno odgovornih projekata, učestvuje i daje doprinos u razvoju sporta i rekreacije na nacionalnom nivou i trudi se da svakodnevno pomogne onima kojima je pomoć najpotrebnija. Za uspeh Banke kao stabilne i sigurne institucije, osim što je potrebno kvalitetno poslovanje, podjednako je važno brinuti o zajednici, bez koje nijedan poduhvat ne bi bio moguć.

Doprinos kulturi

Banka je dala donaciju turskom kulturnom centru, Institutu Yunus Emre sa ciljem da na taj način pruži doprinos u boljem upoznavanju sa turskom kulturom i jezikom u Srbiji.

Razvoj sporta

Sponzorstvo biciklističkog kupa Serbia Epic Races koji je bio organizovan od 24. marta do 23. aprila širom Srbije i predstavlja kvalifikacije za Ol koje se održavaju u Parizu 2024. godine. Ovim gestom, Banka je kao društveno odgovorna kompanija nastavila praksu pomoći i podrške društvenoj zajednici.

Obeležavanje dana Republike Turske

Sponzorstvo u obeležavanju dana Republike Turske održanom 27. oktobra 2023. godine.

Srpski dani osiguranja

Sponzorstvo u organizaciji konferencije “Srpski dani osiguranja 2023” koja se održala u periodu od 28. novembra do 01. decembra 2023. godine.

Podrška školstvu

HALKBANK a.d. Beograd donirala je računarsku opremu organizaciji pod nazivom Klub mladih umetnika „54“ u Vranju, koji se bave održavanjem kreativno-edukativnih radionica za decu u osnovnim školama u Srbiji.

Pomoć narodu Republike Turske

Banka je u martu 2023. godine donirala 10 miliona turskih lira (približno 500 hiljada evra) Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Turske kao pomoć za saniranje posledica razornog zemljotresa koji je pogodio tu zemlju. Takođe zaposleni banke su doniranjem

humanitarnih sredstava učestvovali u prikupljanju humanitarne pomoći za narod Republike Turske.

Odnos prema životnoj sredini

HALKBANK je kao društveno odgovorna kompanija i u 2023. godini sprovodila ustanovljenu praksu i mere iz oblasti zaštite životne sredine i samim tim ublažila negativne efekte na okolinu.

Izvršavanje zadatih ciljeva je rezultiralo da Banka nije imala nijednu kaznu zbog nepridržavanja zakona i propisa u vezi sa životnom sredinom.

Nabavke i odnos prema dobavljačima

Nabavke koje se obavljaju u Banci sprovode se pisanim putem, u duhu dobrog domaćinskog poslovanja u cilju obezbeđenja kvaliteta nabavke uz poštovanje etičkih načela i profesionalnih standarda.

Od zaposlenih koji učestvuju u procesu nabavke očekuje se integritet, poštenje, nezavisnost, objektivnost, nepristrasnost, politička neutralnost, sprečavanje sukoba interesa, poverljivost informacija, kompetentnost i profesionalno ponašanje.

Proces nabavke definisan je procedurom kojom su utvrđena ovlašćenja u odobrenju i verifikaciji u zavisnosti od vrednosti nabavke. Za izbor dobavljača takođe su utvrđeni limiti u zavisnosti od vrednosti nabavke, a za sve nabavke u vrednosti preko EUR 5.000, komisija za nabavku ima značajnu ulogu.

Banka nastoji da se u svakoj prilici rukovodi principima „zelene nabavke“ pa u tom cilju nabavlja i instalira opremu sa najviše energetske efikasnosti, zakupljuje vozila sa motorima najnovije generacije, koristi isključivo PEFC (FSC) papir i koristi ekološka sredstva za čišćenje.

Gradimo i negujemo profesionalan odnos i podstičemo uzajamnu saradnju sa dobavljačima podjednako vrednujući i korist i etiku. Težimo da budemo korektan i iskren partner i čvrsto verujemo da će odnos koji se zasniva na poverenju i integritetu biti održiv i koristan za sve. Isti zahtev stavljamo pred svoje dobavljače od kojih očekujemo da poštuju etičke standarde, prakse za zapošljavanje, zaštitu životne sredine i zaštitu na radu.

Sa dobavljačima sa kojima Banka deli radni prostor potpisuje se sporazum o saradnji u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Sistem upravljanja zaštitom životne sredine

Banka odgovorno i savesno koristi resurse, ulaže u održivi razvoj i na taj način se trudi da vrati dug društvu i zajednici. U cilju zaštite životne sredine vodi računa o raznim aspektima i kontinuirano prati ključne inicijative čiji je cilj smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu, kao što su:

- Racionalna potrošnja energije i vode
- Prevencija nastajanja otpadnog materijala
- Bezbedno odlaganje otpadnog materijala
- Reciklaža

U tom cilju, Banka je zaključila ugovor o implementaciji sistema upravljanja energijom i prirodnim resursima koji će značajno doprineti uštedi energije u narednom periodu.

Potrošnja energije

Indirektna potrošnja energije se odnosi na električnu energiju koja se upotrebi u toku obavljanja poslovnih aktivnosti Banke, dok se direktna potrošnja energije odnosi na sagorevanje prirodnog gasa za potrebe grejanja.

U 2023. godini potrošnja električne energije je iznosila 1.085 MWh.

Energetski menadžment

Investiranjem i instalacijom savremene elektronske opreme, Banka doprinosi primeni čistih tehnologija i tehnologija koje štede električnu energiju i emituju manju buku.

Smanjenje potrošnje energije i sprovođenje programa za upravljanje energijom je krajnji cilj koji Banka sprovodi uz izvođenje sledećih aktivnosti:

- Instalacija energetski efikasnih lampi i sijalica (LED lampe i sijalice) u svim novim i renoviranim poslovnim prostorima;
- Instalacija MOBOTIX kamera, alarmnih sistema i unapređenje sistema kontrole pristupa što dovodi do uštede energije i IT resursa tokom mnogo godina.- Zamena postojeće opreme novijom, energetski efikasnijom opremom;
- Instalacija energetski efikasnih klima uređaja u svim novim i renoviranim poslovnim prostorima;
- Postupna zamena spoljašnjih reklama novim tipom reklama koje imaju LED osvetljenje;
- Zakup ekološki prihvatljivih vozila sa motorima najnovije generacije;
- Korišćenje video i telefonskih konferencija u cilju smanjenja službenih putovanja i potrošnje goriva
- Zakup štampača sa unapređenim sistemom štampe s ciljem smanjenja potrošnje energije, papira i tonera;
- Implementacija aplikativnog rešenja za upravljanje fakturama u skladu sa Zakonom o elektronskom fakturisanju, čime se značajno smanjuje potrošnja papira;
- Implementacija aplikativnog rešenja za upravljanje dokumentacijom u cilju formiranja elektronskih i digitalizovanih dokumenata.

Aktivnosti vezane za strukturu, izvođenje i održavanje elektroinstalacija, mere bezbednosti i odgovornosti zaposlenih kao i kontrolu potrošnje električne energije definisane su u Proceduri elektroinstalacija i kontrole potrošnje električne energije.

Upravljanje otpadom

U upravljanju otpadom, Banka postupa u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i sprovodi integralni sistem upravljanja otpadom što podrazumeva:

- Preveniraju nastajanja otpada
- Smanjenje količine otpada i njegovih opasnih karakteristika
- Planiranje i kontrolu delatnosti i procesa upravljanja otpadom
- Transport i odlaganje otpada
- Edukovanje zaposlenih u vezi postupanja sa otpadom

Sve aktivnosti, sistemi i obaveze Banke u vezi sa upravljanjem otpadom definisane su u Planu upravljanja otpadom koji uključuje i mere za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana i odlaganja otpada.

Banka je uspostavila sistem upravljanja otpadom zasnovan na sledećim principima:

1. Smanjenje otpada na izvoru
2. Ponovna upotreba
3. Reciklaža
4. Princip održivog razvoja
5. Princip hijerarhije upravljanja otpadom
6. Princip predostrožnosti
7. Princip blizine i regionalnog pristupa upravljanja otpadom
8. Princip izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu
9. Princip "zagađivač plaća"
10. Princip odgovornosti

Primenjujući navedene principe u zaštiti životne sredine i upravljanju otpadom, Banka ujedno ostvaruje ekonomsku dobit koja se manifestuje u smanjenju troškova skladištenja, rukovanja, transporta, tretmana i konačnog odlaganja otpadnih materijala.

Recikliranje otpada

Banka ima zaključen ugovor sa ovlašćenim operaterom za transport, odlaganje i tretman opasnog otpada kao i ugovor o preuzimanju sekundarnih sirovina papirnog porekla. Reciklažom tonera upravlja preduzeće koje banci izdaje u zakup multifunkcionalne uređaje.

U 2023. godini Banka je predala na uništenje i reciklažu 3,369 kg opasnog elektronskog i elektirčnog otpada i 460 kg parira.

CILJEVI ZA 2024:

U sprovođenju poslovne politike u delu očuvanja životne sredine, ciljevi Banke za 2024. godinu su:

- dalje unapređenje rešenja za upravljanje dokumentacijom u cilju postepenog prelaska na elektronsko poslovanje;
- zamena postojećih sistema tehničkih sistema zaštite, video nadzora i ugradnja MOBOTIX kamera;
- sprovođenje obuke zaposlenih radi informisanja o zakonskim propisima u vezi sa zaštitom životne sredine;
- nastavak aktivnosti na zameni fluo rasvete sa LED lampama i sijalicama;
- podrška institucijama i organima lokalnih samouprava u kreiranju i sprovođenju politike životne sredine, unapređenju energetske efikasnosti, očuvanju prirodnih resursa i unapređenju finansiranja životne sredine.

X UPRAVLJANJE RIZICIMA

U ovom poglavlju objašnjeni su rizici, odnosno mehanizmi upravljanja rizicima povezanih sa pitanjima zaštite životne sredine, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, korupcija, u cilju njihovog potpunog eliminisanja.

Zaštita životne sredine

Poslovanje Banke može imati direktan ili indirektan uticaj na životnu sredinu i zajednicu u kojoj ona posluje. Cilj Banke je da odgovorno upravlja rizicima po životnu i društvenu sredinu koji su povezani sa njenim poslovima, kako bi se na najmanju moguću meru sveli uticaji na životnu i društvenu sredinu i kako bi se povećao dugoročni prinos akcionara Banke.

Iako je delatnost Banke svrstana u kategoriju niskog rizika po životnu i društvenu sredinu, u

obavezi je da prilikom obavljanja delatnosti ne preduzima radnje koje mogu da ugroze lokacije od kulturnog i istorijskog značaja, prirodne resurse, biljni i životinjski svet, ili da prouzrokuje nedobrovoljno razmeštanje stanovništva.

Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci regulisano je Politikom i Procedurom za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu i vrši se u dva pravca, i to kroz:

- Upravljanje rizicima u vezi životne i društvene sredine koji su prisutni u obavljanju osnovne delatnosti Banke,
- Upravljanje rizicima po životnu i društvenu sredinu sa kojima se susreću klijenti.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci zaduženi su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom,
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu,
- Kreditni odbor, koji prati izloženost Banke riziku za životnu i društvenu sredinu i predlaže odgovarajuće mere,
- Sektor za kreditiranje koji je nadležan za identifikaciju rizika po životnu i društvenu sredinu na nivou pojedinačne kreditne transakcije odnosno pojedinačnog klijenta kome se odobravaju kreditni proizvodi,
- Služba za upravljanje rizicima, koja je zadužena za operativno sprovođenje ove Politike kroz praćenje izloženosti Banke ovom riziku, uključujući i izveštavanje rukovodstva Banke i nadležnih institucija.

Ključni zaposleni zaduženi za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu, kao i kontinuitet u sprovođenju politike rizikom po životnu i društvenu sredinu, su predsednik Izvršnog odbora i član Izvršnog odbora nadležan za funkciju upravljanja rizicima, direktor Sektora za kreditiranje, zaposleni u Službi za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP, zaposleni u Službi kreditne analize, zaposleni u Službi za monitoring i upravljanje plasmanima, zaposleni u Službi za upravljanje rizicima i zaposleni u Odeljenju za naplatu spornih potraživanja.

Banka poklanja izuzetnu pažnju da svoja sredstva ulaže isključivo u projekte koji ne ugrožavaju kako životnu, tako i društvenu sredinu. Zaštita životne i društvene sredine osim ekoloških aspekata obuhvata i pitanja zaštite radnika i probleme lokalne zajednice.

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu sredinu.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok – Lista isključenja;
- Visok – kategorija A;
- Visok;
- Srednji i
- Nizak.

Rizik po životnu i društvenu sredinu

Pregled plasmana Banke po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		Povećanje/ smanjenje
	31.12.2022.	31.12.2023	31.12.2022.	31.12.2023	
	(u hiljadama RSD)				
Visok – Lista isključenja	-	-	-	-	-
Visok – kategorija A	15	13	1.331.673	3.366.728	2.035.055
Visok	446	517	20.108.661	25.592.535	5.483.874
Srednji	3.065	3.248	29.848.286	33.520.803	3.672.517
Nizak	2.583	2.914	37.288.389	45.512.282	8.223.893
Total	6.109	6.692	88.577.009	107.992.348	19.415.339

**Za potrebe analiziranja rizika po životnu sredinu Banka uzima u obzir samo relevantan deo portfolija*

U strukturi izloženosti (bilansne i vanbilansne izloženosti) prema klijentima, pravnim licima i preduzetnicima, na dan 31. decembar 2023. godine najveće učešće imaju plasmani klijentima koji se bave delatnostima sa niskim uticajem na životnu i društvenu sredinu 42,14% zatim plasmani klijentima sa delatnostima u kategoriji srednjeg uticaja učestvuju sa 31,04%, visokim uticajem 23,70% i delatnosti sa kategorijom rizika visok-kategorija A učestvuju sa 3,12%.

Socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava i sprečavanje korupcije

Što se tiče rizika koji se tiču socijalnih i kadrovskih pitanja kao i poštovanja ljudskih prava Banka je kroz uvođenje niz politika, procedura i instrukcija kao i kroz obavezu svih zaposlenih da iste primenjuje, ove rizike u potpunosti eliminisala.

Politike, procedure kao i instrukcije koje su aktuelne su:

Kodeks poslovnog ponašanja i etičkih principa

Svi zaposleni u Banci dužni su da se u svom radu pridržavaju svih principa i radnih pravila koji su definisani kodeksom poslovnog ponašanja i etičkih principa. Na ovaj način se izbegavaju svi sporovi i konflikti koji mogu da nastanu između zaposlenih, klijenata i Banke ali i doprinosi uspehu i ugledu Banke.

Politika sprečavanja korupcije

Banka je dužna da u svim svojim poslovima ne pokazuje toleranciju prema korupciji i da posluje u skladu sa zakonima i propisima, međunarodnim zakonima, etičkim i poslovnim principima za sprečavanje korupcije. Politika se odnosi na sve zaposlene, kao i na Upravni odbor. Politika definiše i način njenog sprovođenja, procedure u slučaju mita i korupcije,

obaveze treninga i informisanja svih zaposlenih, jasno definiše moguće rizike kako ova politika ne bi ni u kom slučaju mogla biti povređena odnosno neispoštovana (pokloni, donacije).

Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja

Pravilnikom o postupku unutrašnje uzbunjivanja uređuje se postupak unutrašnjeg uzbunjivanja kod poslodavca Banka u skladu sa odredbama Zakona i Pravilnika. Uzbunjivanje predstavlja otkrivanje informacija koje sadrže podatke o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera. Svi zaposleni su upoznati sa Pravilnikom.

Odluka o sprečavanju sprovedena zlostavljanja na radu

Sa odlukom o sprečavanju sprovedenja zlostavljanja na radu moraju biti upoznati svi zaposleni Banke. Pravilnikom se propisuju pravila ponašanja poslodavca i zaposlenih, odnosno drugih radno angažovanih lica, u vezi sa prevencijom i zaštitom od zlostavljanja na radu i u vezi sa radom, odnosno seksualnog uznemiravanja.

Pravilnikom o radu uređuju se prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa, Pravilnik se primenjuje na sve zaposlene u radnom odnosu u Banci.

Efektivan sistem za ocenjivanje zaposlenih jeste jedan od ključnih alata za postizanje organizacionih ciljeva banke, stoga se **Procedurom Sistem za ocenjivanje zaposlenih** precizno se definišu aktivnosti vezane za upravljanje performansama zaposlenih i kao takva primenjuje se u svim organizacionim delovima Banke.

Zasnivanje i prestanak radnog odnosa i vođenje evidencije o zaposlenima - u kojem je opisan proces zasnivanja (selekcija), prestanka radnog odnosa, zatim uvodno osposobljavanje za posao na kojem se novozaposleni upoznaje sa pravilima, procedurama banke, kao i osnovnim aktivnostima svih sektora u banci.

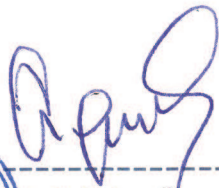
Procedura obuke zaposlenih - ovom procedurom se definiše identifikovanje potreba i pokretanje inicijative za sprovođenje obuka, planiranje obuka kao i vrsta obuka, evaluacija obuka kako bi se obezbedilo da zaposleni banke steknu i razvijaju neophodne veštine i znanja za obavljanje svojih poslova i aktivnosti.

HALKBANK A.D. BEOGRAD

Direktor Sektora za finansijsko upravljanje i planiranje
Aleksandar Mijailović

Član Izvršnog odbora Banke
Dušica Erić

Predsednik Izvršnog odbora Banke
Aziz Arslan

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10

11000 Belgrade

Republic of Serbia

Tel: +381 11 3281 399

Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.